

การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2



ศิริวรรณ คำภีระ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
กันยายน 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2



การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
กันยายน 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษาและคณบดีคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยพะเยา ได้พิจารณา
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

.....
(ดร.วรวรรณ ศรียามัย)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์พูนพงษ์ งามเกษม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

กันยายน 2556



กิตติกรรมประกาศ

แม้ผู้วิจัยจะมีปณิธานแน่วแน่สักเพียงใด หากมิได้ผู้มีอุปการคุณช่วยเหลือ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้มิอาจสำเร็จตามความมุ่งหมายได้เลย ในการนี้ผู้วิจัยขอสำนึกในพระคุณของผู้มีส่วนผลักดันให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จได้โดยสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียากษ์ ที่เสียสละเวลารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ตลอดจนได้ตรวจแก้ไข พร้อมให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันทรงค่ายิ่ง ทั้งนี้ก็ด้วยความเมตตาธรรมที่มีต่อศิษย์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พูนพงษ์ งามเกษม คณบดีคณะศิลปศาสตร์ และรองศาสตราจารย์เปรมวิทย์ วิวัฒน์เศรษฐ์ ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาในมุมต่างๆ ด้วยความเมตตา ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสนาหา บุญรักษ์ ที่กรุณาชี้แนะในข้อบกพร่องบางประการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จากรุวรรณ เบญจาทิกุล ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้ส่งสอน แนะนำ และให้กำลังใจแก่ศิษย์เสมอมา ผู้วิจัยขอประทับใจไมตรีของมิตรรักทุกคนที่มีต่อผู้วิจัย คุณจิราพร คำสมุทร คุณนิภาภรณ์ ปุณณพิชชา คุณกรรณิการ์ มาตรมุล คุณกรนิษฐ์ ชายป่า คุณสุพัตรา วิรัตน์เกษม คุณมาลีรัตน์ หันตุลา คุณกนกรัตน์ แกนขุนทด คุณหวง เชิง เต๋อ และคุณอำพรพรรณ รัตนแพทย์

ขอขอบคุณผู้บริหารและคณะครูทุกท่านของโรงเรียนบ้านต๋อมที่สนับสนุนและเป็นที่กำลังใจเสมอมา

อาณิสงส์อันใดที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองนี้ ผู้วิจัยขอกราบบูชาคุณบิดา มารดา บุรพคณาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ รวมทั้งสามี บุตร และธิดาที่ให้คำแนะนำ เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ศิริวรรณ คำภีระ

ชื่อเรื่อง	การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ศิริวรรณ คำภีระ
ที่ปรึกษา	ดร.วรวรรณ ศรียาภัย
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม. สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2556
คำสำคัญ	การเชื่อมโยงความ, หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างอิง การเชื่อมโยงความโดยการละ และการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดนิทานบันเทิงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2552 จำนวน 21 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับเก็บข้อมูลเป็นบัตรบันทึกข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่า การเชื่อมโยงความโดยการอ้างอิงในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มี 2 ลักษณะ คือ ประเภทแรกการอ้างอิงโดยสรรพนาม รูปภาษาที่แสดงการอ้างอิงมี 3 ลักษณะ ได้แก่ บุรุษสรรพนาม ประกอบด้วยสรรพนาม บุรุษที่ 1 บุรุษที่ 2 และบุรุษที่ 3 คำที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนาม มี 2 ประเภท คือ คำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล และคำนามแสดงความเป็นเจ้าของ และรูปคุณนัย โดยรูปคุณนัยแสดงการอ้างอิงหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นประธาน และหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นกรรม ประเภทที่สองการอ้างอิงเชิงบ่งชี้ มี 2 ลักษณะ คือ การบ่งชี้เข้าเป็นบางส่วน และการบ่งชี้เข้าเต็มรูปแบบ

การเชื่อมโยงความโดยการละพบว่ามี 2 ลักษณะ คือ การละหน่วยงาน ซึ่งเป็นการละนาม และการละหน่วยกริยาเป็นการละกริยาวลี

การเชื่อมโยงความโดยคำเชื่อม จำแนกได้ 6 ลักษณะ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง ความสัมพันธ์แบบแสดงเงื่อนไข ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ ความสัมพันธ์แบบแสดงผล และความสัมพันธ์แบบให้เลือก หน้าทีของคำเชื่อม จำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ คำเชื่อมนามกับนาม คำเชื่อมกริยากับนาม และคำเชื่อมประโยคกับประโยค การปรากฏของคำเชื่อม พบว่าสามารถปรากฏได้ใน 3 ตำแหน่ง คือ ตำแหน่งต้นประโยค ตำแหน่งต้นและกลางประโยค และตำแหน่งกลางประโยค

Title	COHESION IN THE SUPPLEMENTARY BOOKS IN THAILANGUAGE OF PRATHOMSUEKSA 1 AND 2
Author	Siriwan Khamphira
Advisor	Dr.Warawat Sriyabhaya
Academic Paper	Independent Study Master of Arts in Thai, University of Phayao, 2013
Keywords	cohesion, Thai supplementary books

ABSTRACT

The purpose of this study is to analyze cohesion in the Thai supplementary books of the Prathomsueksa 1 and 2 students in three issues that are reference, ellipsis and conjunction. The sampling in this study is 21 entertainment tales by Office of the Basic Education Commission 2552 (B.E.). Data card was employed for data collection.

The finding showed that reference consists of two types, (1) pronoun reference with three aspects, that are, a personal pronoun, first person, second person and third person, words acting as pronoun comprising of two types, proper name and nouns show ownership, and zero aspect, which indicates a reference by a noun unit acting as the subject and object, (2) a reference by an indication with two aspects, partly demonstration and fully demonstration.

The cohesion by ellipsis consists of two characteristics that are, noun ellipsis which is an elision of noun, and verb ellipsis which is an elision of verb phrase.

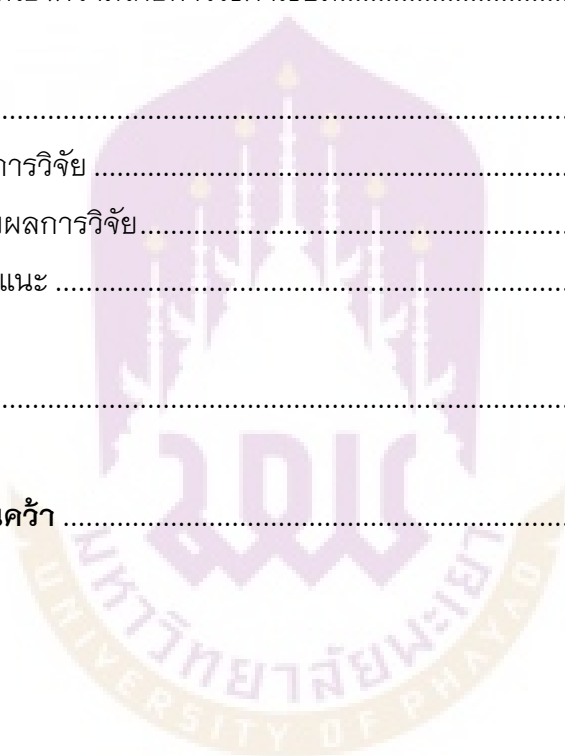
There are 6 types of the cohesion by conjunction, concessive relation, contradictory relation, conditional relation, causal relation, effect relation, and alternative relation. The function of conjunction can be divided into 3 types, (1) combination between noun and noun, (2) verb and noun and (3) sentence and sentence. In the occurrence of conjunction, there are 3 locations, that are, the initial position of a sentence, the initial and mid of a sentence, and the mid of sentence.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความ.....	7
องค์ความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2	9
ปริทรรศน์หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยที่นำมาศึกษา	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูล	26

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	27
การเชื่อมโยงความโดยการอ้างอิง	27
การเชื่อมโยงความโดยการละ	43
การเชื่อมโยงความโดยการใช้อำนาจ	45
5 บทสรุป	74
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผลการวิจัย	75
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	77
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	82



สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2.....	42
2 แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2	44
3 แสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2.....	59
4 แสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2.....	65
5 แสดงประเภทตำแหน่งการปรากฏของคำเชื่อมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2.....	73



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร สำหรับในการสื่อสารนั้นมีทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ปัจจุบันทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่านหนังสือจะเป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะการอ่านทำให้เกิดความรู้ ความคิดกว้างขวาง และสามารถนำความรู้ ความคิดไปช่วยแก้ปัญหาของตนเองและของสังคมได้ ตลอดจนสามารถนำความรู้ ความคิดจากการอ่านไปพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพของตนให้ดีขึ้นได้ การอ่านหนังสือจึงเป็นการสร้างเสริมชีวิตให้สมบูรณ์ขึ้น ในการอ่านผู้อ่านจำเป็นต้องรู้ความหมายของคำ วลี ประโยค ความสัมพันธ์ของประโยคและคำเชื่อมระหว่างข้อความ ทำให้ต่อเนื่องเกี่ยวพันกันทางความหมายเป็นใจความได้สมบูรณ์ ซึ่งจะกลายเป็นสัมพันธสาร (Discourse) (วรวรรณ ศรีภักย์, 2552, หน้า 1)

การศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสัมพันธสารถือว่าเป็นเรื่องสำคัญสำหรับการศึกษาทุกระดับตั้งแต่อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะสัมพันธสารคือ ข้อความทางภาษาที่มนุษย์ใช้ในการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ พิณทิพย์ ทวยเจริญ (2547, หน้า 378) กล่าวว่า ในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ สำหรับทุกวัยทุกระดับ ก็ต้องอาศัยสัมพันธสารทั้งสิ้น เช่น ในพระบรมราชาโชวาทจากหนังสือเรื่อง “คำสอนพ่อ” ความว่า

#เด็ก ๆ (1.1) นอกจากจะต้องเรียนความรู้แล้ว# (1.2) ยังต้องหัด (2.1) ทำการงาน และทำความดีด้วย# (1.3) เพราะ (2.2) การทำงานจะช่วยให้ \emptyset มีความสามารถ มีความขยันอดทนพึ่งตนเองได้# และการทำดี (2.2) นั้นจะช่วยให้ \emptyset มีความสุขความเจริญทั้งป้องกันตนเองไม่ให้ตกต่ำ# (มูลนิธิพระดาบสและมูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย, 2550, หน้า ๓๐)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีกลวิธีที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความในสัมพันธสาร มี 3 ลักษณะ ได้ดังนี้

1. การใช้คำเชื่อม

กลวิธีการใช้คำเชื่อมความโดยความเพิ่ม คำว่า นอกจาก, ยัง แสดงความเพิ่มในตำแหน่ง (1.1), (1.2) และคำเชื่อมความโดยความเป็นเหตุเป็นผล คำว่า เพราะ แสดงความเป็นผลในตำแหน่ง (1.3)

2. การอ้างถึง

กลวิธีการอ้างถึงโดยชื่อนามวลีเดิม คำว่า ทำกรงาน แสดงการอ้างถึงในตำแหน่ง (2.1), (2.2) การอ้างถึงโดยการใช้สรรพนามชี้เฉพาะ คำว่า นั้น แสดงการอ้างถึงในตำแหน่ง (2.3)

3. การละ ในตำแหน่ง 0 ข้อความที่ละคือ เด็ก ๆ

Halliday and Hasam (1976, หน้า 4-5 อ้างอิงใน วรวรรณ ศรียาภย์ 2552, หน้า 1) กล่าวว่า สัมพันธสารเป็นหน่วยงานทางภาษาที่มีองค์ประกอบเป็นประโยค แต่ประโยคมีความสัมพันธ์กันทางความหมาย โดยมีการเชื่อมโยงความ (Cohesion) เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์กันทางความหมายของข้อความตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป กระบวนการดังกล่าว ได้แก่ การอ้างถึง (Reference), การละ (Ellipsis), การแทนที่ (Substitution), การเชื่อมโยงคำศัพท์ (Lexical cohesion) และการใช้คำเชื่อม (Conjunction) การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพต้องมีการเชื่อมโยงความ (Cohesion)

จากการศึกษาข้อมูลหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยพบว่ามีที่น่าสนใจ เพราะมีลักษณะเป็นสัมพันธสารเรื่องเล่า เช่น ลูกหมา, ลูกกบ, แม่ไก่ดี้อ, ลูกแมว, แมวและลูกกระรอก, ลูกวัวสามตัว และนกพิราบ ผลงานเหล่านี้มีลักษณะเด่นคือ แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว ใช้ภาษาสละสลวย ไพเราะ อ่านง่าย สีสันสวยงาม และเหมาะสมกับวัย หนังสืออ่านเพิ่มเติมดังกล่าวล้วนแต่เป็นสัมพันธสารทั้งสิ้น ลักษณะการเชื่อมโยงความที่สำคัญ ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

#(1.1) ย่างเข้าฤดูหนาว (2.1) นกพิราบนึกในใจว่า ถึงคราวที่ควรทำรังแล้ว# (1.2) แต่ (2.2) มันรู้สึกเสียใจไม่รู้ว่าจะทำรังได้อย่างไร# (2.2) มันจึงบินไปหา(2.3) ต้นพิกุล#แล้ว (3.1) 0 ร้องว่า “กรุณาบอก(2.4) ฉันสักหน่อยเถิด(2.3) พิกุลเอ๋ย# ว่าจะทำรังได้อย่างไร”#

#(2.3) ต้นพิกุลสายกิ่ง (1.3)จนดอกร่วงลงดิน# แล้ว (3.2) 0 ตอบว่า “(2.5) ฉันบอกไม่ถูกหรอกจ๊ะ# (1.4) เพราะ(2.5) ฉันไม่เคยทำรัง”#

#(2.1) นกพิราบจึงบินไปที่ (2.6) ต้นมะขาม# แล้ว (3.1) 0 ร้องว่า “โปรดบอก(2.4) ฉันสักหน่อยเถิด (2.6) ต้นมะขามเอ๋ย# ว่าจะทำรังได้อย่างไร”#

#(2.6) ต้นมะขามตอบว่า “มาถาม (2.7) ฉันเร็วเกินไป# ใบของ (2.7) ฉันยังไม่ผลิเลย”#

#(2.1) นกพิราบจึงบินไปเกาะที่ (2.8) ต้นสารภี#แล้ว (3.1) 0 ร้องว่า “ช่วยบอก(2.4) ฉันสักหน่อยเถิด (2.8) สารภีเอ๋ย# ว่าจะทำรังได้อย่างไร”#

#“รอไปสักหน่อยสิจ๊ะ”# (2.8) ต้นสารภีตอบ# “(2.9) ฉันจะบอกให้# ... #“(2.10) ทูนหัวของ (2.11) แม่ จงไปเล่นที่ (2.8) ต้นสารภีเถิด”# (2.2) มันสอนลูกนกตัวผู้# “(1.4) เพราะ

(2.8) ต้นสารภีจะให้ความชื่นบานแก่ (2.12) เจ้า# (1.2) แต่ (3.3) Ø จงไปหาเพื่อนที่ดีที่สุดของ (2.13) เรา”#

#(1.5) ครั้นแล้วแม่นก (1.5) ก็บินกลับไปรังที่ (2.14) ต้นไม้ดั้งเดิม#

#“(2.14) ต้นไม้ที่รักยิ่งของ (2.4) ฉัน”# (2.2) มันร้องบอก# “(2.15) เธอสอนให้ (2.4) ฉันรู้จักทำรัง# (2.15) เธอช่วยคุ้มครองไข่ของ (2.4) ฉันให้พ้นภัย# (2.15) เธอให้ความสุขแก่ลูกเล็ก ๆ ของ (2.4) ฉัน# Ø ชอบใจ (2.15) เธอมาก# (2.4) ฉันจะไม่ลืมบุญคุณของ (2.15) เธอเลย”# (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่ามีกลวิธีที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความในสัมผัสพันธสารถึง 4 ลักษณะ ซึ่งวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. การใช้คำเชื่อมสัมผัสพันธสารเชื่อมความลำดับเวลา

คำว่า ย่างเข้า ในตำแหน่ง (1.1) และคำว่า จน ในตำแหน่ง (1.3)

เชื่อมความเป็นเหตุเป็นผล คำว่า เพราะ เชื่อมความเป็นผล ในตำแหน่ง (1.4)

เชื่อมความขัดแย้ง คำว่า แต่ ในตำแหน่ง (1.2)

เชื่อมความคล้ายตาม คำว่า ครั้น...ก็ ในตำแหน่ง (1.5)

2. การอ้างถึง โดยการซ้ำนามวลีเดิม

คำว่า นกพิราบ ในตำแหน่งที่ (2.1) จำนวน 3 ครั้ง

คำว่า ต้นไม้ ในตำแหน่งที่ (2.3) จำนวน 3 ครั้ง

คำว่า ต้นมะขาม ในตำแหน่งที่ (2.6) จำนวน 3 ครั้ง

คำว่า ต้นสารภี ในตำแหน่งที่ (2.8) จำนวน 5 ครั้ง

คำว่า ต้นไม้ ในตำแหน่งที่ (2.14) จำนวน 2 ครั้ง

การอ้างถึงโดยการใช้คำบุรุษสรรพนาม

คำว่า มัน ในตำแหน่งที่ (2.3) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างถึง นกพิราบ และซ้ำนามวลีเดิมจำนวน 4 ครั้ง

คำว่า ฉัน ในตำแหน่งที่ (2.4) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างถึง นกพิราบ และซ้ำนามวลีเดิมจำนวน 8 ครั้ง

คำว่า ฉัน ในตำแหน่งที่ (2.5) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างถึง ต้นไม้ และซ้ำนามวลีเดิมจำนวน 2 ครั้ง

คำว่า ฉัน ในตำแหน่งที่ (2.7) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างถึง ต้นมะขาม และซ้ำนามวลีเดิมจำนวน 2 ครั้ง

คำว่า เธอ ในตำแหน่งที่ (2.15) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง ต้นไม้ และช้านามวลี เดิม จำนวน 5 ครั้ง

คำว่า ฉัน ในตำแหน่งที่ (2.9) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง ต้นสารภี

คำว่า หนูหัว ในตำแหน่งที่ (2.10) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง ลูกนกพิราบตัวผู้

คำว่า แม่ ในตำแหน่งที่ (2.11) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง นกพิราบ

คำว่า เจ้า ในตำแหน่งที่ (2.12) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง ลูกนกพิราบตัวผู้

คำว่า เรา ในตำแหน่งที่ (2.13) เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง นกพิราบกับ

ลูกนกพิราบตัวผู้

3. การละ ข้อความที่ละในตำแหน่งที่ (3.1) คือ นกพิราบ
ตำแหน่งที่ (3.2) คือ ต้นพิกุล
ตำแหน่งที่ (3.3) คือ ลูกนกพิราบตัวผู้
4. การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำศัพท์เป็นคำเกี่ยวกับต้นไม้ เช่น ต้นพิกุล ต้นมะขาม ต้นสารภี ต้นไม้ และเป็นคำมีความหมายเกี่ยวกับความสุข เช่น ทำรัง ไข่ ลูกนก แม่นก ต้นไม้ คุ้มครอง

จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่าช่วงเวลาที่ผ่านมามีการศึกษาลักษณะ การเชื่อมโยงความกันอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ มีการศึกษาการอ้างอิง การแทนที่ การละ การใช้คำเชื่อม และการซ้ำ เช่น ผลงานการวิจัยเรื่อง “สามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)” โดย สุนีย์ สีลาพรพินิจ (2547), “การเชื่อมโยงความในบทความทางเศรษฐกิจ” โดย สุพัตรา เกาะแก้ว และพิสมัย อยู่โพธิ์ (2546) และ “ลักษณะการเชื่อมโยงความในกลอนนิราศของสุนทรภู่” โดย อัจฉรากร กัลยาจิตรโกศล (2543) นอกจากนั้นยังมีการศึกษา “การเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว” ของ ปาณิสรา เปี่ยมมุกดา (2550)

เมื่อนำผลการวิจัยแต่ละเรื่องมาพิจารณาแล้วจะพบว่า การเชื่อมโยงความเป็น ลักษณะเด่นที่ทำให้ข้อความมีความสัมพันธ์กัน ทั้งการอ้างอิง การละ การใช้คำเชื่อม และการใช้คำศัพท์ ทั้งนี้ยังไม่มีการวิจัยในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แต่อย่างใด ฉะนั้นหากครุมีความรู้การเชื่อมโยงความและนำมาจัด กิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักเรียน จะทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถจับใจ ความสำคัญ และสรุปเรื่องได้ตรงประเด็น กอปรกับผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบสอนวิชา ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จึงสนใจวิจัยเรื่องดังกล่าวข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 3 ประเด็น ได้แก่

1. การอ้างอิง
2. การละ
3. การใช้คำเชื่อม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 7 เล่ม ได้แก่

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **นกพิราบ**. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของ สกสค. จำนวน 23 หน้า.

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แม่ไก่ดี**. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของ สกสค. จำนวน 23 หน้า.

1.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แมวและลูกกระรอก**. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของ สกสค. จำนวน 23 หน้า.

1.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ลูกกบ**. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของ สกสค. จำนวน 23 หน้า.

1.5 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ลูกแมว**. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของ สกสค. จำนวน 23 หน้า.

1.6 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ลูกวัวสามตัว**. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของ สกสค. จำนวน 23 หน้า.

1.7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ลูกหมา**. กรุงเทพฯ: องค์การการค้าของ สกสค. จำนวน 19 หน้า.

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลระดับข้อความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เฉพาะข้อความที่ปรากฏในหนังสือทั้ง 7 เล่ม แล้วมาพิจารณาหลักการเชื่อมโยงความ 3 ลักษณะคือ

2.1 การอ้างอิง

2.2 การละ

2.3 การใช้คำเชื่อม

ข้อตกลงเบื้องต้น

ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

สัญลักษณ์	ความหมาย
∅	แสดงข้อความที่ละ
#	แสดงขอบเขตของหน่วยภาษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 หมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ชุด อมตนิทานลูกสัตว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา ลูกกบ และแม่ไก่ดื้อ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว แมวและลูกกระรอก ลูกวัวสามตัว และนกพิราบ
2. การเชื่อมโยงความ (Cohension) หมายถึง กระบวนการแสดงความสัมพันธ์กันทางความหมายของภาษาระดับข้อความ โดยมีกลไกทางภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความปรากฏอยู่ในบริบททางภาษา
3. การอ้างอิง (Reference) หมายถึง กลไกทางภาษาที่แสดงความหมายของรูปภาพที่ปรากฏ โดยใช้คำแสดงการอ้างอิงบุคคล คำบอกตำแหน่งและคำเรียกเครือญาติ
4. การละ (Ellipsis) หมายถึง การไม่ปรากฏหน่วยทางภาษาหน่วยใดหน่วยหนึ่ง อาจเป็นหน่วยนาม หรือหน่วยกริยา ซึ่งเคยปรากฏครั้งหนึ่งแล้วในบริบททางภาษา หรือปรากฏอยู่ในบริบทสถานการณ์
5. การเชื่อม (Conjunction) หมายถึง การปรากฏคำเชื่อมประเภทต่าง ๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์กันของประโยคที่เรียงต่อเนื่องกันเป็นภาษาระดับข้อความ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความโดยการอ้างอิง การละ และการใช้คำเชื่อม ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2
2. เป็นแนวทางศึกษาภาษาระดับข้อความในข้อมูลทางภาษาประเภทอื่น
3. ได้ทราบถึงวิธีการวิเคราะห์การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า รวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ อันจะทำให้เข้าใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาได้ตรงประเด็น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 5 ประเด็น แล้วสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดและทฤษฎีการเชื่อมโยงความ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความ
2. องค์ความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2
3. บริบทหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยที่นำมาศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความ

การเชื่อมโยงความ เป็นกระบวนการแสดงความสัมพันธ์กันทางความหมายของภาษาระดับข้อความ โดยมีกลไกทางภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความปรากฏอยู่ในบริบททางภาษา การเชื่อมโยงความมีการใช้คำเชื่อมลักษณะต่าง ๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์กันในประโยคที่เรียงต่อกันเป็นข้อความ ความสัมพันธ์ของประโยคเป็นในลักษณะใดขึ้นอยู่กับคำเชื่อมที่ปรากฏในบริบททางภาษาเป็นสำคัญ การศึกษาสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยงความ ได้แบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น คือ

1. ความหมายการเชื่อมโยงความ
2. ประเภทการเชื่อมโยงความ
3. หลักการเชื่อมโยงความ

1. ความหมายการเชื่อมโยงความ

การเชื่อมโยงความ เป็นความเกี่ยวพันระหว่างประโยคหนึ่งกับอีกประโยคหนึ่ง ซึ่งทำให้ข้อความที่ประกอบด้วยประโยคต่าง ๆ เหล่านี้มีเนื้อความต่อเนื่องและเกี่ยวพันกัน อันจะทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการสื่อสารได้ เมื่อพิจารณาตามความหมายของการเชื่อมโยงความแล้ว ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของ “การเชื่อมโยงความ” ไว้ดังนี้

ฮัลลิดี และ ฮะซัน (1976, อ้างอิงใน วรวรรณ์ ศรียาภย์, 2544, หน้า 16) อธิบายว่า การเชื่อมโยงความ หมายถึง ข้อความต้องประกอบด้วยประโยคที่เรียงต่อเนื่องกัน 2 ประโยคขึ้นไป ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางความหมายโดยมีการเชื่อมโยงความเป็นสิ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ดังกล่าว

นอกจากนั้น นววรรณ์ พันธุ์เมธา (2553, หน้า 329-343) กล่าวว่า ประโยคที่เรียงต่อกับประโยคอื่นมีลักษณะเป็นประโยคต่อเนื่อง และประโยคที่เรียงต่อเนื่องกันอาจสัมพันธ์กัน ดังเช่น การกล่าวถึงสิ่งเดียวกัน การกล่าวถึงเรื่องที่สัมพันธ์กัน และการแสดงเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กัน ที่เราเรียกว่า สัมพันธสาร นั้น โดยมีการเชื่อมโยงความแสดงถึงความสัมพันธ์ของประโยคต่าง ๆ

ส่วนสถาบันภาษาไทย (2554, หน้า 117) ให้ความหมายของการเชื่อมโยงความว่า หมายถึง ความเกี่ยวพันและต่อเนื่องของประโยคต่าง ๆ ในสัมพันธสาร

และสมทรง บุรุษพัฒน์ (2537, หน้า 118) ได้ให้ความหมายการเชื่อมโยงความว่าเป็นลักษณะสำคัญของวจนะที่ทำให้ข้อความในวจนะเดียวกันมีความเป็นหนึ่งอันเดียวกัน การเชื่อมโยงจะเกิดขึ้นเมื่อข้อความตอนใดตอนหนึ่งต้องอ้างอิงข้อความอื่น จึงจะเกิดความเข้าใจในข้อความนั้น

จากความหมายของการเชื่อมโยงความที่กล่าวข้างต้น อาจสรุปได้ว่า การเชื่อมโยงความคือ ความสัมพันธ์ของข้อความของประโยคตั้งแต่ 2 ประโยคที่มีความสัมพันธ์กัน ที่ทำให้ผู้รับสารเข้าใจสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสาร

2. ประเภทของการเชื่อมโยงความ

การเชื่อมโยงความแบ่งออกเป็น 5 ประเภท (ฮัลลิดี และ ฮะซัน, 1976, อ้างอิงใน วรวรรณ์ ศรียาภย์, 2544, หน้า 17) คือ

2.1 การอ้างอิงการอ้างอิง (Reference) หมายถึง กลไกทางภาษาที่แสดง ความหมายของรูปภาษาที่ปรากฏ โดยใช้คำแสดงการอ้างอิงบุคคล คำบอกตำแหน่งและคำเรียกเครือญาติ

2.2 การแทนที่ (Cohesion through substitution) หมายถึง การเชื่อมโยงความโดยการแทนที่ที่เกิดขึ้นเมื่อมีการแทนที่ข้อความหนึ่งด้วยข้อความอีกข้อความหนึ่ง เพื่อไม่ต้องกล่าวซ้ำคำต่อคำ

2.3 การละ (Ellipsis) หมายถึง การไม่ปรากฏหน่วยทางภาษาหน่วยใดหน่วยหนึ่ง อาจเป็นหน่วยนาม หรือหน่วยกริยา ซึ่งเคยปรากฏครั้งหนึ่งแล้วในบริบททางภาษา หรือปรากฏอยู่ในบริบทสถานการณ์

2.4 การเชื่อม (Conjunction) หมายถึง การปรากฏคำเชื่อมประเภทต่าง ๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์กันของประโยคที่เรียงต่อเนื่องกันเป็นภาษาระดับข้อความ

2.5 การเชื่อมโยงคำ (Lexical Cohesion) หมายถึง กระบวนการแสดงความสัมพันธ์กันทางความหมาย โดยการกล่าวซ้ำคำศัพท์บางคำ การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน และคำศัพท์ที่อยู่ในวงเดียวกัน

3. หลักการเชื่อมโยงความ

การเข้าใจการเชื่อมโยงความของประโยคต่าง ๆ ในสัมพันธสารจะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ ในที่นี้จะกล่าวถึงหลักการเชื่อมโยงความ 4 ประการ (สถาบันภาษาไทย, 2554, หน้า 117) ดังนี้

3.1 การอ้างถึง หมายถึง การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำหรือวลี เพื่ออ้างถึงคำหรือวลีที่มาข้างหน้า กลวิธีการอ้างถึงที่ใช้เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงความในสัมพันธสารภาษาไทย มี 8 ประเภท คือ การซ้ำนามวลีเดิม การใช้บุรุษสรรพนาม การใช้สรรพนามชี้เฉพาะ การใช้คำบอกกำหนดชี้เฉพาะ การใช้คำที่เกี่ยวกับจำนวน การใช้ตัวบ่งบอก การใช้คำแทนที่ และการใช้คำเปรียบเทียบมาน้อย

3.2 การเชื่อมโยงความด้วยการละ คือ การละด้วยถ้อยคำที่เข้าใจ หรือตัดข้อความที่ผู้พูดกับผู้ฟังรู้ดีอยู่แล้วออก ทำให้เกิดช่องว่างที่มีความเชื่อมโยงที่มาจากหน้าข้อความที่ละอาจเป็นนามวลี กริยาวลี หรืออนุประโยคก็ได้

3.3 การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำเชื่อมสัมพันธสาร คือ คำที่ใช้เชื่อมระหว่างประโยค เพื่อให้ข้อความมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน การใช้คำเชื่อมสัมพันธสารเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความ คำเชื่อมสัมพันธสารทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่สำคัญมี 13 ประเภท ได้แก่ เชื่อมคำอธิบาย ตัวอย่าง ความเน้นเฉพาะ ความสรุป ความขัดแย้ง ความคล้ายตาม ความเพิ่ม ลำดับเวลา ความเป็นเหตุเป็นผล ความเสริม เรื่องใหม่ ความชี้แจง และความที่เป็นเงื่อนไข

องค์ความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

หนังสือเป็นสื่อการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่ระบุไว้ในหลักสูตรที่ใช้สอนในวิชาเรียนของเด็กแต่ละระดับชั้น ทั้งนี้กรมวิชาการ (2526, หน้า 97) ได้จัดประเภทของหนังสือเสริมประสบการณ์ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออุเทศ และหนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งได้จัดหนังสือประเภทนี้ไว้ในห้องเรียน หรือห้องสมุด ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล การศึกษาทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ แบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) ความหมายของ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย 2) ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม และ 3) หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

2.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระตรงตามหลักสูตร หรือช่วยเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านแต่ละบุคคล ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

อัมพร แก้วสุวรรณ (2527, หน้า 61) ได้ให้นิยามหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือหนังสืออ่านประกอบ (Supplementary Readers) เป็นหนังสือที่มุ่งส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิชาต่าง ๆ นอกเหนือไปจากหนังสือเรียนที่กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตร อาจมีเนื้อหาแตกต่างจากหนังสือเรียนที่กำหนดไว้ ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของเด็ก

ส่วนกรมวิชาการ (2543, หน้า 34) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระอิงหลักสูตรและช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรือช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง ตามความเหมาะสมกับวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้บันลือ พุกกะวัน (2521, หน้า 58) ยังให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า เป็นวัสดุการอ่านประเภทหนึ่งที่ไม่ใช่แบบเรียน แต่เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เด็กสามารถเลือกอ่านได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน

และถวัลย์ มาศจรัส (2538, หน้า 20) อธิบายว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมไม่ใช่หนังสือแบบเรียนบังคับใช้ แต่ถือเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยขยายประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนให้กว้างขึ้น

จากความหมายข้างต้นพอสรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมความรู้ในวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร สำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัย และความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเยาวชนให้ไปในทางที่ดีงาม

2.2 ความสำคัญของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมจะช่วยส่งเสริมความรู้ทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า เพิ่มพูนความรู้ และทัศนคติที่ดี

งามในการดำรงชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ

ลักขณา รอดสน (2540, หน้า 28) ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อการสอนที่มีประโยชน์ทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน เพราะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้กว้างขวางยิ่งขึ้น ช่วยส่งเสริมทักษะการอ่าน และเป็นแหล่งในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมรวมทั้งปลูกฝังให้เด็ก ๆ รักการอ่าน

สมถวิล พงษ์เกต (2538, หน้า 14) กล่าวว่า หนังสืออ่านประกอบจะปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ ช่วยนักเรียนที่เรียนอ่อน เสริมความรู้ให้กับผู้ที่เรียนเก่ง และเป็นพื้นฐานให้มีนิสัยรักการอ่านการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

เนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะช่วยให้เด็กได้รับความสนุกสนาน มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการด้านภาษา ปลูกฝังคุณธรรม เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียน และได้รับความรู้มากมาย ดังนั้นจึงถือได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อที่สำคัญและมีคุณค่าต่อการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

2.3 หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะเด็กในช่วงอายุ 7 ถึง 9 ปี ซึ่งเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง 3 นั้น เป็นวัยที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีจินตนาการ

การใช้นิทานเป็นสื่อการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น โดยเฉพาะในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สพฐ.จึงจัดโครงการจัดพิมพ์ “บันเทิงนิทาน” จำนวน 3 ชุด รวม 21 เล่ม ได้แก่ ชุดที่ 1 โครงการจัดทำหนังสือชุดนิทานชาดกร้อยกรองจำนวน 9 เรื่อง รวมทั้งเชษฐกวีอาวุโส นักประพันธ์ ครู และนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถในการประพันธ์จัดทำชุดที่ 2 หนังสือนิทานอีสปร้อยกรอง จำนวน 5 เรื่อง ประกอบด้วยเรื่อง ลูกหมูสามตัว กากับหงส์ หมาจิ้งจอกกับนกกระสา เทพารักษ์กับคนตัดไม้ และเรื่องนกกระสากับหมาจิ้งจอก ซึ่งเป็นการกระตุ้นพัฒนาสมองควบคู่ไปกับการเรียนภาษาไทยเรื่องต่าง ๆ และชุดที่ 3 หนังสือนิทานร้อยแก้ว ชุดลูกสัตว์ต่าง ๆ จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่เรื่อง ลูกกบ ลูกแมว ลูกวัวสามตัว นกพิราบ แม่ไก่คือ แมวและลูกกระรอก และเรื่องลูกหมา เพื่อเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 ในปีการศึกษา 2552 ทั้งนี้ หนังสือทั้ง 3 ชุดดังกล่าวเป็นหนังสือนิทานซึ่งแต่งโดยนักเขียนและนักประพันธ์ชั้นครู เช่น นายกี กิรติ-วิทย์โยธาร ขุนสรรคเวทย์ และขุนศึกษากิจพิสัยนธ์

ส่วนภาพประกอบนั้นได้คัดสรรนักเขียนภาพหนังสือสำหรับเด็กที่มีฝีมือยอดเยี่ยมมาเป็นผู้วาด “หนังสือนิทานชาดก นิทานอีสป และนิทานท้องถิ่นของไทย”ไม่ว่าจะเล่าหรือแต่งในรูปแบบร้อยแก้วหรือร้อยกรองก็ยังคงเค้าโครงเรื่องเดิม เพราะมีเนื้อหาและรูปแบบที่

หลากหลาย อ่านแล้วสนุกทุกเรื่องน่าประทับใจ เพลิดเพลินด้วยลีลาและรสแห่งร้อยกรอง มีการสอดแทรกคุณธรรมจากนิทานที่ผูกเรื่องอย่างแยบยล รวมทั้งได้สัมผัสบรรยากาศในเรื่องที่สะอาดบริสุทธิ์ ซึ่งในปัจจุบันหาได้ยากแล้ว หากครูอ่านอย่างเข้าใจและมีวิธีสอนที่พาให้เด็กพบความมหัศจรรย์แห่งโลกนิทานได้สำเร็จ คาดว่าเมื่อนักเรียนได้อ่านแล้วจะส่งผลให้มีพื้นฐานที่ดี สมบูรณ์ด้วยความสามารถและคุณธรรมจริยธรรมเมื่อเติบโตขึ้น ในที่นี้จะยกตัวอย่างหนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ได้แก่เรื่อง นกพิราบ แม่ไก่คือ แมวและลูกกระรอก ลูกกบ ลูกแมว ลูกวัวสามตัว และลูกหมา

ปริทรรศน์หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยที่นำมาศึกษา

หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยร้อยแก้ว ชุด ลูกสัตว์ต่าง ๆ จำนวน 7 เรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 แต่งโดย นายกี กิริติวิทโยธาร ขุนสวรรค์เวทย์ และขุนศึกศึกษากิจพิสัยพันธ์ เนื้อหาแต่ละเรื่องได้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับเด็ก ระดับประถมต้น จำนวนหน้า 23 หน้า รูปเล่มกะทัดรัด สีเส้นสวยงาม มีภาพประกอบชวนอ่าน ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน อ่านเข้าใจง่าย ตัวละครส่วนใหญ่เป็นสัตว์ ทำให้เกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. นกพิราบ

1.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายกี กิริติวิทโยธาร ขุนสวรรค์เวทย์ และขุนศึกศึกษากิจพิสัยพันธ์ เป็นคณะผู้เรียบเรียง
เมื่อ 2503

1.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

1.3 ลักษณะบทประพันธ์

เป็นบทร้อยแก้ว

1.4 เนื้อเรื่องและที่มาของเรื่อง, เนื้อเรื่องย่อ

เรื่อง **นกพิราบ** มีเนื้อเรื่องกล่าวถึงความเพียรของนกพิราบที่สร้างรังจนสำเร็จด้วยการขอพึ่งพาดันไม้มานานชนิด สะท้อนการดำรงชีวิตในสังคมที่ผู้มีความพร้อมควรช่วยเหลือ เกื้อกูลผู้ที่ยังพึ่งตนเองไม่ได้ และผู้ที่ได้รับอนุเคราะห์ต้องรู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ผู้ที่เป็นเรื่อง มีตัวละคร

1.5 คุณค่าของเรื่อง

ให้ความเพลิดเพลินและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นอย่างดี

2. แม่ไก่ดื้อ

2.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายกั๊ กั๊รติวิทโยลลาร ขุนสรรคเวทท์ และขุนศึกษากิจพิลัณท์ เป็นคณณะผู้เรียบเรียง
เมื่อ 2503

2.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

2.3 ลักษณะบทประพันธ์

เป็นบทร้อยแก้ว

2.4 เนื้อเรื่องและที่มาของเรื่อง, เนื้อเรื่องย่อ

เรื่อง แม่ไก่ดื้อ เนื้อเรื่องกล่าวถึงแม่ไก่ซึ่งมีนิสัยดื้อดั่ง ต้องการออกจากรั้ว
บ้านไปที่ถนน แม่เจ้าของจะพยายามดูแลและขัดขวางก็ไม่สำเร็จ

2.5 คุณค่าของเรื่อง

ส่งเสริมผู้เยาว์ให้รู้จักเชื่อฟังผู้ใหญ่ และไม่ปฏิบัติตนด้วยความประมาท
เนื้อเรื่องอ่านเพลิดเพลินและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นอย่างดี

3. แมวและลูกกระรอก

3.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายกั๊ กั๊รติวิทโยลลาร ขุนสรรคเวทท์ และขุนศึกษากิจพิลัณท์ เป็นคณณะผู้เรียบเรียง
เมื่อ 2503

3.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

3.3 ลักษณะบทประพันธ์

เป็นบทร้อยแก้ว

3.4 เนื้อเรื่องและที่มาของเรื่อง, เนื้อเรื่องย่อ

เรื่อง แมวและลูกกระรอก มีเนื้อหากกล่าวถึงแมวซึ่งเลี้ยงลูกกระรอกด้วย
ความเข้าใจผิด คิดว่าเป็นลูกของตน จึงต้องลำบากในหารฝักให้มันนิสัยอย่างแมว ในที่สุด
ไม่สำเร็จจนต้องปล่อยไปตามประสา

3.5 คุณค่าของเรื่อง

เป็นเรื่องที่สนุก อ่านเพลิดเพลิน และส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้เป็นอย่างดี

4. ลูกกบ

4.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายกั กীরติวิทโยสาร ขุนสรรค์เวทย์ และขุนศึกษากิจพิสัยน์ เป็นคณะผู้เรียบเรียง
เมื่อ 2503

4.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

4.3 ลักษณะบทประพันธ์

เป็นบทร้อยแก้ว

4.4 เนื้อเรื่องและที่มาของเรื่อง, เนื้อเรื่องย่อ

เรื่อง ลูกกบ มีเนื้อหาเกี่ยวกับวงจรชีวิตของกบ ผูกเป็นเรื่อง มีตัวละครที่น่าสนใจ ให้ความเพลิดเพลินและสร้างนิสัยรักการอ่าน

4.5 คุณค่าของเรื่อง

ส่งเสริมคุณธรรมการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น และการรู้จักเรียนรู้
ความเป็นไปของตนเอง ได้เป็นอย่างดี

5. ลูกแมว

5.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายกั กীরติวิทโยสาร ขุนสรรค์เวทย์ และขุนศึกษากิจพิสัยน์ เป็นคณะผู้เรียบเรียง
เมื่อ 2503

5.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

5.3 ลักษณะบทประพันธ์

เป็นบทร้อยแก้ว

5.4 เนื้อเรื่องและที่มาของเรื่อง, เนื้อเรื่องย่อ

เรื่อง ลูกแมว เนื้อเรื่องกล่าวถึง ลูกแมวตัวหนึ่งที่น่ารักและซุกซนตามประสา
กินอาหารที่เด็กเจ้าของบ้านให้มากเกินไป ถึงกับไม่สบาย ทำให้แม่แมวต้องดูแลรักษาและสั่งสอน

5.5 คุณค่าของเรื่อง

ให้คุณค่าในการดำรงชีวิตที่ผู้เยาว์ต้องรู้ว่าควรเชื่อฟังผู้ใหญ่ และสร้างนิสัย
รักการอ่านได้เป็นอย่างดี

6. ลูกวัวสามตัว

6.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายกั กীরติวิทโยสาร ขุนสรรค์เวทย์ และขุนศึกษากิจพิสัย เป็นคณะผู้เรียบเรียง
เมื่อ 2503

6.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

6.3 ลักษณะบทประพันธ์

เป็นบทร้อยแก้ว

6.4 เนื้อเรื่องและที่มาของเรื่อง, เนื้อเรื่องย่อ

เรื่อง ลูกวัวสามตัว เนื้อเรื่องกล่าวถึงลูกวัวที่มีสีกายแตกต่างกัน มีนิสัย
บางอย่างคล้ายกันและบางอย่างแตกต่างกัน ซึ่งเจ้าของต้องพยายามเลี้ยงอย่างเข้าใจ สะท้อน
ให้ผู้ใหญ่ต้องเข้าใจความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของเด็ก และเด็กต้องเข้าใจความรู้สึกห่วงใย
ของผู้ใหญ่ที่มีต่อตน

6.5 คุณค่าของเรื่อง

ให้ความเพลิดเพลินและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นอย่างดี

7. ลูกหมา

7.1 ผู้แต่งระยะเวลาที่แต่ง

นายกั กীরติวิทโยสาร ขุนสรรค์เวทย์ และขุนศึกษากิจพิสัย เป็นคณะผู้เรียบเรียง
เมื่อ 2503

7.2 จุดมุ่งหมายในการแต่ง

เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย

7.3 ลักษณะบทประพันธ์

เป็นบทร้อยแก้ว

7.4 เนื้อเรื่องและที่มาของเรื่อง, เนื้อเรื่องย่อ

เรื่อง ลูกหมา เนื้อเรื่องกล่าวถึงลูกสุนัขและสุนัขที่อยู่บ้านเดียวกัน แต่ถูกเลี้ยง
ต่างกัน และด้วยอายุต่างกัน จึงไม่อาจเล่นสนุกด้วยกันได้ เนื้อเรื่องสนุก

7.5 คุณค่าของเรื่อง

ให้ข้อคิดในการอยู่ร่วมกันของคนต่างวัย และสร้างนิสัยรักการอ่านได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความ

การศึกษาการเชื่อมโยงความมีการศึกษาอย่างหลากหลายทั้งภาษาพูดในท้องถิ่น บทพระราชนิพนธ์ กลอนนิราศ และความเรียงนิทาน ผลงานการศึกษาในประเด็นนี้มี 4 เล่ม ได้แก่ ผลงานของวรวรรณ ศรียาภัย (2544) เรื่องการเชื่อมโยงความในภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี และงานของปาณิสรา เบี้ยมุกดา (2550) เรื่องการเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผลงานของอัจฉรากร กัลยาจิตรโกศล (2543) เรื่องลักษณะการเชื่อมโยงความในกลอนนิราศของสุนทรภู่และสุนีย์ สีลาพรพิณีจ (2547) เรื่องลักษณะการเชื่อมโยงความในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)

วรวรรณ ศรียาภัย (2544) มีผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความในภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากาลไกลของภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ (Cohesive Device) ภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี ใน 6 ลักษณะ คือ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ การเชื่อมโยงความโดยการแทน การเชื่อมโยงความโดยการละ การเชื่อมโยงความโดยการใช้ศัพท์ และการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม โดยใช้ภาษาระดับข้อความ 5 ประเภท คือ เรื่องเล่า จำนวน 12 ข้อความ กระบวนการ 5 ข้อความ ข้อควรปฏิบัติ 5 ข้อความ คำอธิบาย 5 ข้อความ บทสนทนา 20 ข้อความ

ผลการวิจัยพบว่า การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในภาษาถิ่นสุราษฎร์ธานี มี 3 ลักษณะ คือ การอ้างถึงโดยสรรพนาม การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ และการอ้างถึงเชิงเปรียบเทียบ การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ มี 3 ลักษณะ คือ การซ้ำหน่วยนาม การซ้ำหน่วยกริยา และการเชื่อมหน่วยคำเชื่อม การเชื่อมโยงความโดยการแทนมีลักษณะเดียว คือ รูปแทนบ่งชี้ การเชื่อมโยงความโดยการละมี 3 ลักษณะ คือ การละหน่วยนาม การละหน่วยกริยา และการละหน่วยประโยค การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมแสดงความสัมพันธ์ มี 14 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง ความสัมพันธ์แบบแสดงเงื่อนไข ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ ความสัมพันธ์แบบแสดงผล ความสัมพันธ์แบบขยายความ ความสัมพันธ์แบบแจกแจง ความสัมพันธ์แบบตัดตอนหรือแยกส่วน ความสัมพันธ์แบบให้เลือก ความสัมพันธ์แบบแสดงตัวอย่าง ความสัมพันธ์แบบแสดงเวลา ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดเริ่มต้น ความสัมพันธ์แบบแสดงจุดสิ้นสุด และแสดงการอ้างถึงคำพูด หน้าที่ของคำเชื่อม มี 5 ลักษณะ คือ คำเชื่อมนามกับนาม คำเชื่อมกริยากับนาม คำเชื่อมประโยคกับประโยค คำเชื่อมนามกับประโยคย่อย และคำเชื่อมกริยากับประโยคย่อย การปรากฏของคำเชื่อม มี 4 ลักษณะ คือ ตำแหน่งต้นของประโยค ตำแหน่งต้นและกลาง ตำแหน่งกลางประโยค และตำแหน่งท้ายประโยค

ในขณะที่ผลงานของปาณิสรา เปี่ยมุกดา (2550) เรื่องการเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความและผลที่ได้จากการเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านสำนวนภาษาและลักษณะของงานเขียนประเภทสารคดีท่องเที่ยว โดยศึกษาจากพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 6 เรื่อง คือ จดหมายเหตुरายวันระยะทางเสด็จพระราชดำเนินประพาสทางบก ทางเรือรอบแหลมมลายู ร.ศ.109 จดหมายเหตुरายวันระยะทางเที่ยวชวากว่าสองเดือน ร.ศ.115 พระราชหัตถเลขาเมื่อเสด็จพระราชดำเนินประพาสยุโรป พ.ศ. 2440 จดหมายเหตुरายวันระยะ Cohesions in Extenal Reading of Prathomsuk 1 and 2 students ทางเสด็จประพาสชวาครั้งหลัง ร.ศ.120 พระราชหัตถเลขาเรื่องเสด็จประพาสแหลมมลายู ร.ศ.108, 109, 117, 120 (เฉพาะตอนที่เสด็จประพาสต่างประเทศ) และพระราชนิพนธ์ไกลบ้าน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้แก่ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง มี 4 ประเภทคือ การอ้างถึงด้วยบุรุษสรรพนาม การอ้างถึงด้วยนามที่ใช้เป็นสรรพนาม การอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบ และการอ้างถึงด้วยการชี้เฉพาะ การเชื่อมโยงความโดยการซ้ำ มี 2 ประเภท คือ การซ้ำรูปและการซ้ำโครงสร้าง การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำศัพท์ มี 5 ประเภท คือ การใช้คำตรงข้าม การใช้คำพ้องความหมาย การใช้คำที่อยู่ในชุดเดียวกัน การใช้คำจากกลุ่มและคำลูกกลุ่ม และการใช้คำแสดงองค์ประกอบของหน่วยใหญ่ การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม มี 19 ประเภท คือ คำเชื่อมแสดงการเสริม คำเชื่อมแสดงการขัดแย้ง คำเชื่อมแสดงการให้เลือก คำเชื่อมแสดงตัวอย่าง คำเชื่อมแสดงการแจกแจงรายละเอียด คำเชื่อมแสดงการขยายความ คำเชื่อมเพื่อแสดงเหตุ คำเชื่อมแสดงผล คำเชื่อมเพื่อแสดงการกล่าวถึงคำพูด คำเชื่อมแสดงเวลา คำเชื่อมแสดงวัตถุประสงค์ คำเชื่อมแสดงจุดเริ่มต้นของสถานที่ คำเชื่อมแสดงจุดสิ้นสุดของสถานที่ คำเชื่อมแสดงเงื่อนไข คำเชื่อมแสดงวิธีการ คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบ คำเชื่อมแสดงการสรุปความ คำเชื่อมแสดงการตัดตอน และคำเชื่อมแสดง การคาดคะเน การเชื่อมโยงความโดยการละ มี 2 ประเภท คือ การละหน่วยนามในตำแหน่งประธานและการละหน่วยนามในตำแหน่งกรรม

ส่วน อัจฉรากร กัลยาจิตรโกศล (2543) มีผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความในเรื่องลักษณะการเชื่อมโยงความในกลอนนิราศของสุนทรภู่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะกลไกทางภาษาที่ใช้เชื่อมโยงความในกลอนนิราศของสุนทรภู่ โดยศึกษาจาก

กลอนนิราศของสุนทรภู่ 2 เรื่อง คือ นิราศเมืองแกลง จำนวน 496 คำกลอนและนิราศเมือง-
เพชรบุรี จำนวน 418 คำกลอน

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเชื่อมโยงความในกลอนนิราศของสุนทรภู่ มี 5 ประเภท คือ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง มี 3 ประเภท คือ การอ้างถึงด้วยสรรพนาม การอ้างถึงด้วยการชี้เฉพาะ และการอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบ การเชื่อมโยงความด้วยการซ้ำ มี 2 ประเภท คือ การซ้ำเสียงและการซ้ำคำ การเชื่อมโยงความโดยการละมื่ออย่างเดียวกัน คือ การละ-หน่วยนาม การใช้คำเชื่อม มี 7 ประเภท คือ คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกัน คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบขยายความ คำเชื่อมเพื่อแสดงความเป็นเหตุ คำเชื่อมเพื่อแสดงความเป็นผล คำเชื่อมเพื่อแสดงลำดับของเหตุการณ์ คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์แบบเงื่อนไข และคำเชื่อมเพื่อแสดงข้อมูลเพิ่มเติม การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำศัพท์ มี 3 ประเภท คือ การใช้คำพ้องความหมาย การใช้คำลูกกลุ่มของคำจากกลุ่มเดียวกัน และการใช้คำตรงข้าม

และ สุนีย์ สีลาพรพิณีจ (2547) ศึกษาเรื่อง**ลักษณะการเชื่อมโยงความในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)** โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความและผลที่ได้จากการเชื่อมโยงความในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ด้านสำนวนภาษาและการเข้าใจวรรณกรรม โดยการศึกษาลักษณะการเชื่อมโยงความที่ปรากฏในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ของสำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร พ.ศ. 2515 จำนวน 2 เล่ม ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเชื่อมโยงความที่พบในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) มี 5 ประการ ได้แก่ การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง มี 2 ประเภท คือ การอ้างถึงหน่วยนามและการอ้างถึงหน่วยประโยคหรือข้อความ การเชื่อมโยงความโดยการแทนที่ มี 2 ประเภท คือ การแทนที่หน่วยกริยาและการแทนที่หน่วยประโยคหรือข้อความ การเชื่อมโยงความโดยการละมื่อ มี 2 ประเภท คือ การละหน่วยนามและการละหน่วยประโยคหรือข้อความ การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม มี 2 ประเภท คือ คำเชื่อมระดับมหภาคและคำเชื่อมระดับจุลภาค การเชื่อมโยงความด้วยการซ้ำ มี 2 ประเภท คือ การซ้ำระดับมหภาคและการซ้ำระดับจุลภาค

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงความที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาการเชื่อมโยงความในช่วงที่ผ่านมา เป็นการศึกษาภาษาถิ่น บทพระราชนิพนธ์กลอนนิราศ และความเรียงนิทาน ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีสัมพันธสารมาศึกษาการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เพื่อสร้างองค์ความรู้การเชื่อมโยงความ และนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

ผู้วิจัยหลายท่านได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ดังจะกล่าวถึงมี 6 เรื่อง ได้แก่ ผลงานของ วิไลวรรณ ธานี (2550), บุปผา ทศนชนิชฐากุล (2552), ศิริวรรณ คำภีระ (2550), วัชรภรณ์ วัตรสุข (2537), อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น (2549), และธรรมบุญ มุลาสินน์ (2550)

วิไลวรรณ ธานี (2550) ได้ศึกษาเรื่อง **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1** เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนบ้านโนนค้อ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดฝึกทักษะการเขียนภาษาไทย, แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียน สะกิดคำถามตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตรา

ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการเขียนภาษาไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.82 / 84.66 หลังจากการใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาษาไทยแล้ว นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาไทย สูงกว่าก่อนใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ในขณะที่ บุปผา ทศนชนิชฐากุล (2552) ได้ศึกษาเรื่อง **การศึกษามูลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำใน แม่ ก กา** เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำใน แม่ ก กา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 และเพื่อศึกษามูลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำใน แม่ ก กา กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนคำในมาตราแม่ ก กา, แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านและเขียนคำในมาตราแม่ ก กา

ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมการอ่านและการเขียนในมาตราแม่ ก กา มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.57

ส่วน ศิริวรรณ คำภีระ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนคำภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนและหลังการใช้แบบฝึก และศึกษาความคงทนในการเขียนคำภาษาไทยของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านต่อม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบฝึกการเขียนคำภาษาไทย, แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำภาษาไทย

ผลการศึกษาพบว่าแบบฝึกการเขียนคำภาษาไทยที่สร้างขึ้นช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนคำภาษาไทยได้ถูกต้อง และนักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมในการฝึกเป็นอย่างดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำภาษาไทยของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคงทนในการเขียนคำภาษาไทยของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกภายหลัง 2 สัปดาห์สูงกว่าคะแนนหลังการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนั้น เสาวรัตน์ จันทร์เพชร (2553) ยังมีผลงานศึกษาเกี่ยวกับ **ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้สื่อประสม** เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องผลการจัดกิจกรรมการอ่านและการเขียนโดยใช้สื่อประสมที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 เพื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการอ่านและการเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อประสมเรื่องการอ่านและเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สื่อประสมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวรรณคารสงเคราะห์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องผลการจัดกิจกรรมการอ่านและการเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของ

นักเรียนที่มีต่อผลการจัดกิจกรรมการอ่านและการเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการใช้สื่อประสม

ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้สื่อประสม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.10 / 87.94 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.74 นักเรียนที่เรียนโดยการใช้สื่อประสมมีผลการอ่านและการเขียนภาษาไทยสูงขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการอ่านและเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในระดับดีมาก

ในขณะที่ วัชรภรณ์ วัตรสุข (2537) ก็ได้ศึกษาเรื่อง **การใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเพื่อเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2** เพื่อสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กสำหรับเป็นสื่อการสอนและพัฒนาการอ่านระดับประถมศึกษา และเพื่อศึกษาผลของการใช้หนังสือเรียนเล่มเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนแจ่งกู๋เรือก สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หนังสือเรียนเล่มเล็กภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 9 เล่ม, แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ภาษาไทย และแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียน

ผลการศึกษาพบว่า หนังสือเรียนเล่มเล็กภาษาไทยเรื่อง มาตราตัวสะกดจำนวน 9 เล่ม เป็นหนังสือเรียนที่มีจุดประสงค์หลักให้นักเรียนได้เรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ครูมีความคิดเห็นว่าหนังสือเรียนเล่มเล็กภาษาไทยใช้พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เหมาะสมกับวัยของนักเรียน สำหรับนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ชอบที่จะเรียนด้วยหนังสือเล่มเล็ก เพราะมีรูปร่างสวยงาม เนื้อเรื่องสนุก และน่าสนใจ

ส่วน อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น (2549) มีผลงานการศึกษาเรื่อง **การใช้กิจกรรมภาพเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2** โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมภาพเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนนวมวิทย์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 คน ดำเนินการวิจัยโดยให้นักเรียนทำกิจกรรมภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมภาพจำนวน 10 กิจกรรมและแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทำกิจกรรมภาพ นักเรียนมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยเฉลี่ยสูงขึ้นทุกด้าน ทั้งด้านความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลอออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นอกจากนั้น ธรรมนูญ มุลาสินธุ์ (2550) ยังได้ศึกษาเรื่อง **รูปแบบกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2** เพื่อศึกษารูปแบบกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองผำ ตำบลนาตินดำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย กลุ่มตัวอย่างคือ ครูอนุบาล 2 คน, ครูประถมศึกษา 2 คน, ครูวิชาการ 1 คน, นักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 10 คน และผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 10 คน

ผลการวิจัยพบว่า ครูจัดรูปแบบกระบวนการสอน สื่อการสอน กิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจกระตือรือร้นและเกิดแรงจูงใจในการอ่าน นักเรียนได้เรียนรู้วิถีและเทคนิคการอ่านที่หลากหลาย โดยมีครูและผู้ปกครองเป็นผู้แนะนำ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนและมีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการอ่านหนังสือ รูปแบบกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านหนองผำ มีหลายวิธี ได้แก่ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน การจัดกิจกรรมและการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การนำสื่อการเรียนรู้มาให้เด็กอ่านด้วยตนเอง และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีในการวิจัยเรื่อง “การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีลำดับขั้นตอน จึงกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย 4 ประเด็น ได้แก่

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ประเด็น ต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากรได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุดนิทานบ้านเทิง ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2552 จำนวน 3 ชุด มี 21 เล่ม ประกอบด้วย

- 1.1 ชาตกร้อยกรอง จำนวน 9 เล่ม ได้แก่
 - 1.1.1 พญานกแขกเต้าผู้รู้คุณ
 - 1.1.2 พญากวางทองกับนายพราน
 - 1.1.3 พ่อค้าเร่
 - 1.1.4 เศรษฐีหนู
 - 1.1.5 ทำใจดีสู้เสือ
 - 1.1.6 พ่อค้าผู้ไม่ละความเพียร
 - 1.1.7 นกกระจาบสองฝูง
 - 1.1.8 มหากบิลวานร
 - 1.1.9 พญาหงส์ทอง

- 1.2 นิทานอีสป จำนวน 5 เล่ม ได้แก่
 - 1.2.1 กากับหงส์
 - 1.2.2 ลูกหมูสามตัว
 - 1.2.3 หมาจิ้งจอกกับนกกระสา
 - 1.2.4 นกกระจอกกับหมาจิ้งจอก
 - 1.2.5 เทพารักษ์กับคนตัดไม้
- 1.3 นิทานร้อยแก้ว ชุดลูกสัตว์ต่าง ๆ จำนวน 7 เล่ม ได้แก่
 - 1.3.1 ลูกหมา
 - 1.3.2 ลูกกบ
 - 1.3.3 แม่ไก่ดื้อ
 - 1.3.4 ลูกแมว
 - 1.3.5 แมวและลูกกระรอก
 - 1.3.6 ลูกวัวสามตัว
 - 1.3.7 นกพิราบ

2. กลุ่มตัวอย่าง

ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling – SRS) ซึ่งได้หนังสือ นิทานร้อยแก้ว ชุดลูกสัตว์ต่าง ๆ จำนวน 7 เล่ม ได้แก่

- 2.1 ลูกหมา
- 2.2 ลูกกบ
- 2.3 แม่ไก่ดื้อ
- 2.4 ลูกแมว
- 2.5 แมวและลูกกระรอก
- 2.6 ลูกวัวสามตัว
- 2.7 นกพิราบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยสำหรับเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้ออกแบบให้เหมาะกับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบบันทึกข้อมูล โดยจัดทำเป็นบัตรบันทึกข้อมูล ขนาด 5" x 8" สิ่งทีบันทึกในแบบบันทึกข้อมูล ประกอบด้วย

1. ชื่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม

2. ประเภทการเชื่อมโยงความ
3. ตัวข้อมูลและความหมายของข้อมูล
4. หน้า

ตัวอย่างที่ 1 แบบบันทึกข้อมูล

บันทึกข้อมูล	
หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยเรื่อง	นกพิราบ
ประเภทการเชื่อมโยงความ.....	
ข้อความ.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
หน้า.....	

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

1. เก็บโดยการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย ชุด อมตนิทานลูกสัตว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา ลูกกบ และแม่ไก่ตื้อ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว แมวและลูกกระรอก ลูกวัวสามตัว และนกพิราบอย่างละเอียด แล้วพิจารณาเลือกการเชื่อมโยง-ความในประเด็น 1) การอ้างถึง 2) การละ 3) การใช้คำเชื่อม และ 4) การใช้คำศัพท์ บันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูล (ตัวอย่างที่ 1)
2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการเก็บจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่มทั้ง 3 ประเด็นนำไปบันทึกลงในตารางบันทึกการเชื่อมโยงความ (ตัวอย่างที่ 2)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ใน 4 ประเด็น ได้แก่ การอ้างถึง การละ การใช้คำเชื่อม และการใช้คำศัพท์ ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง (Cohesion through Reference) ผู้วิจัยใช้แนวความคิดของ นววรรณ พันธุเมธา (2552), สมทรง บุรุษพัฒน์ (2537) และวรรณรัตน์ ศรียาภัย (2544) การอ้างถึง หมายถึง การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำหรือวลีเพื่ออ้างถึงคำหรือวลีที่มาข้างหน้า เช่น การซ้ำนามวลีเดิม, การใช้บุรุษสรรพนาม, การใช้สรรพนามชี้เฉพาะ, การใช้คำบอกกำหนดชี้เฉพาะ, การใช้คำที่เกี่ยวกับจำนวน, การใช้ตัวบ่งบอก, การใช้คำแทนที่ และการใช้คำเปรียบเทียบกับมาน้อย

2. การเชื่อมโยงความโดยการละ (Cohesion through Ellipsis) ผู้วิจัยปรับประยุกต์ใช้แนวความคิดของ สมทรง บุรุษพัฒน์ และนววรรณ พันธุเมธา การละ หมายถึง การเชื่อมโยงความโดยการละข้อความไว้ในฐานที่เข้าใจ และแทนด้วยรูปศูนย์ (Substitution by Zero) ทำให้เกิดช่องว่างที่มีความเชื่อมโยงกับข้อความที่มาข้างหน้า ข้อความที่ละอาจเป็นนามวลี กริยาวลี หรืออนุประโยคก็ได้

3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม (Cohesion through Conjunction) ผู้วิจัยปรับประยุกต์ใช้แนวความคิดของ สมทรง บุรุษพัฒน์, นววรรณ พันธุเมธา และวรรณรัตน์ ศรียาภัย คำเชื่อม หมายถึง การใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ หรือระหว่างเหตุการณ์ หรือ สิ่งต่าง ๆ กับเหตุการณ์

4. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำศัพท์ (Cohesion through Lexical Items-Vocabulary) ผู้วิจัยปรับประยุกต์ใช้แนวความคิดของ สมทรง บุรุษพัฒน์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ การใช้คำศัพท์ หมายถึง เป็นการกล่าวซ้ำคำศัพท์บางคำ (Exact Repetition) หรือคำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน (Synonym หรือ Near Synonym) หรือคำศัพท์ที่อยู่ในแวดวงความหมายเดียวกัน

บทที่ 4

การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

การเชื่อมโยงความ (Cohesion) หมายถึง กระบวนการแสดงความสัมพันธ์กันทางความหมายของภาษาระดับข้อความ (Discourse) โดยมีกลไกทางภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความ (Cohesive Device) ปรากฏอยู่ในบริบททางภาษา เช่น การอ้างถึง (Reference) การละ (Ellipsis) การเชื่อม (Conjunction) และการใช้คำศัพท์ (Lexical cohesion)

การศึกษาการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เป็นการพิจารณาจากข้อมูลภาษาระดับข้อความ 3 ประเภท ดังนี้

1. การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง
2. การเชื่อมโยงความโดยการละ
3. การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง (Cohesion through Reference) หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์กันทางความหมาย ซึ่งเกิดจากรูปภาษาหนึ่งที่ไม่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง การตีความหมายจึงต้องอาศัยหรืออ้างถึงรูปภาษาอื่นที่กล่าวถึงก่อนแล้ว และต้องอ้างถึงสิ่งเดียวกันอย่างต่อเนื่อง โดยรูปภาษาที่ใช้แทนรูปภาษาที่ปรากฏนำมาข้างหน้าเรียกว่า การใช้รูปแทนตาม (Anaphora) (ดูตัวอย่างที่ 1 หน้า 31) และรูปภาษาที่ใช้แทนรูปภาษาที่ปรากฏตามมาข้างหลัง เรียกว่า การใช้รูปแทนหน้า (Cataphora) (ดูตัวอย่างที่ 4 หน้า 36) จากการศึกษพบว่า การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงมีถึง 3 ประเภท คือ

1. การอ้างถึงการใช้บุรุษสรรพนาม
2. การอ้างถึงด้วยการชื่อนามวลีเดิม
3. การอ้างถึงเชิงบ่งชี้

การอ้างถึงการใช้บุรุษสรรพนาม

การอ้างถึงการใช้บุรุษสรรพนาม (Personal Reference) คือ การใช้สรรพนามแสดงการอ้างถึงบุคคลหรือสิ่งที่ได้กล่าวแล้วหรือที่กำลังจะกล่าวถึงในบริบททางภาษา จากการศึกษาภาษาระดับข้อความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

พบว่ารูปภาษาที่แสดงการอ้างถึงโดยสรรพนามมี 3 ลักษณะ คือ

1. บุรุษสรรพนาม
2. คำที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนาม
3. รูปคุณนัย

1. บุรุษสรรพนาม

จากการศึกษาข้อมูลพบว่า การใช้บุรุษสรรพนามแทนหน่วยนามเพื่อแสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง มีความแตกต่างกันไปตามบทบาทและสถานะของผู้อ่าน ผู้เขียน และตัวละครที่ผู้เขียนกล่าวถึง ซึ่งมีทั้งบุรุษที่ 1 บุรุษที่ 2 และบุรุษที่ 3 ดังนี้

1.1 บุรุษที่ 1 การใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 แสดงการอ้างถึงหน่วยภาษาที่เคยปรากฏครั้งหนึ่งแล้วในบริบททางภาษา ได้แก่ ฉัน เรา เขา พิจารณาจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...เมื่อ (1) **นกพิราบ**เห็นเช่นนี้จึงนึกในใจว่า ถึงคราวที่ควรทำรังแล้ว แต่มันรู้สึกเสียใจไม่รู้ว่าจะทำรังได้อย่างไร มันจึงบินไปหาต้นพิกุลแล้วร้องว่า “กรุณาบอก (2) **ฉัน**สักหน่อยเถิดพิกุลเอ๋ย” ว่าจะทำรังได้อย่างไร...

“**ฉัน**” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แสดงการอ้างถึง “นกพิราบ” ในตำแหน่งที่ 1

...(3) **ต้นพิกุล**สายกิ่งจนคอร่วงลงดิน แล้วตอบว่า “(4) **ฉัน**บอกไม่ถูกหรอกจะเพราะฉันไม่เคยทำรัง...(5) **ต้นมะขาม**ตอบว่า “มาถาม (6) **ฉัน**เร็วเกินไป ใบของฉันยังไม่ผลเลย”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

“**ฉัน**” ในตำแหน่งที่ 4 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “**ต้นพิกุล**” ในตำแหน่งที่ 3

“**ฉัน**” ในตำแหน่งที่ 6 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “**ต้นมะขาม**” ในตำแหน่งที่ 5

...(7) **แม่แมว**นึกว่าลูกกระรอกตัวนั้นเป็นลูกของมันจริง ๆ มันนอนให้กินนมและเลียหัวเลียตัวด้วยความรัก...เมื่อมันเห็นหมาเข้ามาใกล้ลูกเลี้ยงของมัน มันก็ทำหลังอ ร้องขู่ด้วยเสียงอันดัง คล้ายจะพูดว่า “อย่าเข้ามาใกล้ลูก (8) **ฉัน**นะ” ลูกฉันยังเล็กอยู่

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 2)

“**ฉัน**” ในตำแหน่งที่ 8 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “**แม่แมว**” ในตำแหน่งที่ 7

...วันหนึ่ง (9) **อี๊ด**กำลังว่ายนเวียนอยู่ตามกอสาร่าย บังเอิญไปชนแมงดานาเข้า

ตัวหนึ่ง “เอ๊ะ อยากรู้กันนี่” แมงดานาร้องขึ้น “เธอนี่ซุ่มซามแท้ ๆ เมื่อไรจะโตสักที” “เมื่อไรจะโตหรือ” อี๊ดร้องตอบ “(10) ฉันโตเต็มทีแล้ว”

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 7)

“ฉัน” ในตำแหน่งที่ 10 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “ลูกอี๊ด” ในตำแหน่งที่ 9

...วันหนึ่งเวลากลางวัน (11) หนูจ๋านงนั่งกินข้าวต้มกับกุ่มกุ่มคนเดียว จึงเรียก ล่ำล่ำมาหมอบอยู่ข้าง ๆ (12) เขาโยนกุ่มกุ่มตัวหนึ่งให้มัน...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 12)

“เขา” ในตำแหน่งที่ 12 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “หนูจ๋านง” ในตำแหน่งที่ 11

...มันพูดขึ้นว่า “โน่น เห็นไหม เจ้าเด็กนั่นจะมาต้อนเราไปเข้าคอกแล้ว เวลานี้ฉันยังไม่อยากไปเลย (13) เมื่อกและแดงตอบว่า “จริงซี (14) เรายังไม่อยากเข้าคอกเลย”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 5)

“เรา” ในตำแหน่งที่ 14 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “เมื่อกและแดง” ในตำแหน่งที่ 13

1.2 บุรุษที่ 2 การใช้สรรพนามบุรุษที่ 2 อ้างถึงหน่วยนามที่เคยปรากฏครั้งหนึ่งแล้วในบริบททางภาษา ซึ่งเป็นการใช้รูปแทนตาม ได้แก่ เธอ เจ้า ฉัน และเขา สังเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2

...(1) นกพิราบอ่อนใจ มันบินไปเกาะที่ต้นไผ่ แล้วพูดกับต้นไผ่ว่า “สอนฉันสักหน่อยเถิดไผ่เอ๋ย ว่าจะทำรังได้อย่างไร” “(2) เธอต้องทำเองซีจ๊ะ จึงจะเป็นรังขึ้นมา”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

“เธอ” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “นกพิราบ” ในตำแหน่งที่ 1

...“ไธ่ (3) มันทำมาทำไมดีอย่างนี้ (4) เจ้าอยากจะทำออกไปตายหรือ”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดี้อ หน้า 4)

“เจ้า” ในตำแหน่งที่ 4 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “มัน” ในตำแหน่งที่ 3

...เมื่อมันเห็น (5) หมาเข้ามาใกล้ลูกเลี้ยงของมัน มันก็ทำหลังอ ร้องขู่ด้วยเสียงอันดัง คล้ายจะพูดว่า “อย่าเข้ามาใกล้ลูกฉันนะ” ลูกฉันยังเล็กอยู่ ไม่รู้จักหลีกหนี (6) เธอเดี่ยว

เธอจะกัดลูกฉันตาย...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 3)

“เธอ” ในตำแหน่งที่ 6 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “หมา” ในตำแหน่งที่ 5

...วันหนึ่ง (7) **ฮ็อต**กำลังว่ายน้ำเวียนอยู่ตามกอสาราย บังเอิญไปชนแมงดานาเข้าตัวหนึ่ง “เอ๊ะ อยากรักกันนี่” แมงดานาร้องขึ้น “(8) **เธอ**นี้ซุ่มซำมแท้ ๆ เมื่อไรจะโตสักที”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 7)

“เธอ” ในตำแหน่งที่ 8 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “ลูกฮ็อต” ในตำแหน่งที่ 7

... (9) **สำลี**พูดไม่เต็มปากว่า “ลิปตัวเห็นจะได้จ๊ะ” แม่ของมันได้ฟังก็ตกใจ แล้วสอนว่า “(10) **เจ้า**กินมากเกินไป สิ่งใดที่ไม่เคยกินต้องระวัง กินแต่พอรู้รส”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 15)

“เจ้า” ในตำแหน่งที่ 10 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “สำลี” ในตำแหน่งที่ 9

...แต่ผมชอบเล่นगेเรทีสุด เมื่อเห็น (11) **เด็กชายจวน**เดินมา จะเปิดประตูคอก มันก็รู้ว่าถึงเวลาที่ (12) **เขา**จะต้อนมันเข้าคอกแล้ว...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 8)

“เขา” ในตำแหน่งที่ 12 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “เด็กชายจวน” ในตำแหน่งที่ 11

1.3 บุรุษที่ 3 การใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึงหน่วยนามเป็นบุรุษสรรพนามซึ่งปรากฏอยู่ในบริบททางภาษา และเป็นการใช้รูปแทนตามเพียงอย่างเดียว ได้แก่ มัน พิจารณาได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3

...เมื่อ (1) **นกพิราบ**เห็นเช่นนี้จึงนึกในใจว่า ถึงคราวที่ควรทำรังแล้วแต่ (2) **มัน**รู้สึกเสียใจไม่รู้ว่าจะทำรังได้อย่างไร...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

“มัน” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึง “นกพิราบ” ในตำแหน่งที่ 1

...เจ้าของ (3) **ไก่**ตัวนี้คือเด็กหญิงสองพี่น้อง คนพี่ชื่อตารา คนน้องชื่อรุจี “ไก่ของเรา

อยู่ไหนเล่าคะ” รุจีถามพี่สาว “พี่เห็น (4) **มัน**ไปมอง ๆ ที่ประตู” ดาราตอบ...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 2-3)

“**มัน**” ในตำแหน่งที่ 4 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “**ไก่**” ในตำแหน่งที่ 3

... (5) **แม่แมว**นึกว่าลูกกระรอกตัวนั้น เป็นลูกของ (6) **มัน**จริง ๆ มันนอนให้กินนม และเลียหัวเลียตัวด้วยความรัก...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 2)

“**มัน**” ในตำแหน่งที่ 6 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึง หมายถึง **b** “**แม่แมว**” ในตำแหน่งที่ 5

...ในสระมีไข่เม็ดเล็กสีดำ ๆ ลอยอยู่แพหนึ่งคือ ไข่กบ มี (7) **ลูกกบ**ตัวเล็ก ๆ อยู่ในไข่ นั้น (8) **มัน**นอนอยู่เหมือนเด็กอ่อน ๆ นอนเปล...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 1)

“**มัน**” ในตำแหน่งที่ 8 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “**ลูกกบ**” ในตำแหน่งที่ 7

...ลูกแมวตัวหนึ่งชื่อ (9) **ลำลี** รูปร่างของ (10) **มัน**น่ารัก ตัวกลมหน้าแบน มันชื่อลำลี้ก็เพราะขนของมันเป็นปุยนุ่ม สีขาวเหมือนลำลี้...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 1)

“**มัน**” ในตำแหน่งที่ 10 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “**ลำลี้**” ในตำแหน่งที่ 9

...แม่มันถามว่า “กินอะไรเข้าไป” (11) **ลำลี้**ตอบว่า “ไม่รู้จะ ตัวอะไรไม่รู้ งอ ๆ สีชมพูอ่อน มีหนวดด้วยรสเค็ม ๆ” ...ลำลี้พูดไม่ได้ปากว่า “ลืบทัวเห็นจะได้จะ” แม่ของ (12) **มัน**ได้ฟังก็ตกใจ แล้วสอนว่า “เจ้ากินมากเกินไป สิ่งใดที่ไม่เคยกินต้องระวัง กินแต่พอรู้รส”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 15)

“**มัน**” ในตำแหน่งที่ 12 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “**ลำลี้**” ในตำแหน่งที่ 11

...ตาเจียมชานามีลูกวัวอยู่สามตัว ตัวแรกชื่อ (13) **เผือก** เพราะสีของ (14) **มัน** เหมือนสีหม้อใหม่...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 1)

“**มัน**” ในตำแหน่งที่ 14 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “**เจ้าเผือก**” ในตำแหน่งที่ 13

...ลูกหมาตัวหนึ่งชื่อ (15) โต มันมีอายุได้หกเดือน ตัวเดียวชนิดเดียว (16) มันมีขนยาวปุกปุย สีต่าง ดำ ขาว หางเป็นพวงคล้ายหางกระรอก

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 1)

“มัน” ในตำแหน่งที่ 16 เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 3 แสดงการอ้างถึง หมายถึง “เจ้าโต” ในตำแหน่งที่ 15

2. คำที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนาม

การใช้คำที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนามทำหน้าที่แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จากการศึกษาข้อมูลพบว่า คำที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนามนี้ มี 2 ประเภท โดยเป็นการใช้รูปแทนนำและการใช้รูปแทนตาม ได้แก่

2.1 คำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล

คำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล หมายถึง รูปภาษาที่เป็นชื่อเฉพาะหรือประจำตัวบุคคล จากการศึกษาข้อมูลพบว่า การใช้คำเรียกชื่อเฉพาะบุคคลแสดงการอ้างถึงในการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เป็นการใช้รูปแทนนำ เช่น “นันทา” “สำลี” “โต” “เสื่อ” พิจารณาได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4

(1) แม่ไก่ลายตัวหนึ่ง ชื่อ (2) นันทา

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 1)

“แม่ไก่ลายตัวหนึ่ง” ในตำแหน่งที่ 1 เป็นคำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล แสดงการอ้างถึง หมายถึง “นันทา” ในตำแหน่งที่ 2

(3) ลูกแมวตัวหนึ่ง ชื่อ (4) สำลี

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 1)

“ลูกแมวตัวหนึ่ง” ในตำแหน่งที่ 3 เป็นคำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล แสดงการอ้างถึง หมายถึง “สำลี” ในตำแหน่งที่ 4

...(5) ลูกหมาตัวหนึ่ง ชื่อ (6) โต

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 1)

“ลูกหมาตัวหนึ่ง” ในตำแหน่งที่ 5 เป็นคำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล แสดงการอ้างถึง หมายถึง “โต” ในตำแหน่งที่ 6

...(7) มีหมาตัวหนึ่ง อยู่บ้านเดียวกับเจ้าโต ชื่อ (8) เสื่อ เจ้าเสื่อมีรูปร่างใหญ่และ

แข็งแรง ขนของมันหยาบและมันเห่าเสียงดังมาก...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 8)

“หมาตัวหนึ่ง” ในตำแหน่งที่ 7 เป็นคำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล แสดงการอ้างถึง หมายถึง “เจ้าเสือ” ในตำแหน่งที่ 8

2.2 คำสรรพนามในหน่วยคำนามแสดงความเป็นเจ้าของ

คำนามแสดงความเป็นเจ้าของเป็นคำอีกชนิดหนึ่งที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนาม เพื่อใช้เรียกแทนคำนามหรือบุคคลที่แสดงความเป็นเจ้าของในบริบททางภาษา จากการศึกษา ภาษาระดับข้อความในการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เป็นการใช้รูปแทนตาม เช่น “รังของฉัน” “ไก่ของเรา” “เจ้าของไก่” “กรงของนันทา” “ลูกของมัน” “ลูกเลี้ยงของมัน” “อาหารของเรา” “เป็ดของมัน” “จานข้าวของมัน” “เจ้าของมัน” “ร่างของตัวเอง” “ลูกชายของแก” พิจารณาได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5

...นกพิราบกล่าวขอบใจต้นไม้แล้วตั้งต้นทำ (1) รังทันที ครั้งแรกมันบินไปที่ต้นพิกุล ...ครั้งที่สอง มันบินไปที่ต้นมะขาม “ขอกิ่งเหนียว ๆ ของเธอสักหน่อยนะจ๊ะ” มันขอ “ฉันจะเอา ไปทำ (2) รังของฉันให้แข็งแรง” ...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง นกพิราบ หน้า 9)

“รังของฉัน” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและ หมายถึง “รังของนกพิราบ” ในตำแหน่งที่ 1

...ครั้งที่สาม มันบินไปที่ต้นสารภีแล้วร้องว่า “ขอเกสรดอกสารภีบาน ๆ สักหน่อย นะพี่สารภี ฉันจะเอาไปรอง (3) รังให้นุ่ม” ...ครั้งสุดท้าย มันบินไปที่ต้นไทรแล้วร้องว่า “ขอราก ที่หย่อยอยู่นี้หน่อยนะจ๊ะ ฉันจะเอาไปกรุ (4) รังของฉัน...”

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง นกพิราบ หน้า 10)

“รังของฉัน” ในตำแหน่งที่ 4 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและ หมายถึง “รังของนกพิราบ” ในตำแหน่งที่ 3

...แม่ไก่ก็มึนมากขึ้นวันยังค่ำ มันไปหาอาหารมาบ่อน (5) ลูก ครั้นค่ำลงมันก็กก (6) ลูกของมัน...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง นกพิราบ หน้า 14)

“ลูกของมัน” ในตำแหน่งที่ 6 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและ หมายถึง “ลูกนกพิราบ” ในตำแหน่งที่ 5

...แม่ไก่ลายตัวหนึ่งชื่อ (1) นันทา มีขนสีขาวกับดำสลับกัน มันชอบอยู่ที่สนามหญ้า หน้าบ้าน...เจ้าของไก่ตัวนี้คือ เด็กหญิงสองคนพี่น้องคนที่ชื่อ ดารา คนน้องชื่อ รุจี “(2) ไก่ของ

เราอยู่ไหนเล่าคะ” รุจีถามพี่สาว...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 1-3)

“ไก่ของเรา” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “นันทา” ในตำแหน่งที่ 1

...(3) เจ้าของไก่ตัวนี้คือ เด็กหญิงสองคนพี่น้อง คนพี่ชื่อ (4) ดารา คนน้องชื่อ (5) รุจี...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 2)

“เจ้าของไก่” ในตำแหน่งที่ 3 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “ดารา” และ “รุจี” ในตำแหน่งที่ 4 และ 5

...(6) กรงของนันทาอยู่ใต้ต้นมะม่วงนั้น (7) กรงนั้นทำด้วยไม้ทาสีแดง ข้างประตูกรงมีอันใส่น้ำตั้งไว้ให้มันกิน...ดาราและรุจีเอากะตาดำไปปิดป้าย ปักหน้าประตู (8) กรงของนันทาด้วยความสนใจ

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 1, 21)

“กรงของนันทา” ในตำแหน่งที่ 6 และ 8 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “กรง” ในตำแหน่งที่ 7 แม่แมวตัวหนึ่งออก (1) ลูกเพียงตัวเดียว อยู่ได้สองวัน (2) ลูกของมันก็ตาย...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 1)

“ลูกของมัน” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “ลูกแมว” ในตำแหน่งที่ 1

...แม่แมวนึกว่า (3) ลูกกระรอกตัวนั้น เป็นลูกของมันจริง ๆ มันนอนให้กินนม...เวลากลางวัน เมื่อมันเห็นหมาเข้ามาใกล้ (4) ลูกเลี้ยงของมัน มันก็ทำหลังงอ...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 2-3)

“ลูกเลี้ยงของมัน” ในตำแหน่งที่ 4 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “ลูกกระรอก” ในตำแหน่งที่ 3

...“เจ้าต้องหัดจับ (5) หนูนะ ลูกรักของแม่” แม่แมวสอน “เพราะหนูเป็น (6) อาหารของเรา เจ้าต้องหัดจับหนูตายตัวนี้ก่อน”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 5)

“อาหารของเรา” ในตำแหน่งที่ 6 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “หนู” ในตำแหน่งที่ 5

...มีลูกกบตัวเล็ก ๆ อยู่ในไซ่นั้น มันนอนอยู่เหมือนเด็กอ่อน ๆ นอน (7) **เปล** แต่ (8) **เปลของมัน**ไม่เหมือนเปลเด็ก เป็นวันกลม ๆ ใส ๆ หุ้มตัวลูกกบอยู่...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 1)

“**เปลของมัน**” ในตำแหน่งที่ 8 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึง และหมายถึง “**เปล**” ในตำแหน่งที่ 7

...ต่อมาสักสองสามวัน หนูจ่านกินอาหารอยู่คนเดียว เมื่อสำลิต้ายเสียง **เคาะ** (9) **จาน**ก็รีบวิ่งไปหาโดยตรง มันตรงไปที่ (10) **จานข้าวของมัน** พอเห็นหนูจ่านกินก็งัดม้อมมาให้มันก็เข้าไปดม ๆ แล้วแหงนดู...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 18)

“**จานข้าวของมัน**” ในตำแหน่งที่ 10 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**จานข้าว**” ในตำแหน่งที่ 9

...(1) ตาเจียมชวานามีลูกวัวอยู่สามตัว ตัวแรกชื่อ เพือก เพราะสีของมันเหมือนสีหม้อใหม่ ตัวที่สองชื่อ ทองแดง เพราะสีของมันเหมือนสีน้ำตาลปึก แต่ (2) **เจ้าของมัน**มักเรียกมันสั้น ๆ ว่า แดง...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 1)

“**เจ้าของมัน**” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**ตาเจียม**” ในตำแหน่งที่ 1

...จวนเอาข้าวเปลือกใส่ (3) **ราง**ไว้ให้ตัวละราง แต่วัวทั้งสามกำลังคะนอง ไม่ชอบกินข้าวเปลือกใน (4) **รางของตัว** ชอบไปแย่งกันใน (5) **รางของอีกตัวหนึ่ง**...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 3)

“**รางของตัว**” ในตำแหน่งที่ 4 และ 5 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**ราง**” ในตำแหน่งที่ 3

...ที่ชายทุ่งมีหนองน้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง (6) **เด็กชายจวน**จึงไปหาดู เพราะคิดว่าแดงอาจอยู่ที่นั่นก็ได้...ฉะนั้นตาเจียมจึงออกติดตามไปทางหนึ่ง ส่วน (7) **ลูกชายของแก**แยกไปอีกทางหนึ่ง...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 13-14)

“**ลูกชายของแก**” ในตำแหน่งที่ 7 เป็นคำแสดงความเป็นเจ้าของ แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**เด็กชายจวน**” ในตำแหน่งที่ 6

3. รูปศูนย์

Ø เรียกว่า รูปศูนย์ (Zero) หมายถึง หน่วยภาษาที่ไม่ปรากฏรูปในโครงสร้างผิว

แต่ปรากฏความหมายในโครงสร้างลึก การตีความหมายของรูปศูนย์ ต้องอ้างถึงหน่วยภาษาที่ปรากฏครั้งหนึ่งแล้วในบริบททางภาษา จากการศึกษาข้อมูลพบว่า รูปศูนย์แสดงการอ้างถึงหน่วยนาม ซึ่งทำหน้าที่ประธานและกรรม ซึ่งเป็นการใช้รูปแทนตาม กล่าวคือ

3.1 รูปศูนย์ที่อ้างถึงหน่วยนามที่ทำที่เป็นประธาน

คือ รูปภาษาที่ทำหน้าที่เป็นประธานปรากฏรูปครั้งหนึ่งแล้วในบริบททางภาษา ในครั้งต่อไปจึงไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงประธานอีก แต่ความหมายของประธานมิได้หายไป สังเกตจากตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 6

...เมื่อ(1)นกพิราบเห็นเช่นนี้ (2) \emptyset จึงนึกในใจว่า ถึงคราวที่ (3) \emptyset ควรทำรังได้แล้ว แต่มันรู้สึกเสียใจไม่รู้ว่า (4) \emptyset จะทำรังได้อย่างไร มันจึงบินไปหา (5) **ต้นพิกุล**แล้วร้องว่า “(6) \emptyset กรุณาบอกฉันหน่อยเถิดพิกุลเอ๋ยว่า (7) \emptyset จะทำรังได้อย่างไร...”

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

“รูป \emptyset ” ในตำแหน่งที่ 2, 3, 4 และ 7 แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**นกพิราบ**” ในตำแหน่งที่ 1

“รูป \emptyset ” ในตำแหน่งที่ 6 แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**ต้นพิกุล**” ในตำแหน่งที่ 5

...(8) **นกพิราบ**อ่อนใจ มันบินไปเกาะที่ต้นไผ่แล้ว (9) \emptyset พุดกับ (10) **ต้นไผ่**ว่า “(11) \emptyset สอนฉันสักหน่อยเถิดไผ่เอ๋ยว่า (12) \emptyset จะทำได้อย่างไร...”

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

“รูป \emptyset ” ในตำแหน่งที่ 9 และ 12 แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**นกพิราบ**” ในตำแหน่งที่ 8

“รูป \emptyset ” ในตำแหน่งที่ 11 แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**ต้นไผ่**” ในตำแหน่งที่ 10

...(13) **นันทา**โผล่หัวออกมานอกซีกกรง ร้องเสียงดังว่า “ฮ้อก ฮ้อก ฮ้อก เธอออกไปที่ถนนได้ ฉันก็อยากออกไปเหมือนกัน ฮ้อก ฮ้อก” นันทาเซื่องมาก เพราะมันเล่นกับเด็กทั้งสองทุกวัน...เมื่อเด็กทั้งสองเอาข้าวเปลือกหรือผักมาให้ (14) \emptyset กิน มันแสดงความดีอกดีใจ และ (15) \emptyset คิดว่าเด็กทั้งสองนี้เอาอาหารอร่อยมาให้ (16) \emptyset กิน บางคราวนันทาเอาตีนคู้ยจนข้าวเปลือกหกออกจากรางหมดแล้ว (17) \emptyset ไม่ได้กินเลยจนเมล็ดเดียว...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดี หน้า 7-8)

“รูป \emptyset ” ในตำแหน่งที่ 14, 15, 16 และ 17 แสดงการอ้างถึงและหมายถึง “**นันทา**” ในตำแหน่งที่ 13

...เมื่อ(18)ลูกกบใหญ่ขึ้น (19) \emptyset ก็รู้สึกหิว มันจึงกระดิกตัวดินหลุดออกจากขุ้

(20) ๑ วายไปในน้ำแล้ว (21) ๑ อยู่ใต้ใบบัว (22) ๑ คอยจับไร่น้ำตัวเล็ก ๆ กิน...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 3)

“รูป ๑” ในตำแหน่งที่ 19, 20, 21 และ 22 แสดงการอ้างอิงและหมายถึง “ลูกกบ” ในตำแหน่งที่ 18

3.2 รูปศูนย์ที่อ้างถึงหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรม

คือ หน่วยกรรมที่ปรากฏรูปในปริบททางภาษา ซึ่งรูปภาษาที่ทำหน้าที่เป็นกรรมได้ปรากฏครั้งหนึ่งแล้วในปริบททางภาษา ในครั้งต่อไปจึงไม่ต้องกล่าวถึงรูปภาษานั้นอีก สังเกตจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 7

...นกพิราบลงมือทำรังที่(1)ต้นไม้ เลือกกิ่ง (2) ๑ ที่ห้อยอยู่ข้างล่างทำเป็นรังอย่างหยาบ ๆ...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 13)

“รูป ๑” ในตำแหน่งที่ 2 แสดงการอ้างอิงและหมายถึง “กิ่งไม้” ในตำแหน่งที่ 1

...“โอ้ (3) นันทาทำไมคืออย่างนี้ เจ้าอยากจะทำออกไปตายหรือ” ดาราว่า แล้วก็จับตัว (4) ๑ ไว้ “ฮ้อก ฮ้อก ฮ้อก” นันทาร้องอีก “ปล่อยให้ฉันออกไปเถิด” แล้วก็พยายามดิ้น จะให้หลุดจากมือดารา “ต้องเอา (5) ๑ ไปขังกรงไว้สักครู่ก่อน รุจิพูด “เมื่อหายดีแล้วจึงปล่อยออกมา”...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 4-5)

“รูป ๑” ในตำแหน่งที่ 4 และ 5 แสดงการอ้างอิงและหมายถึง “นันทา” ในตำแหน่งที่ 3

...(6)แม่แมวตัวหนึ่งออก(7)ลูกเพียงตัวเดียว อยู่ได้สองวันลูกของมันก็ตาย มันจึงเสียใจและเศร้าโศกมาก เพราะคิดถึงลูก มันเรียกหา (8) ๑ อยู่วันยังค่ำ เจ้าของมันมีความสงสาร (9) ๑ ยิ่งนัก เหยิญเขาได้ (10) ลูกกระรอกมาตัวหนึ่ง ลูกกระรอกตัวนี้ยังไม่ทันลืมตา มันกินอะไรเองไม่ได้ เขาจึงเอา (11) ๑ ไปให้มันเลี้ยงต่างลูก...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 1)

“รูป ๑” ในตำแหน่งที่ 8 แสดงการอ้างอิงและหมายถึง “ลูกแมว” ในตำแหน่งที่ 7

“รูป ๑” ในตำแหน่งที่ 9 แสดงการอ้างอิงและหมายถึง “แม่แมว” ในตำแหน่งที่ 6

“รูป ๑” ในตำแหน่งที่ 11 แสดงการอ้างอิงและหมายถึง “ลูกกระรอก” ในตำแหน่งที่ 10

...เมื่อ(12)ลูกกระรอกโตขึ้นและคลานได้บ้างแล้ว แม่แมวพา (13) ๑ ไปตามที่ตั้งต่าง ๆ บนเรือน สอนให้มันจับ(14)หนู ที่แรกแม่แมวจับหนูได้ตัวหนึ่ง กัด (15) ๑ เสียจนตาย แล้วเอา

(16) Ø มาวางไว้ตรงหน้าลูกกระรอก...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 4)

“**รูปØ**” ในตำแหน่งที่ 13 แสดงการอ้างอิงและหมายถึง “**ลูกกระรอก**” ในตำแหน่งที่ 12

“**รูปØ**” ในตำแหน่งที่ 15 และ 16 แสดงการอ้างอิงและหมายถึง “**หนู**” ในตำแหน่งที่ 14

การอ้างอิงด้วยการชื่อนามวลีเดิม

การอ้างอิงด้วยการชื่อนามวลีเดิม คือ การอ้างอิงข้อความที่มาข้างหน้า เพื่อให้ข้อความชัดเจน จากการศึกษาพบว่า การอ้างอิงที่แสดงการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นการใช้รูปแบบตามจากการศึกษาข้อมูลมี 2 ประเภทได้แก่

1. การชื่อนามวลีเดิมซ้ำเป็นบางส่วน

การชื่อนามวลีเดิมซ้ำเป็นบางส่วน คือ การใช้คำบ่งชี้ที่ทำหน้าที่เป็นนามวลีเดิมเป็นบางส่วนแสดงการอ้างอิง จากการศึกษาข้อมูลได้แก่ พิกุล มะขาม พิจารณาได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 8

...มันจึงบินไปหา**ต้นพิกุล** (1) แล้วร้องว่า “กรุณาบอกฉันหน่อยเถิด**พิกุล** (2) เอ๋ยว่าจะทำรังได้อย่างไร...”

“**พิกุล**” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นการอ้างอิงการชื่อนามวลีเดิมเป็นบางส่วนและหมายถึง “**ต้นพิกุล**” ในตำแหน่งที่ 1

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

...นกพิราบจึงบินไปที่**ต้นมะขาม** (3) แล้วร้องว่า “โปรดบอกฉันสักหน่อยเถิด**มะขาม** (4) เอ๋ยว่าจะทำรังได้อย่างไร...”

“**มะขาม**” ในตำแหน่งที่ 4 เป็นการอ้างอิงการชื่อนามวลีเดิมเป็นบางส่วนและหมายถึง “**ต้นมะขาม**” ในตำแหน่งที่ 3

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

2. การชื่อนามวลีเดิมเต็มรูปแบบ

การชื่อนามวลีเดิมเต็มรูปแบบ คือ การใช้คำบ่งชี้ที่ทำหน้าที่เป็นนามวลีเดิมเต็มรูปแบบแสดงการอ้างอิง จากการศึกษาข้อมูลได้แก่ นกพิราบ พิจารณาได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 9

...**นกพิราบ** (5) จึงบินไปเกาะที่ต้นสารภีแล้วร้องว่า “ช่วยบอกฉันสักหน่อยเถิดสารภี เอ๋ยว่าจะทำรังได้อย่างไร...”**นกพิราบ** (6) จึงบินต่อไปยังต้นไทร...

“**นกพิราบ**” ในตำแหน่งที่ 6 เป็นการอ้างถึงการช้านามวลีเดิมเต็มรูปแบบ หมายถึง “**นกพิราบ**” ในตำแหน่งที่ 5

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 5)

การอ้างถึงเชิงบ่งชี้

การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ (Demonstrative Reference) คือ การอ้างถึงโดยการใช้คำบ่งชี้ เช่น **นี้** **นั่น** **โน่น** **นี่** **นั่น** และ **โน้น** หรือคำบ่งชี้นำไปประกอบหลังคำนามหรือคำสรรพนาม เช่น **ที่นี่** **เขานั่น** และ **บ้านโน้น** การตีความหมายของคำบ่งชี้ต้องพิจารณาจากข้อความที่นำมาข้างหน้า และตามมาข้างหลังประกอบกัน จากการศึกษาพบว่า การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ที่แสดงการเชื่อมโยงความ ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มี 1 ประเภท คือ

การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ด้วยคำคุณศัพท์

การบ่งชี้ด้วยคำคุณศัพท์

การบ่งชี้ด้วยคำคุณศัพท์ (Demonstrative Adjective) คือ การใช้คำคุณศัพท์ที่มีคำบ่งชี้ ตามมาข้างหลัง แสดงการอ้างถึงหน่วยนามที่ปรากฏครั้งหนึ่งในบริบททางภาษาดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10

...อย่างเข้าฤดูหนาว ต้นไม้บางชนิดเริ่มผลิดอกออกช่อ ประคুমีดอกสีเหลืองเป็นพวง ๆ

...แมลงผึ้งกำลังบินตอมเกสรอยู่ เสียงหวีหวู่ หวู่หวี **ธรรมชาติในยามนี้** (1) น่าชื่นใจจริงๆ เมื่อนกพิราบเห็นเช่น**นี้** (2) จึงนึกในใจว่า...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 1-2)

หน่วยภาษา “**นี้**” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นสรรพนามบ่งชี้ เป็นการใช้รูปแทนตาม แสดงการอ้างถึงและหมายถึงหน่วยภาษา “**ธรรมชาติในยามนี้**” ในตำแหน่งที่ 1

...มีต้นมะม่วงและต้นมะลิอยู่ริมสนาม **กรงของนันทา** (3) อยู่ใต้ต้นมะม่วง**นั้น** **กรงนั้น** (4) ทำด้วยไม้ทาสีแดง...

หน่วยภาษา “**กรงนั้น**” ในตำแหน่งที่ 4 เป็นสรรพนามบ่งชี้ เป็นการใช้รูปแทนตาม แสดงการอ้างถึงและหมายถึงหน่วยภาษา “**กรงของนันทา**” ในตำแหน่งที่ 3

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดี หน้า 1)

...แม่ไก่ลายตัวหนึ่งชื่อ **นันทา** (5) มีขนสีขาวยกกับดำสลับกัน มันชอบอยู่ที่สนามหญ้าหน้าบ้าน...เจ้าของ**ไก่ตัวนี้** (6) คือ เด็กหญิงสองพี่น้อง...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดี หน้า 1-2)

หน่วยภาษา “**นันทา**” ในตำแหน่งที่ 5 เป็นสรรพนามบ่งชี้ เป็นการใช้รูปแทนตาม

แสดงการอ้างอิงและหมายถึงหน่วยภาษา “ไก่อตัวนี้” ในตำแหน่งที่ 6

...เจ้าของไก่อตัวนี้ (7) คือ เด็กหญิงสองคนพี่น้อง คนพี่ชื่อ ดารา (8) คนน้องชื่อ รุจี (9)...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่อื้อ หน้า 2)

หน่วยภาษา “เจ้าของไก่อตัวนี้” ในตำแหน่งที่ 7 เป็นการใช้รูปแทนหน้า แสดงการอ้างอิงถึงหน่วยภาษา หมายถึง “ดารา” และ “รุจี” ในตำแหน่งที่ 8 และ 9

...นันทาเชื่องมากเพราะมันเล่นกับเด็กทั้งสองทุกวัน รุจีและดารา (10) รักมันมาก นันทาจึงเหมือนเด็กที่ผู้ใหญ่รักและตามใจ...เมื่อเด็กทั้งสองเอาข้าวเปลือกหรือผักมาให้กิน มันแสดงความดีอกดีใจ และคิดว่าเด็กทั้งสองนี้ (11)เอาอาหารอร่อยมาให้กิน...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่อื้อ หน้า 7-8)

หน่วยภาษา “เด็กทั้งสองนี้” ในตำแหน่งที่ 11 เป็นการใช้รูปแทนหน้า แสดงการอ้างอิงถึงหน่วยภาษา หมายถึง “รุจีและดารา” ในตำแหน่งที่ 10

...ดาราและรุจีจึงไปหากิ่งไม้มาสะสมที่ช่องใต้ประตู (12) จนเห็นว่าไก่อจะมุดออกไปไม่ได้ แล้วจึงปล่อยนันทาออกจากกรง มันรีบวิ่งไปที่นั่น (13) โดยเร็ว...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่อื้อ หน้า 10)

หน่วยภาษา “ที่นั่น” ในตำแหน่งที่ 13 เป็นการใช้รูปแทนหน้า แสดงการอ้างอิงถึงหน่วยภาษา หมายถึง “ช่องใต้ประตู” ในตำแหน่งที่ 12

...ที่แรกแม่แมวจับหนูได้ตัวหนึ่ง (14) กัดเสียจนตาย แล้วเอามาวางไว้ตรงหน้า ลูกกระรอก...เจ้าต้องกัดจับหนูตายตัวนี้ (15) ก่อน...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 4-5)

หน่วยภาษา “หนูตายตัวนี้” ในตำแหน่งที่ 15 เป็นการใช้รูปแทนหน้า แสดงการอ้างอิงถึงหน่วยภาษา หมายถึง “หนูได้ตัวหนึ่ง” ในตำแหน่งที่ 14

...แม่แมวตัวหนึ่งออกลูกเพียงตัวเดียว อยู่ได้สองวันลูกของมันก็ตาย...เจ้าของมีความสงสารยิ่งนัก เผอิญเขาได้ลูกกระรอกมาตัวหนึ่ง (16) ลูกกระรอกตัวนี้ (17) ยังไม่ทันลืมตา...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 1)

หน่วยภาษา “ลูกกระรอกตัวนี้” ในตำแหน่งที่ 17 เป็นการใช้รูปแทนหน้า แสดงการอ้างอิงถึงหน่วยภาษา หมายถึง “ลูกกระรอกตัวหนึ่ง” ในตำแหน่งที่ 16

...มีสระแห่งหนึ่ง (18) ไม่สู้จะกว้างใหญ่นัก เวลาลมพัด น้ำในสระเป็นระลอกคลื่นน้อย ๆ ทอยเข้ากระทบฝั่ง ต้นหญ้าที่ขอบสระโอนเอนไปมาจนใบเสียดสีกัน ในสระนี้ (19) มีไข่มดเล็กสีดำ ๆ ลอยอยู่แพหนึ่งคือ ไข่กบ...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกกบ หน้า 1)

หน่วยภาษา “สระนี้” ในตำแหน่งที่ 19 เป็นการใช้รูปแทนน้ำ แสดงการอ้างถึงหน่วยภาษา หมายถึง “สระแห่งนี้” ในตำแหน่งที่ 18

...มีสระแห่งนี้ (18) ไม่สู้จะกว้างใหญ่นัก เวลาลมพัด น้ำในสระเป็นระลอกคลื่นน้อย ๆ ทอยเข้ากระทบฝั่ง ต้นหญ้าที่ขอบสระโอนเอนไปมาจนใบเสียดสีกัน ในสระนี้ (19) มีไข่มืดเล็กสีดำ ๆ ลอยอยู่แพหนึ่งคือ ไช้กบ...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกกบ หน้า 1)

หน่วยภาษา “สระนี้” ในตำแหน่งที่ 19 เป็นการใช้รูปแทนน้ำ แสดงการอ้างถึงหน่วยภาษา หมายถึง “สระแห่งนี้” ในตำแหน่งที่ 18

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่กล่าวมาในข้างต้นมี 2 ลักษณะ ได้แก่

1. การอ้างถึงบุรุษสรรพนาม
2. การอ้างถึงด้วยการชำนามวลีเดิม
3. การอ้างถึงเชิงบ่งชี้

1. การอ้างถึงบุรุษสรรพนาม มี 3 ลักษณะ ได้แก่

- 1) บุรุษสรรพนาม ประกอบด้วยสรรพนาม บุรุษที่ 1 บุรุษที่ 2 และบุรุษที่ 3
- 2) คำที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนาม ประกอบด้วย คำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล

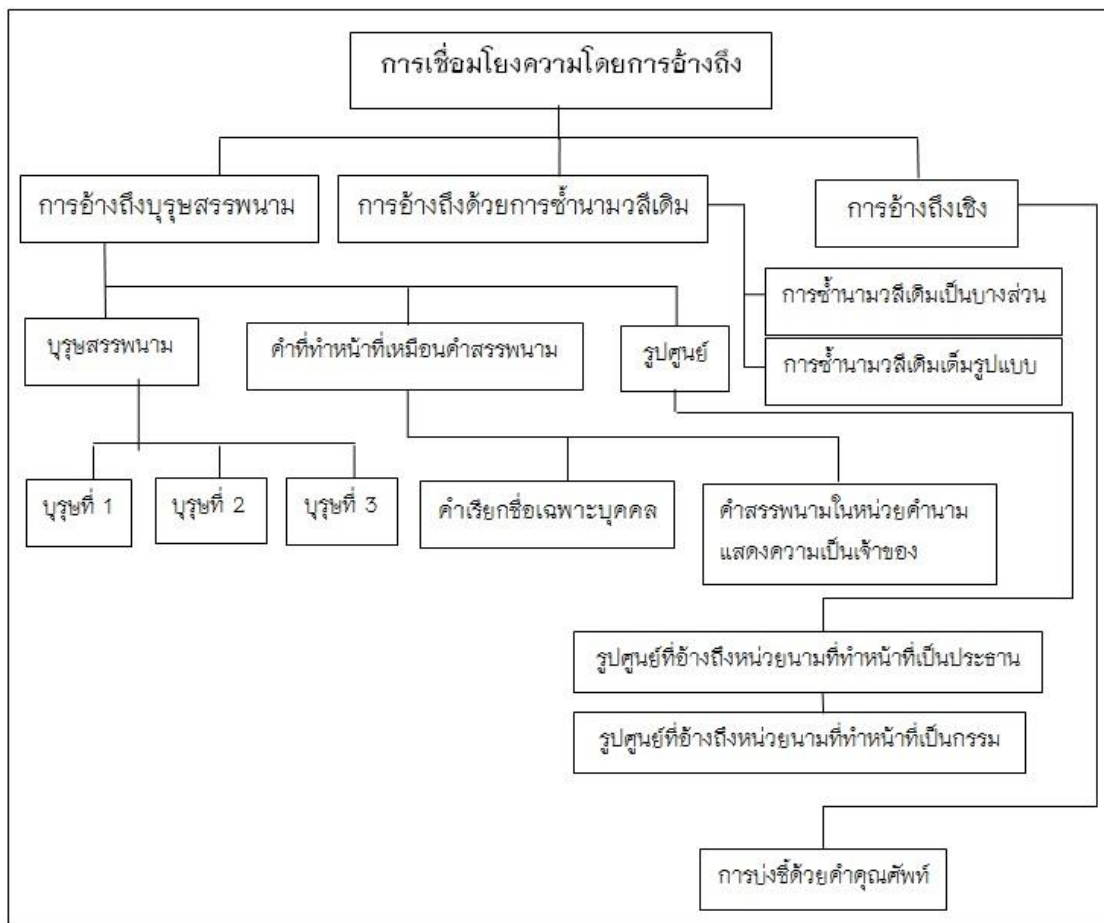
และคำสรรพนามในหน่วยคำนามแสดงความเป็นเจ้าของ

3) รูปศูนย์ ซึ่งมี รูปศูนย์ที่อ้างถึงหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นประธาน และรูปศูนย์ที่อ้างถึงหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรม

2. การอ้างถึงด้วยการชำนามวลีเดิม มี 2 ลักษณะ ได้แก่

- 1) การชำนามวลีเดิมเป็นบางส่วน
- 2) การชำนามวลีเดิมเต็มรูปแบบ

3. การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ ได้แก่ การอ้างถึงเชิงบ่งชี้ด้วยคำคุณศัพท์ สามารถนำแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้



ภาพ 1 แสดงการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

การเชื่อมโยงความโดยการละ

การเชื่อมโยงความโดยการละ (Cohesion through Ellipsis) หมายถึง การไม่ปรากฏหน่วยทางภาษาหน่วยใดหน่วยหนึ่งซึ่งอาจเป็นหน่วยนาม หรือหน่วยกริยา เพราะหน่วยภาษานั้นเคยปรากฏครั้งหนึ่งแล้วในปริบททางภาษา นววรรณ พันธุเมธา กล่าวไว้ว่า ประโยคที่มีเนื้อความอย่างเดียวกันอาจมีความสั้นยาวต่างกัน ขึ้นอยู่กับว่าผู้พูดจะใช้คำมากน้อยเพียงใด คำบางคำสามารถละออกได้ โดยที่ผู้ฟังรู้ความหมายได้จากปริบท

การศึกษาการละเพื่อแสดงการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 โดยพิจารณาจากเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 7 เล่ม พบว่ามีกรละ 2 ลักษณะ คือ

1. การละหน่วยนาม
2. การละหน่วยกริยา

การละหน่วยนาม

การละหน่วยนาม หมายถึง การไม่ปรากฏรูปของหน่วยนาม แต่ปรากฏหน้าที่และความหมาย เพราะหน่วยนามนั้นเคยปรากฏมาแล้วในปริบททางภาษา จากการศึกษพบว่า เป็นการละหน่วยนามที่เป็นคำ สืบเกิดได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 11

...นกพิราบอ่อนใจ มันบินไปเกาะที่ต้นไม้ แล้วพูดกับต้นไม้ว่า “สอนฉันสักหน่อยเถิดไผ่เอ๋ย ว่าจะทำ(1) **รัง** ได้อย่างไร” “ เธอจะต้องทำ (2) **๐** เองซิจ๊ะ จึงจะเป็นรังขึ้นมา...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 5)

“**รูป ๐**” ในตำแหน่งที่ 2 แสดงการละหน่วยภาษา “**รัง**” ในตำแหน่งที่ 1

...“เธอต้องไปเที่ยวหา(3) **กิ่งไม้ ใบหญ้า สำลี หรืออะไรที่นุ่ม ๆ** ก็ได้ แล้วคาบ(4) **๐** เอามาให้ฉัน ฉันจะช่วยเธอทำงานที่นี่...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

“**รูป ๐**” ในตำแหน่งที่ 4 แสดงการละหน่วยภาษา “**กิ่งไม้ ใบหญ้า สำลี อะไรที่นุ่ม ๆ**” ในตำแหน่งที่ 3

...ขณะนั้นมีบุรุษไปรษณีย์เปิดประตูเข้ามาเพื่อส่งจดหมาย เขาเห็น(5) **กิ่งไม้** ที่ได้ประตู จึงหยิบโยน (6) **๐** ไปข้างรั้ว แล้วปิดประตูไว้อย่างเดิม...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 13)

“**รูป ๐**” ในตำแหน่งที่ 6 แสดงการละหน่วยภาษา “**กิ่งไม้**” ในตำแหน่งที่ 5

...แม่แมวนี้กว่า(7) **ลูกกระรอกตัวนั้น** เป็นลูกของมันจริง ๆ มันนอนให้ (8) **๐** กินนม

และเลียหัวเลียตัว (9) ๐ ด้วยความรัก...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 13)

“รูป ๐” ในตำแหน่งที่ 8 และ 9 แสดงการละหน่วยภาษา “ลูกกระรอก” ในตำแหน่งที่ 7

การละหน่วยกริยา

การละหน่วยกริยา หมายถึง การไม่ปรากฏรูปของหน่วยกริยา แต่ปรากฏหน้าที่และความหมาย เพราะรูปกริยาเคยปรากฏมาแล้วในบริบททางภาษา จากการศึกษาพบว่าเป็นการละหน่วยกริยากริยาวลี ดังนี้

การละกริยาวลี

การละกริยาวลี เป็นการละที่มีลักษณะเดียวกันกับการละคำกริยา คือ การไม่ปรากฏรูปของคำกริยาวลี แต่ปรากฏหน้าที่และความหมายในประโยคหรือข้อความ สังเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 12

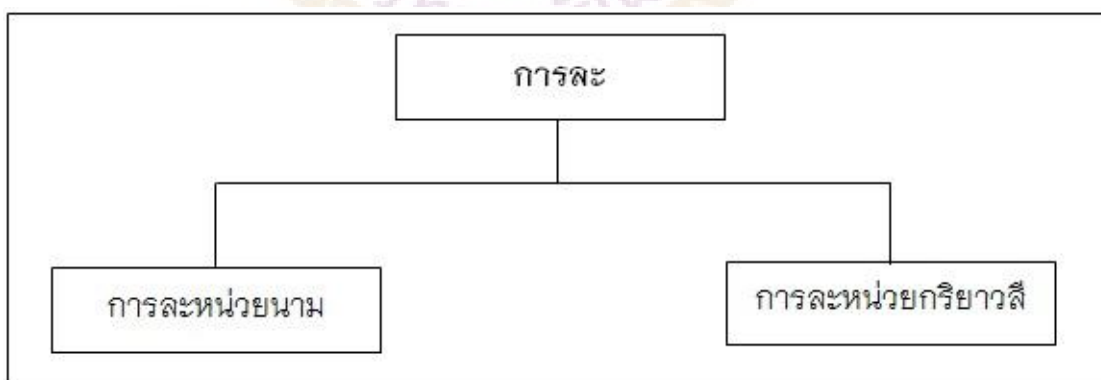
...นกพิราบจึงบินต่อไปยังต้นไทร แล้วพูดว่า “โปรดบอกฉันสักหน่อยเถิด ไทรเอ๋ย ว่าจะ

(1)ทำรังได้อย่างไร” “ไม่จำเป็น (2) ๐ เลย” ต้นไทรตอบ...

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 5)

“รูป ๐” ในตำแหน่งที่ 2 แสดงการละหน่วยภาษา “ทำรัง” ในตำแหน่งที่ 1

การเชื่อมโยงความโดยการละในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่กล่าวมาในข้างต้นทั้ง 2 ลักษณะ ได้แก่ การละหน่วยนาม และการละหน่วยกริยาวลี สามารถนำเสนอแสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้



ภาพ 2 แสดงการเชื่อมโยงความโดยการละในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม (Cohension through Conjunction) เป็นการใช้นำเชื่อมลักษณะต่าง ๆ เพื่อแสดงความสัมพันธ์กันของประโยคที่เรียงต่อเนื่องกันเป็นข้อความ ความสัมพันธ์ของประโยคจะเป็นไปในลักษณะใด จำเป็นต้องพิจารณาจากคำเชื่อมที่ปรากฏอยู่ในบริบททางภาษาเป็นสำคัญด้วย โดยคำเชื่อมใช้แสดงหรือเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ หรือเชื่อมระหว่างเหตุการณ์หรือเชื่อมสิ่งต่าง ๆ (อ้างใน วรวรรณ์ ศรียาภย์, 2544, หน้า 114)

การศึกษาการเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อมจากการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 โดยการพิจารณาลักษณะประการสำคัญของคำเชื่อมระดับข้อความ 3 ลักษณะ ต่อไปนี้

1. การแสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อม
2. หน้าที่ของคำเชื่อม
3. การปรากฏของคำเชื่อม

การพิจารณาการแสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อม เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ในด้านความหมายว่าคำเชื่อมได้แสดงความหมายอย่างไรในภาษาระดับข้อความ คำเชื่อมในที่นี้เป็นคำเชื่อมระหว่างประโยคเท่านั้น เพราะขอบเขตของการศึกษาภาษาระดับข้อความ คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ตั้งแต่ 2 ประโยคขึ้นไป อาจเป็นประโยคความซ้อน หรือประโยคความรวม จากการศึกษานี้สามารถจำแนกได้ 6 ลักษณะ ได้แก่

1. ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม
2. ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง
3. ความสัมพันธ์แบบแสดงเงื่อนไข
4. ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ
5. ความสัมพันธ์แบบแสดงผล
6. ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม

ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงว่าประโยคหรือข้อความที่อยู่ต่อเนื่องกันหรือใกล้เคียงกัน มีความสัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกัน สถานการณ์เดียวกัน หรือเป็นในทำนองเดียวกัน คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ “ก็” “แล้ว” “จึง...แล้ว” “แล้วจึง” “แล้วก็” “พอ...ก็” และ “ก็...แล้ว” สังเกตจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 13

...มันวิ่งไปที่ประตูโดยเร็วค่อย ๆ มุดออกไปทางใต้ประตู (16) ไม่ช้าก็ (17) ออกมาถึงถนนได้ (18)

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 17 แสดงการเชื่อมโยงความสถานการณ์ตำแหน่งที่ 16 และสถานการณ์ตำแหน่งที่ 18

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 14)

...มันสะบัดขนและกระพือปีกด้วยความเบิกบาน (19) แล้ว (20) เดินไปมาบนถนนนั้น(21)

คำเชื่อม “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 20 แสดงการเชื่อมโยงความสถานการณ์ตำแหน่งที่ 19 และสถานการณ์ตำแหน่งที่ 21

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 15)

...ขณะนั้น มีบุรุษไปรษณีย์เปิดประตูเข้ามาเพื่อส่งจดหมาย เขาเห็นกิ่งไม้ที่ได้ประตู (22) จึง (23) หยิบโยนไปข้างรั้ว (24) แล้ว (25) ปิดประตูไว้อย่างเดิม (26)

คำเชื่อม “จึง” ในตำแหน่งที่ 23 แสดงการเชื่อมความในสถานการณ์ตำแหน่งที่ 22 กับสถานการณ์ที่ 24

คำเชื่อม “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 25 แสดงการเชื่อมโยงความในสถานการณ์ที่ 24 กับสถานการณ์ที่ 26

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 13)

...ดาราและรุจีจึงไปหากิ่งไม้มาสะไว้ที่ช่องประตู จนเห็นว่าไก่จะมุดออกไม่ได้ (27) แล้วจึง (28) ปลอยนันทาออกจากกรง (29)...

คำเชื่อม “แล้วจึง” ในตำแหน่งที่ 28 แสดงว่าสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 27 กับสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 29 เป็นเรื่องราวที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 10)

...“ฮ้อก ฮ้อก ฮ้อก” นันทาร้องฮ้อก “ปลอยให้ฉันออกไปเถิด”(30) แล้วก็ (31) พยายามดิ้นจะให้หลุดจะให้หลุดจากมือดารา (32)...

คำเชื่อม “แล้วก็” ในตำแหน่งที่ 31 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 30 กับสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 32 เป็นเรื่องราวที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 5)

...เวลากลางวัน “ฮ้อก ฮ้อก ฮ้อก” นันทาร้องฮ้อก “ปลอยให้ฉันออกไปเถิด”(30) แล้วก็ (31) พยายามดิ้นจะให้หลุดจะให้หลุดจากมือดารา (32)...

คำเชื่อม “แล้วก็” ในตำแหน่งที่ 31 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 30 กับสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 32 เป็นเรื่องราวที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 3)

...เวลากลางวัน เมื่อมันเห็นหมาเข้ามาใกล้ลูกเลี้ยงของมัน (1) มันก็ (2) ทำหลังงออยู่ด้วยเสียงอ้งอ้ง (3)

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 2 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ที่ 1 กับสถานการณ์ที่ 3 เป็นเรื่องราวที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 3)

...อย่าเข้ามาใกล้ลูกฉันนะ ลูกฉันยังเล็กอยู่ไม่รู้จักหนีเธอ**เดี๋ยวเธอกัดลูกฉันตาย** (4) **แล้ว** (5) **มันไล่ตบจนหมาหนีไป** (6)

คำเชื่อม “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 5 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 4 กับสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 6 เป็นเรื่องราวที่อยู่ในสถานการณ์เดียวกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 3)

...ต่อมาอีกสองวัน แม่แมวจับหนูเป็น ๆ มาตัวหนึ่ง **มันคาบมาปล่อยไว้ที่หน้าลูกกระรอก** (7) **อีก พอ** (8) **หนูวิ่งหนี** (9) **แม่แมวก็กะโดดตะครุบ** (10) **แล้ว** (11) **คาบมาวาง** (12)...

คำเชื่อม “พอ” ในตำแหน่งที่ 8 เชื่อมโยงความสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 7 และสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 9 ในสถานการณ์เดียวกัน

คำเชื่อม “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 11 เชื่อมโยงความสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 10 และสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 12 ในสถานการณ์เดียวกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 9)

...เมื่อลูกกบใหญ่ขึ้น (13) ก็ (14) **รู้สึกหิว**(15) **มันจึงกระดิกตัวดินหลุดออกจาก รูนว้ายไปในน้ำ** (16) **แล้ว** (17) **เกาะอยู่ใต้ใบบัว คอยจับไร่น้ำตัวเล็ก ๆ กิน** (18)...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 14 เชื่อมโยงความสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 13 และสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 15 ในสถานการณ์เดียวกัน

คำเชื่อม “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 17 เชื่อมโยงความสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 16 และสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 18 ในสถานการณ์เดียวกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 3)

...ฮึดดิ๊กในใจว่า “**ฉันจะมีขาด้วยหรือนี่**” (19) **แล้วก็** (20) **ว่ายน้ำไปหาพวกของมัน** (21)

คำเชื่อม “แล้วก็” ในตำแหน่งที่ 20 เชื่อมโยงความสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 19 และ

สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 21 ในสถานการณ์เดียวกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 8)

ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง

ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง คือ ความสัมพันธ์ที่แสดงว่าเรื่องราวในประโยคหรือข้อความที่อยู่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงไม่เป็นไปในทำนองเดียวกัน ตรงกันข้ามกัน หรือเป็นคนละเรื่องกัน คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ “แต่” สังกเกตได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 14

...เมื่อนกพิราบเห็นเช่นนี้จึงนึกในใจว่า ถึงคราวที่ควรทำรังแล้ว (1) แต่ (2) มันรู้สึกเสียใจไม่รู้ว่าจะทำรังได้อย่างไร (3) มันจึงบินไปหาดันพิกุล...

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 2 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยคในตำแหน่งที่ 1 กับตำแหน่งที่ 3 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

...นกพิราบจึงบินต่อไปยังต้นไทร แล้วพูดว่า “โปรดบอกฉันสักหน่อยเถิดไทรเอ๋ย ว่าจะทำรังได้อย่างไร” “ไม่จำเป็นเลย”(4) ต้นไทรตอบ “คุณแต่ (5) ฉันซี ฉันไม่ต้องทำรัง ฉันอยู่กลางแดดกลางฝนได้” (6)...

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 5 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยคในตำแหน่งที่ 4 กับตำแหน่งที่ 6 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

“เจ้าต้องหัดจับหนูนะ ลูกรักของแม่” แม่แมวสอน “เพราะหนูเป็นอาหารของเรา เจ้าต้องหัดจับหนูตัวนี้ก่อน กระโดดตะครุบอย่างนี้ เอาจากคาบให้มันอย่างนี้ (7) แล้วแม่แมวก็นำตัวอย่างให้ดู แต่ (8) ลูกกระรอกมองเฉย เพราะมันไม่มีกอยากจับหนูและไม่อยากกินหนูด้วย (9) ...

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 8 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยคในตำแหน่งที่ 7 กับตำแหน่งที่ 9 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 5)

...อยู่มาวันหนึ่ง แม่แมวจับหนูได้อีก มันกัดไม่ให้หนูตายทีเดียว หนูยังพอดล่านไปได้บ้าง มันเอามาวางไว้ให้ลูกกระรอกหัดจับ แล้วพูดว่า “ไหนลองจับหนูตัวนี้ให้แม่ดูซิ ทำตามทีแม่สอนนะลูก” ลูกกระรอกมองเฉย เหมือนคราวก่อน มันไม่เข้าไปใกล้หนูด้วยซ้ำ (10) แม่แมวนึกแปลกใจมาก แต่ (11) มันคิดว่าจะสอนลูกกระรอกอีกในคราวหน้า (12)...

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 11 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยค

ในตำแหน่งที่ 10 กับตำแหน่งที่ 12 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 7)

...ในสระนี้มีไข่มัดเล็กสีดำ ๆ ลอยอยู่แพหนึ่งคือ ไข้กบ มีลูกกบตัวเล็ก ๆ อยู่ในไข่นั้น

**มันนอนอยู่เหมือนเด็กอ่อน ๆ นอนเปล (16) แต่ (17) เปลของมันไม่เหมือนเปลเด็ก เป็น
วุ้นกลม ๆ ใส ๆ หุ้มตัวลูกกบอยู่ (18)...**

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 17 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยค
ในตำแหน่งที่ 16 กับตำแหน่งที่ 18 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 1)

...ฮึดนึกในใจว่า “ฉันจะมีชาด้วยหรือไม่” แล้วก็ว่ายน้ำไปหาพวกมัน... “ชาหรือ”

อีกตัวหนึ่งร้องขึ้น “ชาอะไรกัน ใครเคยเห็นพวกเรามีชาบ้าง เรามีประโยชน์อย่างไร มีหางดึกว่า
และน่าดูเสียด้วย เราไม่เคยได้ยินคำพูดเหลวไหลเช่นนี้เลย” **ลูกกบตัวอื่น ๆ ไม่ยอมเชื่อคำพูด
ของฮึด (13) แต่ (14) ฮึดเชื่อว่า แมงดานาคงไม่พูดเหลวไหล เพราะมันมีอายุมากและ
ฉลาดด้วย (15) ฮึดคิดว่าคงจะพบมันอีก...**

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 14 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยค
ในตำแหน่งที่ 13 กับตำแหน่งที่ 15 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 8-9)

...วันหนึ่ง ขณะที่มันกำลังนั่งเล่นปลาตะเพียนง่วนอยู่บนขอบเปล ลมพัดบานหน้าต่าง

ปิดเสียงดั่งบัง จนฝาเรือนกระเทือน สำนึกใจพลัดตกลงบนพื้นถึงแม้ว่าจะไม่สูงนัก **มันก็เจ็บ
หลังของมันกระแทกกระดานดั่งตุ้ม มันทำหน้าม่อ(16) แต่ (17)ไม่ร้องเลย เพราะรู้ว่ามัน
ทำตัวเองแท้ ๆ (18)**

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 17 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยค
ในตำแหน่งที่ 16 กับตำแหน่งที่ 18 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกแมว หน้า 7-8)

...พอสำลี้ได้ยินเสียงเคาะจานมันก็วิ่งไปโดยเร็ว **ถ้ามันได้ยินเสียงยกสำหรับ (19)**

แต่ (20) ไม่ได้ยินเสียงเคาะจาน มันไม่วิ่งไปเลย เพราะรู้ว่า แม่ครัวยังไม่ให้ข้าวมันกิน (21)
มันเป็นลูกแมวที่ฉลาดมาก...

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 20 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยค
ในตำแหน่งที่ 19 กับตำแหน่งที่ 21 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกแมว หน้า 10-11)

...ลูกหมาตัวหนึ่งชื่อ โต มันมีอายุได้หกเดือนตัวเตี้ยนิดเดียว ... มันชอบกินอ้อย

เมื่อเห็นใครกินอ้อย มันจะเดินเข้าไปหาแล้วหมอบลงทำท่าขอกินบ้าง **เมื่อมันได้กินอ้อยสักชิ้นหนึ่ง มันจะอมไว้ในปากก่อน (22) แต่ (23) ยังไม่เคี้ยว (24)** จนกว่าเจ้าของอ้อยจะพูดว่า “กินได้ละเจ้าโต” มันจึงจะเคี้ยวและกลืนหมดทั้งน้ำทั้งซัง...

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 23 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยคในตำแหน่งที่ 22 กับตำแหน่งที่ 23 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 1)

...โตชอบกินมะพร้าวเหมือนกัน (24) **แต่ (25) เจ้าของไม่ค่อยให้มันกิน เพราะไม่ใช่อาหารที่ควรจะกิน (26) เจ้าของให้มันกินเพียงเล็กน้อย...**

คำเชื่อม “ ” ในตำแหน่งที่ 25 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยคในตำแหน่งที่ 24 กับตำแหน่งที่ 26 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 2)

...ตาเจียมขาวนา มีลูกวัวอยู่สามตัว ตัวแรกชื่อ เผือก เพราะสีของมันเหมือนสีหม้อใหม่ **ตัวที่สองชื่อ ทองแดง เพราะสีของมันเหมือนสีน้ำตาลปึก (27) แต่ (28) เจ้าของมันมักเรียกมันสั้น ๆ ว่า แดง (29)...**

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 28 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยคในตำแหน่งที่ 27 กับตำแหน่งที่ 29 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 1)

...จวนเอาข้าวเปลือกใส่รางไว้ให้ตัวละคราง (30) **แต่ (31) วัวทั้งสามกำลังคะนองไม่ชอบกินข้าวเปลือกในรางของตัว ชอบไปแย่งกินในรางของอีกตัวหนึ่ง (32) เป็นดังนี้** เนื้อ ๆ...

คำเชื่อม “แต่” ในตำแหน่งที่ 31 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ความหมายของประโยคในตำแหน่งที่ 30 กับตำแหน่งที่ 32 มีความขัดแย้งกัน

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 3)

ความสัมพันธ์แบบแสดงเงื่อนไข

ความสัมพันธ์แบบแสดงเงื่อนไข เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงว่า เหตุการณ์ที่ปรากฏในประโยคหนึ่งหรือข้อความหนึ่ง เป็นเงื่อนไขให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่งที่ปรากฏในประโยคหรือข้อความที่อยู่ติดต่อกันหรือใกล้เคียงกัน คำเชื่อมที่ใช้ได้แก่ “ถ้า” พิจารณาได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 15

... “ไก่ของเราอยู่ไหนแล้วคะ” รุจีถามพี่สาว “พี่เห็นมันไปมอง ๆ ที่ประตู” ดาราตอบ

“ดูท่าทางมันพยายามจะมุดใต้ประตูออกไปข้างนอกเป็นแน่ทีเดียว” “ถ้า (1) นันทาออกไปที่ถนน” (2) รุจีร้องขึ้น “มันคงถูกรถทับตายเท่านั้นเอง” (3)...

คำเชื่อม “ถ้า” ในตำแหน่งที่ 1 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 2 เป็นเงื่อนไขให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 3

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 3)

...ดาราไลไก่ไม่ให้ไปที่ประตู แล้วพูดว่า “ถ้า (4) เจ้าออกไปที่ถนน (5) ไม่เข้าเจ้าจะต้องตาย (6)...

คำเชื่อม “ถ้า” ในตำแหน่งที่ 4 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 5 เป็นเงื่อนไขให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 6

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 11)

...ฮึดหมอบบนใบบัวนั่งอยู่ พลางนึกในใจว่า “แมงดานาแก่ตัวนี้ช่างฉลาดจริง ๆ ถ้า (7) เขาไม่บอกฉัน (8) ฉันคงไม่รู้ตัวเลยว่า ฉันเป็นกบเต็มตัวแล้ว (9) เออจริง ๆ นะเดี๋ยวนี้ฉันมีขาสี่ขาและหางของฉันก็หายไป”...

คำเชื่อม “ถ้า” ในตำแหน่งที่ 7 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 8 เป็นเงื่อนไขให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 9

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 22)

...เหนือปลาตะเพียนพวงหนึ่งसानด้วยใบลานแขวนไว้ให้เด็กดูเล่น บางทีมันป็นขึ้นไปบนขอบแปลแล้วเอาตีนเขี่ยปลาตะเพียน...แม่ของมันเคยมองดูมันเล่นแล้วก็เอียงหัว คล้ายกับจะพูดว่า “ระวังนะลำลี ถ้า (10) เหมือนเมื่อไรจะต้องพลัดตกลงมาเมื่อนั้น (11) ลำลิกะดิกลงมา แล้วเอาตีนเขี่ยปลาตะเพียนให้แก่งไปแก่งมาไม่รู้จักเปื้อ วันหนึ่งขณะที่มันกำลังนั่งเล่นปลาตะเพียนง่วนอยู่บนขอบแปล ลมพัดหน้าต่างปิดเสียงดังปัง จนฝาเรือนกระเทือน ลำลิตกใจพลัดตกลงบนพื้น (12)...

คำเชื่อม “ถ้า” ในตำแหน่งที่ 10 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 11 เป็นเงื่อนไขให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 12

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 5-7)

...ถ้า (13) มันได้ยินเสียงยกสำหรับ (14) แต่ไม่ได้ยินเสียงเคาะจาน มันไม่วิ่งเลย เพราะมันรู้ว่า แม่ครัวยังไม่ให้ข้าวมันกิน (15) มันเป็นลูกแมวที่ฉลาดมาก...

คำเชื่อม “ถ้า” ในตำแหน่งที่ 13 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 14 เป็นเงื่อนไขให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 15

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 11)

...เวลากินข้าวเปลือก เจ้าเฝือกเอาเปรียบเพื่อนที่สุด พอเด็กชายจวนเอาข้าวเปลือกมา

ใส่รางของมัน มันจะไม่แตะต้องข้าวในรางของมันก่อน มันจะไปแย่งกินที่รางของแดงหรือแถมเสมอ ๆ เวลาที่วัวทั้งสองตัวนั้นไม่ระวัง แต่ถ้ำ (16) **ตัวหนึ่งตัวใดไปแย่งกินข้าวในรางของมันบ้าง (17) มันจะรีบหันไปที่รางของมันทันที เบียดตัวที่มาแย่งออกไปให้พ้น แล้วรีบกินข้าวเปลือกของมันจนหมดราง (18)...**

คำเชื่อม “ถ้ำ” ในตำแหน่งที่ 16 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 17 เป็นเงื่อนไขให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 18

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 4-5)
...เมื่อมันวิ่งจนเหนื่อยแล้ว ก็ยอมเข้าคอกโดยดี มันรู้ว่า มีรางข้าวเปลือกสามรางตั้งรอบไว้ให้มันกินเสมอ และมันรู้ว่าถ้ำ (19) **วิ่งมาก ๆ เช่นนั้น (20) ทำให้กินข้าวเปลือกได้มาก (21)...**

คำเชื่อม “ถ้ำ” ในตำแหน่งที่ 19 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 20 เป็นเงื่อนไขให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 21

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 11)

ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ

ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ เพื่อแสดงว่าสถานการณ์หนึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดอีกสถานการณ์หนึ่ง คำเชื่อมที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคหรือข้อความที่ปรากฏลักษณะทางภาษา ได้แก่ “เพราะ” “ก็เพราะ” สังเกตได้จาก ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 16

...วันหนึ่ง แม่บอกลูกทั้งสองว่า “เวลานี้เจ้าโตแล้ว เจ้าจะต้องไปหากินเอง แม่จะไม่เลี้ยงเจ้าอีกต่อไปละ” **“จงไปเล่นที่ต้นพิกุลเถิดลูกรักของแม่” (1) มันสอนลูกนกตัวเมีย “เพราะ (2) ต้นพิกุลมีความกรุณา (3) แต่จงไปทำรังที่ต้นมะขามนะจ๊ะ (4) เพราะ (5) มันจะทำให้ลูกมีความกล้าหาญ (6)”...**

คำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 2 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 3 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 1 และคำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 5 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 4 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 6

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 17)

...**มันหาเชื้องมาก (7) เพราะ (8) มันเล่นกับเด็กทั้งสองทุกวัน (9) รุจีและดารา รักมันมาก มันหาจึงเหมือนเด็กที่ผู้ใหญ่ตามใจ...**

คำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 8 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 9 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 7

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 7)

...คาราและรุจีจึงไปหากิ่งไม้มาสะสมไว้ที่ช่องประตู จนเห็นว่าไก่จะมุดออกไปไม่ได้แล้ว จึงปล่อยนันทาออกจากกรง มันรีบวิ่งไปที่นั่นโดยเร็ว **คราวนี้ไม้กล้ำมุดออกไป (10) เพราะ (11) มีกิ่งไม้ขวางอยู่ (12) “ฮ้อก ฮ้อก” นันทาร้อง “เอากิ่งไม้ออกเสียทีเถิด” ...**

คำเชื่อม “**เพราะ**” ในตำแหน่งที่ 11 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 12 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 10

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดี้อ หน้า 10)

แม่แมวดัวหนึ่งออกลูกเพียงตัวเดียว อยู่ได้สองวันลูกของมันก็ตาย **มันจึงเสียใจและเศร้าโศกมาก (13) เพราะ (14) คิดถึงลูกมันเรียกหาอยู่วันยังค่ำ (15)...**

คำเชื่อม “**เพราะ**” ในตำแหน่งที่ 14 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 13 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 15

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 1)

...เมื่อลูกกระรอกโตขึ้น และคลานได้บ้างแล้ว แม่แมวพาไปตามที่ต่าง ๆ บนเรือน สอนให้มันจับหนู ที่แรกแม่แมวจับหนูได้ตัวหนึ่ง กัดเสียจนตาย แล้วเอามาวางไว้ตรงหน้าลูกกระรอก **“เจ้าต้องกัดจับหนูนะ ลูกรักของแม่” (16) แม่แมวสอน “เพราะ (17) หนูเป็นอาหารของเรา เจ้าต้องกัดจับหนูตายตัวนี้ก่อน กระโดดตะครุบอย่างนี้ เอาปากคาบให้มันอย่างนี้” แล้วแม่แมวก็กทำตัวอย่างให้ดู (18)...**

คำเชื่อม “**เพราะ**” ในตำแหน่งที่ 17 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 16 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 18

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 4-5)

... “เฮ้ออย่างไรกันนี้” แมงดานาร้องขึ้น “เธอนี่ซุ่มซำมแท้ ๆ เมื่อจะโตสักที” “เมื่อไรจะโตหรือ” ฮ้อดร้องตอบ “ฉันทโตเต็มทีแล้ว” “เธอนะหรือโตเต็มที” แมงดานาพูด “ชะ ชะ ขายังไม่งอกออกมาสักข้าง ก็อวดว่าโตเต็มที” ว่าแล้วแมงดานาก็ว่ายน้ำเลยไป... **แต่ฮ้อดเชื่อว่าแมงดานาคงไม่พูดเหลวไหล (19) เพราะ (20) มันมีอายุมากและฉลาดด้วย (21) ฮ้อดคิดว่าคงจะพบมันอีก...**

คำเชื่อม “**เพราะ**” ในตำแหน่งที่ 20 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 19 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 21

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 7-10)

...ฮ้อดเคยอยู่แต่ในสระ จึงคิดว่าสระเป็นโลกทั้งหมดของมัน ขาของฮ้อดยิ่งใหญ่ขึ้นทุกวัน แต่หางยิ่งเล็กลง น้ำในสระนั้นดูดำมีคไปหมด **ฮ้อดรู้สึกอึดอัดและหายใจไม่ไคร่ออก ฮ้อดยิ่งไม่สบายหนักขึ้น (22) เพราะ (23) มองอะไรไม่ไคร่เห็น (24) ฮ้อดค่อย ๆ ไต่ตามก้าน**

บัวขึ้นไปข้างบน...

คำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 23 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 22 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 24

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 16)

ลูกแมวดัวหนึ่งชื่อสำลี **รูปร่างของมันน่ารัก ตัวกลมหน้าแป้น มันชื่อสำลี (25) ก็เพราะ (26) ขนของมันเป็นปุยนุ่มสีขาวเหมือนสำลี (27)...**

คำเชื่อม “ก็เพราะ” ในตำแหน่งที่ 26 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 25 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 27

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 1)

...ลมพัดบานประตูหน้าต่างปิดเสียงดังบังจนฝาเรือนกระเทือน สำลิตกใจพลัดตกลงบนพื้น ถึงแม้ว่าจะไม่สูงนัก มันก็เจ็บ หลังของมันกระแทกกระดานดังตุบ มันทำหน้าม่อยแต่ไม่ร้องเลย (28) **เพราะ (29) รู้ว่ามันทำตัวเองแท้ ๆ (30)** แม่ของมันเคยเตือนหลายครั้งแล้วว่าไม่ให้ปีนขึ้นไปเล่นบนที่สูง...

คำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 29 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 28 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 30

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 7-8)

ตาเจียมชานา มีลูกวัวอยู่สามตัว ตัวแรกชื่อเผือก (31) เพราะ (32) สีของมันเหมือนสีหม้อใหม่ (33) ตัวที่สองชื่อทองแดง (34) เพราะ (35) สีของมันเหมือนสีน้ำตาลปึก (36)

คำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 32 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 31 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 33 และคำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 35 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 34 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 36

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 1)

ลูกหมาตัวหนึ่งชื่อโต มันมีอายุได้หกเดือน ตัวเตี้ยนิดเดียว มันมีขนยาวปุกปุย สีต่างดำ ขาว หางเป็นพวงคล้ายหางกระรอก **มันเล่นอะไรแปลก ๆ ได้หลายอย่าง (37) เพราะ (38) มันค่อนข้างฉลาด (39)...**

คำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 38 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 37 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 39

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกหมา หน้า 1)

...โตชอบกินมะพร้าวเหมือนกัน แต่เจ้าของไม่ค่อยให้มันกิน (40) เพราะ (41) ไม่ใช่อาหารที่ควรจะกิน (42) เจ้าของให้มันกินเพียงเล็กน้อย...

คำเชื่อม “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 41 แสดงการเชื่อมโยงความว่า สถานการณ์ในตำแหน่งที่ 40 เป็นเหตุให้เกิดสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 42

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกหมา หน้า 2)

ความสัมพันธ์แบบแสดงผล

ความสัมพันธ์แบบแสดงผล เป็นการเชื่อมโยงความที่แสดงให้เห็นว่า เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในประโยคหรือข้อความหนึ่ง เป็นผลมาจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอีกประโยคหรือข้อความหนึ่ง คำเชื่อมที่ใช้ ได้แก่ “ก็” และ “แล้ว...ก็” สืบเนื่องจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 17

...ฉันจะช่วยเธอทำรังที่นี้ กึ่งล่าง ๆ ของฉันจะช่วยยึดรังของเธอไว้ให้มันคง เมื่อพายุมีมา (1) ก็ (2) จะไม่มีอันตราย ฉันจะซ่อนไข่ของเธอไม่ให้สัตว์อื่นมาเอาไป ฉันจะช่วยไขว่ลูกเล็ก ๆ ของเธอไม่ให้หลับสบาย (3)...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 2 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 1 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 3

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

...นกพิราบลงมือทำรังที่ต้นไม้ เลือกกิ่งที่ห้อยอยู่ข้างล่างทำเป็นรังหยาบ ๆ แต่มันลืมเอารากไทรและเกสรดอกสารภีมากรูไว้ข้างใน รังนั้นจึงมีพื้นเป็นกิ่งไม้ขัด ๆ กัน ต้นไม้จึงช่วยแผ่กิ่งใหญ่รองรับไว้ข้างใต้ เพื่อไม่ให้รังตกดิน (4) แล้วก็ (5) ตกบิขันธ์มาบังรอบ ๆ รัง เพื่อกันลมให้ด้วย (6)...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 5 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 4 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 6

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 13)

แม่ไก่ลายตัวหนึ่งชื่อ นันทา มีขนสีขาวยกกับสีดำสลับกัน มันชอบอยู่ที่สนามหญ้าหน้าบ้าน บ้านนั้นมีรั้วสังกะสีล้อมรอบและประตูรั้วปิดอยู่เสมอ นันทาจะออกไปที่ถนน (7) ก็ (8) ไม่ได้ (9)...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 8 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 7 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 9

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 1)

... “ฮ้อก ฮ้อก ฮ้อก” นันทาร้องพลางจ้องไปทางประตู “ฉันอยากออกไปที่ถนน” “โอ้ นันทาทำไมดื้ออย่างนี้ เจ้าอยากออกไปตายหรือ” (10) ดาราว่าแล้วก็ (11) จับตัวไว้ (12)

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 11 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 10 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 12

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 4)

แม่แมวตัวหนึ่งออกลูกเพียงตัวเดียว อยู่ได้สองวันลูกของมัน (13) ก็ (14) ตาย มันจึงเสียใจและเศร้าโศกมาก เพราะคิดถึงลูก (15) มันเรียกหาอยู่วันยังค่ำ...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 14 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 13 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 15

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 1)

“เจ้าต้องหัดจับหนูนะ ลูกรักของแม่” แม่แมวสอน “เพราะหนูเป็นอาหารของเรา เจ้าต้องหัดจับหนูตายตัวนี้ก่อน กระโดดตะครุบอย่างนี้ เอาปากคาบให้มันอย่างนี้” (16) แล้วแม่แมวก็นั่ง (17) ทำตัวอย่างให้ดู (18) แต่ลูกกระรอกมองเฉย...

คำเชื่อม “แล้ว...ก็” ในตำแหน่งที่ 17 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 16 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 18

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 4)

...ต่อมา รูปร่างของมันค่อย ๆ แปลกขึ้นไม่เป็นเม็ดกลม ๆ เหมือนแต่ก่อน ลำตัวยาวออกไปเป็นรูปเหมือนปลาตัวเล็ก ๆ เมื่อลูกกบใหญ่ขึ้น (19) ก็ (20) รู้สึกหิว มันจึงกระดิกตัวดินหลุดออกจากอุ้งว่ายน้ำไปในน้ำ (21) แล้วเกาะอยู่ใต้ใบบัว...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 20 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 19 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 21

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 3)

“เธอนะหรือโตเต็มที” แมงดานาพูด “ชะ ชะ ขายังไม่งอกออกมาสักข้าง (22) ก็ (23) อวดตัวว่าโตเต็มที”(24) ว่าแล้วแมงดานาก็ว่ายน้ำเลยไป...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 23 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 22 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 24

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 7)

...บางทีมันปีนขึ้นไปบนขอบเปลแล้วเอาตีนเขี่ยปลาตะเพียน แลดูมันแกว่งไปแกว่งมา (25) พอหยุด มันก็ (26) เอาตีนตบให้ปลาตะเพียนแกว่งอีก (27) มันเล่นสนุกตลอดทั้งวัน...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 26 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 25 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 27

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 5)

...แม่ของมันเคยมองดูมันเล่นแล้ว (28) ก็ (29) เอียงหัว คล้ายกับจะพูดว่า “ระวังนะสำลี ถ้าเหม่อเมื่อไรจะต้องพลัดตกลงมาเมื่อนั้น” (30) สำลีกระดิกหาง แล้วเอาตีนซ้ายปลาดตะเพียนให้แกว่งไปแกว่งมาไม่รู้จักเปื้อน ...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 29 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 28 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 30

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 6)

...มันรู้ว่าถึงเวลาที่เขาจะต้อนมันเข้าคอกแล้ว แต่มันยังไม่อยากไปนอน จึงวิ่งไปหาเผือกและแดงทางปลายนาโน้น...เผือกและแดงตอบว่า “จริงซี เรายังไม่อยากจะเข้าคอกเลย” (31) แล้วทั้งสามตัวก็ (32) ออกวิ่งหนีไปรอบ ๆ ทุ่งนา (33) เด็กชายจวนโกรธมาก...

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 32 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 31 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 33

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 10)

...บางทีมันแก้งยีนเบิ่งเสีย พอเด็กชายจวนเข้ามาใกล้ ๆ เงื่อไม้จะดี มันก็วิ่งไปอีก แต่ในที่สุด มันก็ต้องยอมแพ้ เมื่อมันวิ่งจนเหนื่อยแล้ว (34) ก็ (35) ยอมเข้าคอกโดยดี (36)

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 35 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 34 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 36

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 10)

...เวลาเที่ยง ๆ เจ้าโตมักจะลงไปวิ่งเล่นที่ลานบ้าน และดูเจ้าเสือกลับมาเอาปิ่นโตอาหารไปส่งคนใช้ ชั้นแรกมันจะยืนดูเฉย ๆ เมื่อเจ้าเสือมาตัวเปล่าครั้งเจ้าเสือคาบปิ่นโตไป (37) มันก็ (38) วิ่งไล่ตามจนออกประตูรั้วบ้าน เहांบ้างแก้งไปกัดขาเจ้าเสือบ้าง (39) เจ้าเสือรู้ว่าโตหยอกเล่น (40) ก็ (41) แก้งเฉยเสีย (42)

คำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 38 แสดงการเชื่อมโยงความว่า เหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 37 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 39 และคำเชื่อม “ก็” ในตำแหน่งที่ 41 แสดงการเชื่อมโยงความว่าเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 40 ส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ในตำแหน่งที่ 42

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 11)

ความสัมพันธ์แบบให้เลือก

ความสัมพันธ์แบบให้เลือก เป็นการเชื่อมโยงความที่ปรากฏในกรณีที่ผู้ส่งสารเสนอทางเลือกให้ผู้รับสารพิจารณาเอง คำเชื่อมที่ใช้ได้แก่ “หรือ” สังเกตจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 18

...“เธอต้องทำเองซิจ๊ะ จึงจะเป็นรังขึ้นมา” ดันไต่ตอบ “**เธอต้องไปเที่ยวหากิ่งไม้ใบหญ้า ลำลี (1) หรือ(2) อะไรที่นุ่ม ๆ (3) ก็ได้แล้ว**คาบมาให้ฉัน ฉันจะช่วยเธอทำรังที่นี่...

คำเชื่อม “หรือ” ในตำแหน่งที่ 2 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 1 กับ ตำแหน่งที่ 3

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

...เวลากินข้าวเปลือก เจ้าเผือกเอาเปรียบเพื่อนที่สุด พอเด็กชายจวนเอาข้าวเปลือกมาใส่รางของมัน มันจะไม่แตะต้องข้าวในรางของมันก่อน **มันจะไปแย่งกินที่รางของแดง (4) หรือ (5) แต้ม (6) เสมอ ๆ ...**

คำเชื่อม “หรือ” ในตำแหน่งที่ 5 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 4 กับ ตำแหน่งที่ 6

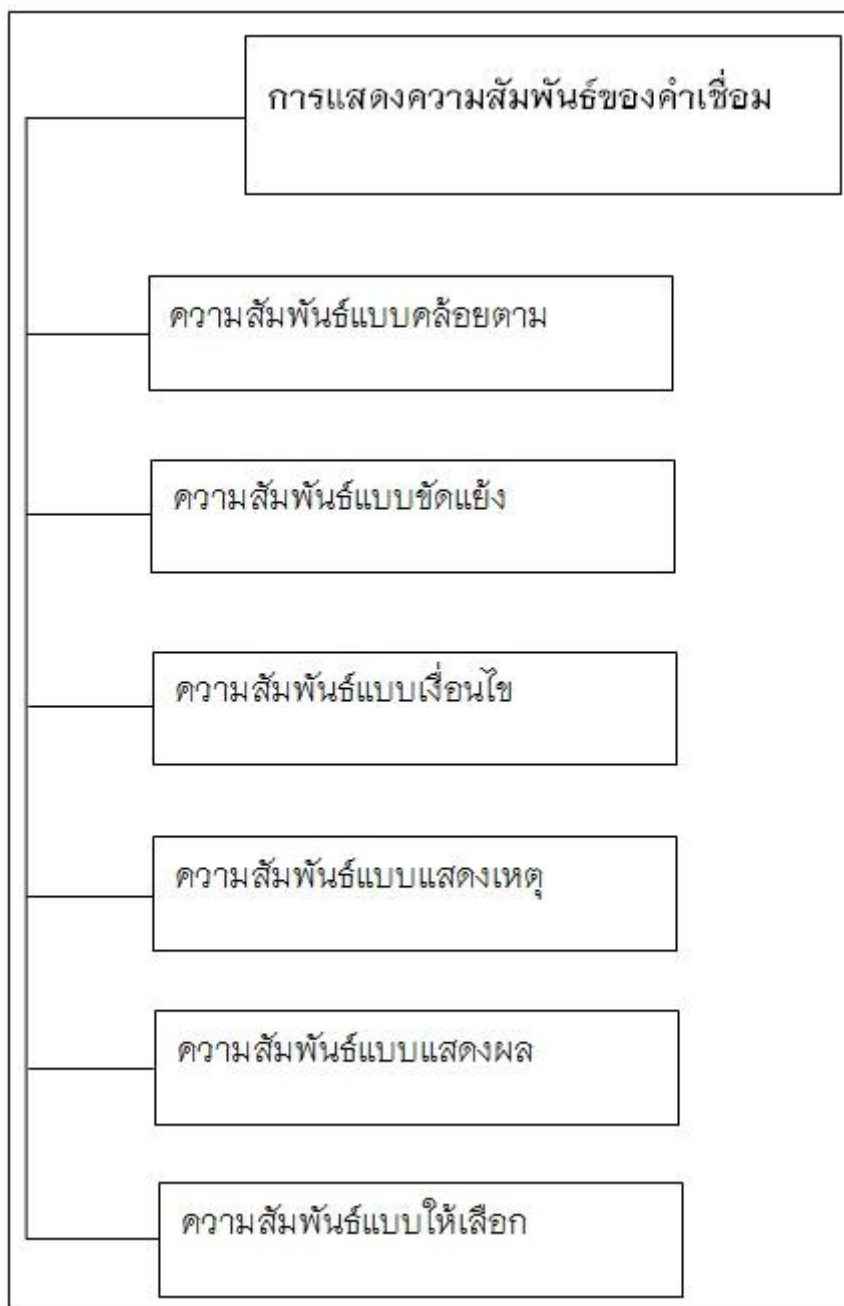
(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 5)

...ที่ชายทุ่งมีหนองน้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่ง เด็กชายจวนจึงไปหาดู **เพราะคิดว่าแดงอาจอยู่ที่นั่นก็ได้ (7) หรือ (8) อาจจะไปติดหล่มอยู่ในเลนข้าง ๆ ขอบหนองน้ำก็ได้ (9) แต่ไม่มีร่องรอยเลย...**

คำเชื่อม “หรือ” ในตำแหน่งที่ 8 แสดงการเชื่อมโยงความว่า ให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ในตำแหน่งที่ 7 กับ ตำแหน่งที่ 9

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 13)

การแสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่กล่าวมาในข้างต้นทั้ง 6 ลักษณะ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง ความสัมพันธ์แบบแสดงเงื่อนไข ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ ความสัมพันธ์แบบแสดงผล และความสัมพันธ์แบบให้เลือก สามารถนำเสนอเป็นแผนภูมิได้ดังนี้



ภาพ 3 แสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

หน้าที่ของคำเชื่อม

การศึกษาหน้าที่ของคำเชื่อมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 โดยศึกษาจากภาษาระดับข้อความประเภทหนังสือนิทานร้อยแก้ว ซึ่งสามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ ได้แก่

1. คำเชื่อมนามกับนาม
2. คำเชื่อมกริยากับนาม
3. คำเชื่อมประโยคกับประโยค

คำเชื่อมนามกับนาม

คำเชื่อมนามกับนาม หมายถึง คำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมคำนามหนึ่งกับคำนามอีกคำหนึ่ง คำเชื่อมประเภทนี้ ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ภาณุพงศ์ เรียกว่า คำเชื่อมนาม (วิจิตร ภาณุพงศ์, 2534, หน้า 76) ซึ่งมีลักษณะพิเศษ คือ อาจปรากฏอยู่ระหว่างคำนาม 2 คำ กรณีที่เป็นคำเชื่อมคู่จะอยู่แยกกันคือ อยู่หน้าคำแต่ละคำ และตามหลักภาษาไทย เรียกว่า คำสันธาน (พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2531, หน้า 105) หมายถึงคำที่ใช้เชื่อมต่อย่อยคำให้ติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน จากการพิจารณาข้อมูลภาษาระดับข้อความทั้ง 5 ประเภท คำเชื่อมลักษณะนี้ที่พบได้แก่ “กับ” “และ” “ที่” ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 19

แม่ไก่ลายตัวหนึ่งชื่อ นันทา มีชนสีขา(1) กับ (2) สีดำ (3) สลับกัน มันชอบอยู่ที่สนามหญ้าหน้าบ้าน...

คำเชื่อม “กับ” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมคำนาม “สีขา” ในตำแหน่งที่ 1 กับ คำนาม “สีดำ” ในตำแหน่งที่ 3

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่คือ หน้า 1)
...บ้านนั้นมีรั้วสังกะสีล้อมรอบ และประตูรั้วปิดอยู่เสมอ นันทาจะออกไปที่ถนนก็ไม่ได้ มีต้นมะม่วง (4) และ (5) ต้นมะลิ (6) อยู่ริมสนาม กรงของนันทาอยู่ใต้ต้นมะม่วงนั้น...

คำเชื่อม “และ” ในตำแหน่งที่ 5 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมคำนาม “ต้นมะม่วง” ในตำแหน่งที่ 4 กับ คำนาม “ต้นมะลิ” ในตำแหน่งที่ 6

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่คือ หน้า 1)
...นันทาเซื่องมากเพราะมันเล่นกับเด็กทั้งสองทุกวัน รุจี (7) และ (8) ดารา (9) รักมันมาก นันทาจึงเหมือนเด็กที่ผู้ใหญ่รักและตามใจ...

คำเชื่อม “และ” ในตำแหน่งที่ 8 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมคำนาม “รุจี” ในตำแหน่งที่ 7 กับ คำนาม “ดารา” ในตำแหน่งที่ 9

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่คือ หน้า 7)

มีสระแห่งหนึ่งไม่ผู้จะกว้างใหญ่นัก เวลาลมพัด น้ำในสระเป็นระลอกคลื่นน้อย ๆ ทอยยเข้ากระทบฝั่ง **ต้นหญ้า** (10) **ที่** (11) **ขอบสระ** (12) โอนเอนไปมาจนใบเสียดสีกัน...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 11 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมคำนาม “**ต้นหญ้า**” ในตำแหน่งที่ 10 กับ คำนาม “**ขอบสระ**” ในตำแหน่งที่ 12

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 10)

...วันหนึ่งเวลากลางวัน หนูจ๋านงนั่งกิน**ข้าวต้ม** (13) **กับ** (14) **กุ่มเค็ม** (15) อยู่คนเดียว จึงเรียกสำลีสมาหมอบอยู่ข้าง ๆ เขาโยนกุ่มเค็มตัวหนึ่งให้มัน...

คำเชื่อม “**กับ**” ในตำแหน่งที่ 14 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมคำนาม “**ข้าวต้ม**” ในตำแหน่งที่ 13 กับ คำนาม “**กุ่มเค็ม**” ในตำแหน่งที่ 15

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 12)

...แล้วมันพาสำลีไปที่ริมสนามหญ้า บอกให้สำลิกิน**ใบหญ้าอ่อนหู** (16) **และ** (17) **หญ้าไทร** (18) เป็นยาแก้ท้องเสีย สำลีไม่ชอบกินยาเลย มันค่อย ๆ ใบหญ้ากินเพียงสี่ห้ายอด เพราะมีรสขม...

คำเชื่อม “**และ**” ในตำแหน่งที่ 17 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมคำนาม “**ใบหญ้าอ่อนหู**” ในตำแหน่งที่ 16 กับ คำนาม “**หญ้าไทร**” ในตำแหน่งที่ 18

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 16)

...เด็กชายจวนถือไม้อันใหญ่เดินมา จะเปิดประตูคอก มันก็รู้ว่าถึงเวลาที่เขาจะต้อนมันเข้าคอกแล้ว แต่มันยังไม่อยากไปนอน จึงวิ่งตรงไปหา**เผือก** (19) **และ** (20) **แดง** (21) ทางปลายนาโน้น...

คำเชื่อม “**และ**” ในตำแหน่งที่ 20 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมคำนาม “**เผือก**” ในตำแหน่งที่ 19 กับ คำนาม “**แดง**” ในตำแหน่งที่ 21

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 8)

คำเชื่อมกริยากับนาม

คำเชื่อมกริยากับนาม หมายถึง คำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยากับหน่วยนามหรือสรรพนาม คำเชื่อมประเภทนี้ ศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรนั ภาณุพงศ์ ให้ความเห็นว่าเป็นคำบุพบท และตามหลักวิชาภาษาไทย จัดให้เป็นคำบุพบทเช่นเดียวกัน เพราะโดยทั่วไปแล้ว บุพบทจะปรากฏหน้าคำนาม และบางครั้งก็ปรากฏหน้าคำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ หรือประโยคจากการศึกษาข้อมูล คำเชื่อมลักษณะที่กล่าวมานี้ เช่น “**ที่**” สังเกตได้จาก ตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 20

...นกพิราบจึง**บินไป** (1) **ที่** (2) **ต้นมะขาม** (3) แล้วร้องว่า “ไปรดบอกฉันสักหน่อยเถิด มะขามเอ๋ย ว่าจะทำรังได้อย่างไร”...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**บินไป**” ในตำแหน่งที่ 1 กับ หน่วยนาม “**ต้นมะขาม**” ในตำแหน่งที่ 3

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

...นกพิราบอ่อนใจ มัน**บินไปเกาะ** (4) **ที่** (5) **ต้นไม้** (6) แล้วพูดกับต้นไม้ว่า “สอนฉันสักหน่อยเถิดต้นไม้เอ๋ยว่าจะทำรังได้อย่างไร”...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 5 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**บินไปเกาะ**” ในตำแหน่งที่ 4 กับ หน่วยนาม “**ต้นไม้**” ในตำแหน่งที่ 6

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

แม่ไก่ลายตัวหนึ่งชื่อ นันทา มีขนสีขาวยกกับสีดำสลับกัน มัน**ชอบอยู่** (7) **ที่** (8) **สนามหญ้าหน้าบ้าน** (9)...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 8 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**ชอบอยู่**” ในตำแหน่งที่ 7 กับ หน่วยนาม “**สนามหญ้าหน้าบ้าน**” ในตำแหน่งที่ 9

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 1)

...บ้านนั้นมีรั้วสังกะสีล้อมรอบ และประตูรั้วปิดอยู่เสมอ นันทาจะ**ออกไป** (10) **ที่** (11) **ถนน** (12) ก็ไม่ได้ มีต้นมะม่วงและต้นมะลิอยู่ริมสนาม กรงของนันทาอยู่ใต้ต้นมะม่วงนั้น...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 11 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**ออกไป**” ในตำแหน่งที่ 10 กับ หน่วยนาม “**ถนน**” ในตำแหน่งที่ 12

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 1-2)

...อยู่มาวันหนึ่ง แม่แมวจับหนูได้อีก มันกัดไม่ให้ตายทีเดียว หนูพอยังคลานได้บ้าง มันเอามาวางไว้ให้ลูกกระรอกกัดจับ แล้วพูดว่า “ไหนลองจับหนูตัวนี้ให้แม่ดูทีซิ **ทำตาม** (13) **ที่** (14) **แม่** (15) สอนนะลูก”...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 14 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**ทำตาม**” ในตำแหน่งที่ 13 กับ หน่วยนาม “**แม่**” ในตำแหน่งที่ 15

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 7)

...ลูกกระรอกมิได้ใส่ใจในคำพูดนั้น มันได้ขึ้นไปบนต้นมะพร้าวทันที พอไปถึงคอกมะพร้าวก็**หมอบอยู่** (16) **ที่** (17) **ทางมะพร้าว** (18) อันหนึ่ง แล้วชะโงกหน้าลงมาดูแม่เสียงของมัน...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 17 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**หมอบอยู่**”

ในตำแหน่งที่ 16 กับ หน่วยนาม “**ทางมะพร้าว**” ในตำแหน่งที่ 18

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 12)

“ยังงัย อ้อดย้งผันถึงซาอยู่อีกหรือ” พวกพี่น้องถาม อ้อด**รู้สึกเบื่อ**(19) **ที่** (20) **พี่น้อง**

(21) **ไม่รู้จักคิด** อ้อดต้องการอยู่เงียบ ๆ จึงเฉยเสีย...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 20 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**รู้สึกเบื่อ**”

ในตำแหน่งที่ 19 กับ หน่วยนาม “**พี่น้อง**” ในตำแหน่งที่ 21

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 11)

...มันนั่งนิ่ง ๆ อยู่ครู่หนึ่ง จึงคลานไปหาแม่ของมันซึ่งนอนอยู่หน้าประตูครัว **เอาหัวซุก**

(22) **ที่** (23) **อกแม่** (24) แล้วนอนหลับไป...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 23 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**เอาหัวซุก**”

ในตำแหน่งที่ 22 กับ หน่วยนาม “**อกแม่**” ในตำแหน่งที่ 24

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกแมว หน้า 9)

...ลำลิไม่เคยเห็นกุงเลย ที่แรกมันตกใจถอยหลังหนีไปยืนดูอยู่ห่าง ๆ ลักประเดี๋ยว

มันก็ค่อย ๆ เอาตีน**เขี่ยดู** (25) **ที่** (26) **หนวดกุง** (27) กุงก็ไม่กระตุกกระดิก...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 26 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**เขี่ยดู**”

ในตำแหน่งที่ 25 กับ หน่วยนาม “**หนวดกุง**” ในตำแหน่งที่ 27

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกแมว หน้า 12)

...แต่ัวทั้งสามกำลังคะนอง ไม่ชอบกินข้าวเปลือกในรางของตัว ชอบไปแย่งในรางของอีกตัว

หนึ่ง เป็นดังนี้เนือง ๆ จนบางครั้งเด็กชายจวนต้องเอาไม้ตี **ไล่ให้ไป** (28) **ที่** (29) **รางของมัน** (30) เอง...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 29 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**ไล่ให้ไป**”

ในตำแหน่งที่ 28 กับ หน่วยนาม “**รางของมัน**” ในตำแหน่งที่ 30

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 3-4)

...เวลากินข้าวเปลือก เจ้าเผือกเอาเปรียบเพื่อนที่สุด พอเด็กชายจวนเอาข้าวเปลือกมา

ใส่รางของมัน มันจะไม่แตะต้องข้าวในรางของมันก่อน มันจะไปแย่งกิน (31)**ที่** (32) **รางของ**

แดงหรือแด้ม (33) เสมอ ๆ ...

คำเชื่อม “**ที่**” ในตำแหน่งที่ 32 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “**แย่งกิน**”

ในตำแหน่งที่ 31 กับ นาม “**รางของแดงหรือแด้ม**” ในตำแหน่งที่ 33

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 5)

...โตชอบกินมะพร้าวเหมือนกัน แต่เจ้าของไม่ค่อยให้กิน เพราะไม่ใช่อาหารที่ควรจะให้กิน

เจ้าของให้มันกินเพียงเล็กน้อย เมื่อจะให้มันกิน เจ้าของจะ**เอาวางไว้** (34) **ที่** (35) **พื้น** (36) ใกล้เคียง ๆ ตัวมัน.

คำเชื่อม “ที่” ในตำแหน่งที่ 35 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “เอาวางไว้” ในตำแหน่งที่ 34 กับ หน่วยนาม “พื้น” ในตำแหน่งที่ 36

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 2)

...เจ้าเสือกคาบหูปิ่นโตอย่างระมัดระวัง ไม่ให้อาหารหกออกมาได้ เวลาเที่ยง ๆ เจ้าโต มักจะลงไปวิ่ง (37) ที่ (38) ลานบ้าน (39) และดูเจ้าเสือกกลับมาเอาปิ่นโตอาหารไปส่งคนใช้...

คำเชื่อม “ที่” ในตำแหน่งที่ 38 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมหน่วยกริยา “ลงไปวิ่ง” ในตำแหน่งที่ 37 กับ หน่วยนาม “ลานบ้าน” ในตำแหน่งที่ 39

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 10-11)

คำเชื่อมประโยคกับประโยค

คำเชื่อมประโยคกับประโยค หมายถึง คำเชื่อมที่ปรากฏระหว่างประโยคมีหน้าที่เชื่อมประโยคเข้าด้วยกัน ประโยคในที่นี้ หมายถึง ประโยคความเดียว หรือ ประโยคความซ้อน หรือ ประโยคความรวม อย่างใดอย่างหนึ่ง คำเชื่อมประเภทนี้ ตามหลักภาษาไทย (พระยาอุปกิต-ศิลปสาร, 2531, หน้า 105) เรียกว่า คำสันธาน จากการพิจารณาคำเชื่อมลักษณะนี้ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 เช่น “แล้วก็” “และ” “แล้ว” และ “พอ...ก็” สังเกตได้จากตัวอย่างนี้

ตัวอย่างที่ 21

...ดาราว่าแล้วก็จับตัวไว้ “ฮือก ฮือก ฮือก” นันทาร้องอีก “ปล่อยฉันออกไปเถิด” (1) แล้วก็ (2) พยายามดิ้นจะให้หลุดจากมือดารา (3)...

คำเชื่อม “แล้วก็” ในตำแหน่งที่ 2 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมประโยค “ปล่อยฉันออกไปเถิด” ในตำแหน่งที่ 1 กับ ประโยค “พยายามดิ้นจะให้หลุดจากมือดารา” ในตำแหน่งที่ 2

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 5)

...เมื่อเด็กทั้งสองเอาข้าวเปลือกหรือผักมาให้กิน มันแสดงความดีอกดีใจ (4) และ (5) คิดว่าเด็กทั้งสองนี้เอาอาหารอร่อยมาให้กิน (6)...

คำเชื่อม “และ” ในตำแหน่งที่ 5 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมประโยค “มันแสดงความดีอกดีใจ” ในตำแหน่งที่ 4 กับ ประโยค “คิดว่าเด็กทั้งสองนี้เอาอาหารอร่อยมาให้กิน” ในตำแหน่งที่ 6

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 8)

...เมื่อลูกกระรอกโตขึ้น และคลานได้บ้างแล้ว แม่แมวพาไปตามที่ต่าง ๆ บนเรือน สอนให้มันจับหนู ทีแรกแม่แมวจับหนูได้ตัวหนึ่ง กัดเสียจนตาย (7) แล้ว (8) เอามาวางไว้ตรงหน้าลูกกระรอก (9)...

คำเชื่อม “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 8 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมประโยค “แม่แมวจับหนู

ได้ตัวหนึ่ง กัดเสียจนตาย” ในตำแหน่งที่ 7 กับ ประโยค “เอามาวางไว้ตรงหน้าลูกกระรอก” ในตำแหน่งที่ 9

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 4)

..ต่อมาอีกสองวัน แม่แมวจับหนูเป็น ๆ มาตัวหนึ่ง มันคาบมาปล่อยไว้ที่หน้าลูกกระรอก (10) อีก พอ หนูวิ่งหนี แม่แมวก้ (11) กระโดดตะครุบ แล้วคาบมาวาง(12)...

คำเชื่อม “พอ...ก็” ในตำแหน่งที่ 11 เป็นคำเชื่อมที่มีหน้าที่เชื่อมประโยค “แม่แมวจับหนูเป็น ๆ มาตัวหนึ่ง มันคาบมาปล่อยไว้ที่หน้าลูกกระรอก” ในตำแหน่งที่ 10 กับ ประโยค “แม่แมวกระโดดตะครุบ แล้วคาบมาวาง” ในตำแหน่งที่ 12

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 4)

หน้าที่ของคำเชื่อมที่เป็นกลไกในการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มี 3 ประเภท ตามที่กล่าวมาแล้ว คือ คำเชื่อมนามกับนาม คำเชื่อมกริยากับนาม และคำเชื่อมประโยคกับประโยค สามารถแสดงความสัมพันธ์เป็นแผนภูมิได้ดังนี้



ภาพ 4 แสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2

การปรากฏของคำเชื่อม

การศึกษาการปรากฏของคำเชื่อมนี้ เป็นการพิจารณาว่า คำเชื่อมสามารถปรากฏในตำแหน่งใดของประโยคได้บ้าง จากการศึกษาภาษาระดับข้อความทั้ง 3 ประเภท ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 พบว่าคำเชื่อมปรากฏได้ 3 ตำแหน่ง คือ

1. ตำแหน่งต้นประโยค
2. ตำแหน่งต้นและกลางประโยค
3. ตำแหน่งกลางประโยค

ตำแหน่งต้นประโยค

คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยคในภาษาระดับข้อความ ซึ่งประกอบด้วยประโยคหลายประโยคเรียงต่อเนื่องกัน การปรากฏของคำเชื่อมในตำแหน่งนี้มีใช้ว่าจะอยู่ต้นประโยคที่เริ่มทุกกรณี แต่ปรากฏอยู่ต้นประโยคใดประโยคหนึ่งในข้อความ พิจารณาจากตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 22

...เมื่อ (1) นกพิราบเห็นเช่นนี้จึงนึกในใจว่า ถึงคราว (2) ที่ควรทำรังแล้ว แต่ (3) มันรู้สึกเสียใจไม่รู้ว่าจะทำรังได้อย่างไร มันจึงบินไปหาต้นพิกุลแล้วร้องว่า “กรุณาบอกฉันสักหน่อยเถิดพิกุลเอ๋ย ว่า (4) จะทำรังได้อย่างไร”...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “เมื่อ” ในตำแหน่งที่ 1 “ถึงคราว” ในตำแหน่งที่ 2 “แต่” ในตำแหน่งที่ 3 และ “ว่า” ในตำแหน่งที่ 4

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

...ต้นพิกุลสายกิ่งจนดอกร่วงลงดิน แล้ว (5) ตอบว่า “ฉันบอกไม่ถูกหรอกจะ เพราะ (6) ฉันไม่เคยทำรัง” นกพิราบจึงบินไปที่ต้นมะขาม แล้ว (7) ร้องว่า “โปรดบอกฉันสักหน่อยเถิดมะขามเอ๋ย ว่า (8) จะทำรังได้อย่างไร”...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 5 “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 6 “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 7 และ “ว่า” ในตำแหน่งที่ 8

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 2)

เมื่อ (9) เด็กทั้งสองเอาข้าวเปลือกหรือผักมาให้กิน มันแสดงความดีอกดีใจ และ (10) คิดว่าเด็กทั้งสองนี้เอาอาหารอร่อยมาให้กิน บางคราว (11) นันทาเอาตีนคู้ย จน (12) ข้าวเปลือกหกออกจากรางหมด แล้ว (13) ไม่ได้กินเลยจนเมล็ดเดียว

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “เมื่อ” ในตำแหน่งที่ 9 “และ” ในตำแหน่งที่ 10 “บางคราว” ในตำแหน่งที่ 11 “จน” ในตำแหน่งที่ 12 และ “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 13

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดื้อ หน้า 8)

...เมื่อ (14) ลูกกระรอกโตขึ้น และ (15) คลานได้บ้างแล้ว แม่แมวพาไปตามที่ต่าง ๆ บนเรือน สอนให้มันจับหนู ที่แรก (16) แม่แมวจับหนูได้ตัวหนึ่ง กัดเสียจนตาย แล้ว (17) เอามาวางไว้ตรงหน้าลูกกระรอก...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “เมื่อ” ในตำแหน่งที่ 14 “และ” ในตำแหน่งที่ 15 “ที่แรก” ในตำแหน่งที่ 16 และ “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 17

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 4)

...“เจ้าต้องหัดจับหนูนะ ลูกรักของแม่” แม่แมวสอน “เพราะ (18) หนูเป็นอาหารของเรา เจ้าต้องหัดจับหนูตายตัวนี้ก่อน กระโดดตะครุบอย่างนี้ เอopakคาบให้มันอย่างนี้” แล้ว (19) แม่แมวก้ ทำตัวอย่างให้ดู แต่ (20) ลูกกระรอกมองเฉย เพราะ (21) มันไม่นี่กอยากจับหนูและไม่อยากกินหนูด้วย.

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 18 “แล้ว” ในตำแหน่งที่ 19 “แต่” ในตำแหน่งที่ 20 และ “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 21

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 5)

...แต่ฮึดเชื่อว่า แมงคานาคงไม่พูดเหลวไหล เพราะ (22) มันมีอายุมาก และ (23) ฉลาดด้วย ฮึดคิดว่าคงพบมันอีก ขณะนี้ (24) ฮึดกลายเป็นเจ้าความคิด คิดแต่เรื่องมีขา จน (25) พี่น้องของมันพากันหัวเราะเยาะอยู่เนือง ๆ ...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 22 “และ” ในตำแหน่งที่ 23 “ขณะนี้” ในตำแหน่งที่ 24 และ “จน” ในตำแหน่งที่ 25

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 10-11)

...อาการเจ็บปวดของฮึดยังคงมีอยู่เรื่อย ๆ ฮึดรู้สึกรำคาญมาก ต่อมา (26) อีกสองสามวัน ฮึดมองดูตัวเอง เห็นปุ่มเล็ก ๆ งอกออกมาสองปุ่ม “เอ๊ะ” ฮึดร้องขึ้น “นี่เห็นจะเป็นขาของฉัน” และ (27) ก็เป็นความจริง ปุ่มนั้นค่อย ๆ งอกยาวขึ้น จน (28) กลายเป็นขาหลังสองขา ต่อมา (29) ไม่นานนัก มีปุ่มงอกออกมาใหม่อีกสองปุ่ม กลายเป็นขาหน้าสองขา รวมทั้งหมดเป็นสี่ขา “ดีจริงแะ” ฮึดร้อง “ฉันมีขาแล้ว”

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “ต่อมา” ในตำแหน่งที่ 26 “และ” ในตำแหน่งที่ 27 “จน” ในตำแหน่งที่ 28 และ “ต่อมา” ในตำแหน่งที่ 29

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 12-13)

ถึงแม้ว่า (30) จะไม่สูงนัก มันก็เจ็บ หลังของมันกระแทกกระดานดังต๊อบ มันทำหน้าที่ม่อยแต่ไม่ร้องเลย เพราะ (31) รู้ว่ามันทำตัวเองแท้ ๆ แม่ของมันเคยเตือนหลายครั้งแล้ว ว่า (32) ไม่ให้ปีนขึ้นไปเล่นที่สูง...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “ถึงแม้ว่า” ในตำแหน่งที่ 30 “เพราะ” ในตำแหน่งที่ 31 และ “ว่า” ในตำแหน่งที่ 32

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 8)

มันนั่งนิ่ง ๆ อยู่ครู่หนึ่ง จึง (33) คลานไปหาแม่ของมัน ซึ่ง (34) นอนอยู่หน้าประตูครัว

เอาหัวซุกที่อกแม่ **แล้ว** (35) นอนหลับไป **พอ** (36) ตื่นขึ้นมา มันก็รู้สึกสบายเหมือนอย่างเดิม...
 จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “**จึง**” ในตำแหน่งที่ 33 “**ซึ่ง**”
 ในตำแหน่งที่ 34 “**ซึ่ง**” ในตำแหน่งที่ 34 “**แล้ว**” ในตำแหน่งที่ 35 และ “**พอ**” ในตำแหน่งที่ 36
 (หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกแมว หน้า 9)
 ตาเจียมชาวนา มีลูกวัวอยู่สามตัว ตัวแรกชื่อเผือก **เพราะ** (37) สีของมันเหมือนสีหม้อ
 ใหม่ ตัวที่สองชื่อทองแดง **เพราะ** (38) สีของมันเหมือนสีน้ำตาลปึก **แต่** (39) เจ้าของมันมัก
 เรียกมันสั้น ๆ ว่าแดง ตัวที่สามชื่อแถม **เพราะ** (40) มันมีสีต่างเป็นแถม ๆ...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “**เพราะ**” ในตำแหน่งที่ 37 “**เพราะ**”
 ในตำแหน่งที่ 38 “**แต่**” ในตำแหน่งที่ 39 “**แล้ว**” ในตำแหน่งที่ 35 และ “**เพราะ**” ในตำแหน่งที่ 40
 (หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 1)
 ...แถมชอบเล่นเกเรที่สุด **เมื่อ** (41) เห็นเด็กชายจวนถือไม้อันใหญ่เดินมาจะเปิดประตู
 คอก มันก็รู้ว่าถึงเวลาที่เขาจะต้อนมันเข้าคอกแล้ว **แต่** (42) มันยังไม่อยากไปนอน **จึง** (43)
 วิ่งตรงไปหาเผือกและแดงทางปลายนาโนน...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “**เมื่อ**” ในตำแหน่งที่ 41 “**แต่**”
 ในตำแหน่งที่ 42 และ “**จึง**” ในตำแหน่งที่ 43
 (หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 8)
 ลูกหมาตัวหนึ่งชื่อโต มันมีอายุได้หกเดือน ตัวเตี้ยนิดเดียว มันมีขนยาวปุกปุย สีต่าง
 ดำ ขาว หางเป็นพวงคล้ายหางกระรอก มันเล่นอะไรแปลก ๆ ได้หลายอย่าง **เพราะ** (44)
 มันค่อนข้างฉลาด มันอาจยืนสองขาเอาหลังผิงผา **แล้ว** (45) คาบไม้ทำที่เหมือนคาบกล้องยาก็ได้...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “**เพราะ**” ในตำแหน่งที่ 44 และ “**แล้ว**”
 ในตำแหน่งที่ 45
 (หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 1)
 ลูกหมาตัวหนึ่งชื่อโต มันมีอายุได้หกเดือน ตัวเตี้ยนิดเดียว มันมีขนยาวปุกปุย สีต่าง
 ดำ ขาว หางเป็นพวงคล้ายหางกระรอก...มันชอบกินอ้อย **เมื่อ** (45) เห็นใครกินอ้อยมันจะเดิน
 เข้าไปหา **แล้ว** (46) หมอบลงทำท่าขอกินบ้าง **เมื่อ** (47) มันได้อ้อยสักชิ้นหนึ่ง มันจะอมไว้ใน
 ปากก่อน **แต่** (48) ยังไม่เคี้ยว **จนกว่า** (49) เจ้าของอ้อยจะพูดว่า “กินได้ละเจ้าโต” มันจึง
 จะเคี้ยวและกลืนหมดทั้งน้ำทั้งขน...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏต้นประโยค ได้แก่ “**เมื่อ**” ในตำแหน่งที่ 45 “**แล้ว**”
 ในตำแหน่งที่ 46 “**เมื่อ**” ในตำแหน่งที่ 47 “**แต่**” ในตำแหน่งที่ 48 และ “**จนกว่า**” ในตำแหน่งที่ 49
 (หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกหมา หน้า 1)

ตำแหน่งต้นและกลางประโยค

การปรากฏของคำเชื่อมในตำแหน่งต้นและกลางประโยค ประโยคในที่นี้หมายถึง ประโยคที่มีใจความมากกว่าหนึ่งใจความ อาจเป็นประโยคความซ้อนหรือประโยคความรวมก็ได้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งนี้ เป็นคำเชื่อมผสมที่ประกอบมาจากคำมากกว่าหนึ่งคำ โดยคำหนึ่งปรากฏอยู่ต้นประโยคแรก อีกคำหนึ่งหรือสองคำปรากฏอยู่ต้นประโยคที่สอง พิจารณาจาก

ตัวอย่างที่ 23

...ฉันจะช่วยเธอทำรังที่นี้ กิ่งล่าง ๆ ของฉันจะช่วยยึดรังของเธอไว้ให้มั่นคง **เมื่อ** (1) พายุมีมากก็จะมีอันตราาย ฉันจะซ่อนไข่ของเธอไม่ให้สัตว์อื่นมาเอาไป...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ **“เมื่อ...ก็”** ในตำแหน่งที่ 1

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

...นกพิราบออกไข่สองฟอง เมื่อฟักออกเป็นตัวแล้ว แม่นกก็มีงานมากขึ้นวันยังค่ำ มันไปหาอาหารมาป้อนลูก **ครั้น** (2) ค่ำลง มันก็กกลูกของมัน กิ่งไฟถูกลมพัดก็แกว่งไกว...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ **“ครั้น...ก็”** ในตำแหน่งที่ 2

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 13-14)

...มันไม่กล้าส่งเสียงดัง เพราะกลัวว่าเด็กทั้งสองจะมาจับมันไว้อีก มันวิ่งไปที่ประตู โดยเร็ว ค่อย ๆ มุดออกไปทางใต้ประตู ไม่ช้าก็ (3) ออกมาถึงถนนได้ มันสะบัดขนและกระพือปีกด้วยความเบิกบาน **แล้ว**เดินไปมาบนถนนนั้น...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ **“ก็...แล้ว”** ในตำแหน่งที่ 3

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดี้อ หน้า 14-15)

...“เด็กทั้งสองคนนั้นดูถูกฉันนักกว่า **ถ้า** (4) ฉันออกมาที่ถนนไม่ช้าฉันจะต้องตาย ดูซิฉันวิ่งได้และยังไม่ตาย” มันร้องและกระพือปีก **แล้ว**วิ่งไปยืนที่กลางถนน...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ **“ถ้า...แล้ว”** ในตำแหน่งที่ 4

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่ดี้อ หน้า 16)

...ต่อมาอีกสองวันแม่แมวจับหนูเป็น ๆ มาตัวหนึ่ง มันคาบมาปล่อยไว้ที่หน้าลูก กระรอกอีก **พอ** (5) หนูวิ่งหนี แม่แมวกก็กระโดดตะครุบ แล้วคาบมาวาง...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “พอ...ก็” ในตำแหน่งที่ 5

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 9)

...ต่อมาอีกสองวันแม่แมวจับหนูเป็น ๆ มาตัวหนึ่ง มันคาบมาปล่อยไว้ที่หน้าลูกกระรอกอีก...พลางบอกลูกของมันว่า “ไหนลองหัดจับหนูตัวนี้อย่างแม่บ้างซิ แม่ทำให้ดูหลายหนแล้ว เจ้าทำตามได้ไหม” ลูกกระรอกมองดูเฉย **จน** (6) หนูวิ่งหนีไป มันก็ไม่วิ่งจับหนูเลย...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “จน...ก็” ในตำแหน่งที่ 6

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 9)

...เมื่อลูกกบใหญ่ขึ้น **ก็** (7) รู้สึกหิว มันจึงกระดิกตัวดินหลุดออกจากขุ้น ว่ายไปในน้ำแล้วเกาะอยู่ใต้ใบบัว คอยจับไร่น้ำตัวเล็ก ๆ กิน...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “ก็...จึง” ในตำแหน่งที่ 7

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 3)

...แมงดาหนาหัวเราะ **แล้ว** (8) พูดว่า “นี่นะหรือโตเต็มที พูโธ่ยังหรรอก เธอยังขึ้นจากน้ำไม่ได้” มันพูดแล้วก็วายน้ำเลยไป...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “แล้ว...ก็” ในตำแหน่งที่ 8

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกกบ หน้า 16)

...บางที่มันปีนขึ้นไปบนขอบเปลง แล้วเอาตีนเขี่ยปลาตะเพียน แลดูมันแกว่งไปแกว่งมา **พอ** (9) หยุด มันก็เอาตีนตบปลาตะเพียนแกว่งอีก มันเล่นสนุกตลอดวัน...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “พอ...ก็” ในตำแหน่งที่ 9

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกแมว หน้า 5)

...สำลิตกใจพลัดตกลงพื้น **ถึงแม้ว่า** (10) จะไม่สูงนัก มันก็เจ็บ หลังของมันกระแทกกระดานดังต๊อบ มันทำหน้าม้อยแต่ไม่ร้องเลย เพราะรู้ว่ามันทำตัวเองแท้ ๆ ...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “ถึงแม้ว่า...ก็” ในตำแหน่งที่ 10

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ลูกแมว หน้า 8)

...เผือกและแดงตอบว่า “จริงซี เราไม่ยอมเข้าคอกเลย” **แล้ว** (11) ทั้งสามตัวก็ออกวิ่ง

หนีไปรอบ ๆ ทุ่ง เด็กชายจวนโกรธมาก เขาร้องเรียกมันและแกว่งไม้ไล่ตี...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “แล้ว...ก็” ในตำแหน่งที่ 10

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกวัวสามตัว หน้า 10)
...วันหนึ่ง เพื่อนบ้านคนหนึ่งเอามะพร้าววางไว้ที่ตรงหน้าของมันพูดเป็นเชิงดูว่า “อย่างนะ” แล้วไปคุยเสียกับญาติของเขา ราวครึ่งชั่วโมง โดนมอบดูขึ้นมะพร้าวเฉย **จน** (11) คนนั้นนึกขึ้นได้ กลับมาพูดว่า “เข้ากินได้ละ” **โตจึง** ได้กิน...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “จน...จึง” ในตำแหน่งที่ 11

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกหมา หน้า 5)
...เมื่อเจ้าเสือมาตัวเปล่า **ครั้น** (12) เจ้าเสือคาบปิ่นโตไป มันก็วิ่งไล่ตาม จนออกประตู รั้วบ้าน เहांบ้าง แกล้งไปกัดขาเจ้าเสือบ้าง...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งต้นประโยคและกลางประโยค คือ “ครั้น...ก็” ในตำแหน่งที่ 12

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง ลูกหมา หน้า 11)

ตำแหน่งกลางประโยค

คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค คือ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยคความซ้อนหรือประโยคความรวม กล่าวอีกนัยหนึ่ง จะปรากฏอยู่ต้นประโยคย่อย เพื่อเชื่อมประโยคแต่ละประโยคให้เป็นเรื่องเดียวกัน เช่น

ตัวอย่างที่ 24

...“เธอต้องไปเที่ยวหากิ่งไม้ ใบหญ้า ลำสาลี หรืออะไรที่ (1) นุ่ม ๆ ก็ได้ แล้วคาบเอามาให้ฉัน ฉันจะช่วยเธอทำรังที่นี่...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค คือ “ที่” ในตำแหน่งที่ 1

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 6)

นกพิราบลงมือทำรังที่ต้นไม้ เลือกกิ่ง**ที่** (2) ห้อยอยู่ข้างล่างทำเป็นรังอย่างหยาบ ๆ แต่มันเลือกเอารากไทร**และ** (3) เกสรดอกสารภีมากรุไว้ข้างใน รังนั้น**จึง** (4) มีพื้นเป็นกิ่งไม้ขัด ๆ กัน ต้นไม้**จึง** (5) ช่วยแผ่กิ่งใหญ่รองรับไว้ข้างใต้ เพื่อไม่ให้รังตกดิน...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค คือ “ที่” ในตำแหน่งที่ 1
“และ” ในตำแหน่งที่ 3 “จึง” ในตำแหน่งที่ 4 และ “จึง” ในตำแหน่งที่ 5

(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง นกพิราบ หน้า 13)

...แม่ไก่ลายตัวหนึ่งชื่อนันทา มีขนสีขาวกับ (6) คำสลับกัน มันชอบอยู่ที่ (7) สนาม
หน้าบ้าน บ้านนั้นมีรั้วสังกะสีล้อมรอบ และ (8) ประตูรั้วปิดอยู่เสมอ นันทาจะออกไปที่
(9) ถนนก็ (10) ไม่ได้

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค คือ “กับ” ในตำแหน่งที่ 6
“ที่” ในตำแหน่งที่ 7 “และ” ในตำแหน่งที่ 8 “ที่” ในตำแหน่งที่ 9 และ “ก็” ในตำแหน่งที่ 10
(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่คือ หน้า 1)
...“ฮ้อก ฮ้อก ฮ้อก” นันทาร้องอีก “ปล่อยให้ฉันออกไปเถิด” แล้วก็พยายามดิ้นจะให้
หลุดจากมือตารา “ต้องเอาไปขังไว้สักครู่ก่อน” รุจีพูด “เมื่อหายคือแล้วจึง (11) จะปล่อย
ออกมา”...

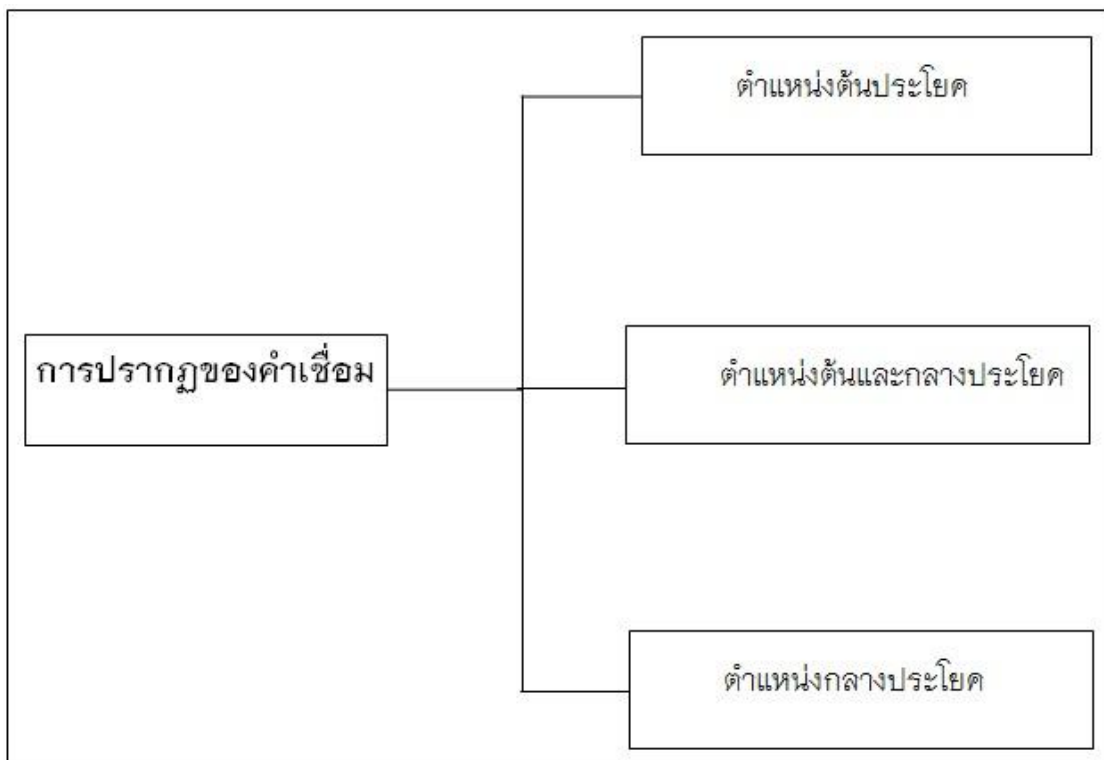
จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค คือ “แล้วจึง” ในตำแหน่งที่ 11
(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง แม่ไก่คือ หน้า 5)
...แม่แมวตัวหนึ่งออกลูกเพียงตัวเดียว อยู่ได้สองวันลูกของมันก็ตาย มันจึง (12)
เสียใจและ (13) เศร้าโศกมาก เพราะคิดถึงลูก...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค คือ “จึง” ในตำแหน่งที่ 12
และ “และ” ในตำแหน่งที่ 13
(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 1)
...แล้วแม่แมวกี่ (14) ทำตัวอย่างให้ดู แต่ลูกกระรอกมองเฉย เพราะมันไม่อยากจะจับ
หนูและ (15) ไม่อยากกินหนูด้วย...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค คือ “ก็” ในตำแหน่งที่ 14
และ “และ” ในตำแหน่งที่ 15
(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 5)
...แม่แมวอยู่บ้านและ จับหนูกินตามเคย ส่วนลูกกระรอกยังอยู่ที่ (16) ยอดมะพร้าว
และ (17) กินมะพร้าวเป็นอาหารตามนิสัยของมัน ต่างตัวต่างอยู่ด้วยความสุขตามประสาสัตว์
มนุษย์เราก็ (18) เช่นเดียวกัน...

จากตัวอย่างนี้ คำเชื่อมที่ปรากฏในตำแหน่งกลางประโยค คือ “ที่” ในตำแหน่งที่ 16
“และ” ในตำแหน่งที่ 17 และ “ก็” ในตำแหน่งที่ 18
(หนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง แมวและลูกกระรอก หน้า 20)
การปรากฏของคำเชื่อมตำแหน่งต่าง ๆ ในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตามที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นการปรากฏใน 3 ตำแหน่ง คือ
ตำแหน่งต้นประโยค ตำแหน่งต้นและกลางประโยค และตำแหน่งกลางประโยค

สามารถนำเสนอเป็นแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้



ภาพ 5 แสดงประเภทตำแหน่งการปรากฏของคำเชื่อมในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2



บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่อง “การเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2” เป็นการพิจารณากลไกทางภาษาที่ทำหน้าที่แสดงการเชื่อมโยงความใน 6 ลักษณะ คือ การอ้างถึง การซ้ำ การแทน การละ การใช้คำศัพท์ และการใช้คำเชื่อม โดยเก็บข้อมูลจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 7 เล่ม ได้แก่ ลูกหมา ลูกกบ แม่ไก่ดื้อ ลูกแมว แมวและลูกกระรอก ลูกวัวสามตัว และนกพิราบ โดยเก็บข้อมูลจากหนังสือนิทานร้อยแก้ว ชุดลูกสัตว์ต่าง ๆ วิธีการศึกษาในครั้งนี้ เริ่มต้นจากการสำรวจเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูล จัดระเบียบข้อมูล วิเคราะห์กลไกที่ทำหน้าที่แสดงการเชื่อมโยงความ และสรุปผล ทั้งนี้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง การซ้ำ การแทน การละ การใช้คำศัพท์ และการใช้คำเชื่อมในภาษาระดับข้อความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ตลอดจนเป็นการริเริ่มศึกษาหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในระดับข้อความ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึงในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มี 2 ลักษณะ คือ ประเภทแรก การอ้างถึงโดยสรรพนาม รูปภาษาที่แสดงการอ้างถึงมี 3 ลักษณะ ได้แก่ บุรุษสรรพนาม ประกอบด้วยสรรพนาม บุรุษที่ 1 บุรุษที่ 2 และบุรุษที่ 3 คำที่ทำหน้าที่เหมือนคำสรรพนาม มี 2 ประเภท คือ คำเรียกชื่อเฉพาะบุคคล และคำสรรพนามในหน่วยนามแสดงความเป็นเจ้าของ และรูปศูนย์ โดยรูปศูนย์แสดงการอ้างถึงหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นประธาน และหน่วยนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรม ประเภทที่สองการอ้างถึงด้วยการซ้ำนามวลีเดิม มี 2 ลักษณะ คือ การซ้ำนามวลีเดิมเป็นบางส่วน และการซ้ำนามวลีเดิมซ้ำเต็มรูปแบบ และประเภทที่สามการอ้างถึงเชิงบ่งชี้ คือ การบ่งชี้ด้วยคำคุณศัพท์

การเชื่อมโยงความโดยการละพบว่ามี 2 ลักษณะ คือ การละหน่วยนาม ซึ่งเป็นการละนาม และการละหน่วยกริยาเป็นการละกริยาวลี

การเชื่อมโยงความโดยใช้คำเชื่อม เป็นการพิจารณาประการสำคัญของคำเชื่อม 3 ลักษณะ คือ การแสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อม หน้าที่ของคำเชื่อม และการปรากฏของคำเชื่อม ดังต่อไปนี้

การแสดงความสัมพันธ์โดยการใช้คำเชื่อม สามารถจำแนกได้ 6 ลักษณะ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบคล้ายตาม ความสัมพันธ์แบบขัดแย้ง ความสัมพันธ์แบบแสดงเงื่อนไข ความสัมพันธ์แบบแสดงเหตุ ความสัมพันธ์แบบแสดงผล และความสัมพันธ์แบบให้เลือก

หน้าที่ของคำเชื่อม โดยพิจารณาว่าคำเชื่อมมีหน้าที่อย่างไรในภาษาระดับข้อความ สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่ คำเชื่อมนามกับนาม คำเชื่อมกริยากับนาม และคำเชื่อมประโยคกับประโยค

การปรากฏของคำเชื่อม เป็นการพิจารณาว่า คำเชื่อมสามารถปรากฏในตำแหน่งใดบ้างของประโยค พบว่าสามารถปรากฏได้ใน 3 ตำแหน่งดังกล่าว คือ ตำแหน่งต้นประโยค ตำแหน่งต้นและกลางประโยค และตำแหน่งกลางประโยค

อภิปรายผลการวิจัย

กลไกทางภาษาที่แสดงการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ อาจเป็นข้อสรุปว่า หนังสือนิทานร้อยแก้ว ชุดลูกสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีการใช้การเชื่อมโยงความในหลายลักษณะ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านติดตามเนื้อหาได้โดยต่อเนื่องตลอดทั้งเรื่อง ดังนั้นจึงต้องมีความเชื่อมโยงความในลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าว

การเชื่อมโยงความโดยการอ้างถึง และการละ ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ว่าผู้แต่งต้องการกล่าวถึงบุคคลใด สถานการณ์หรือบริบทใดในเรื่อง โดยไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงข้อความนั้นซ้ำ ๆ สามารถเลี่ยงโดยการอ้างถึง เช่น การอ้างถึงด้วยนามที่ทำหน้าเป็นสรรพนาม ช่วยทำให้เนื้อเรื่องมีความน่าสนใจมากขึ้น

การเชื่อมโยงความโดยการละ ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจบริบทหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยที่ไม่ต้องกล่าวถึงคำ หรือข้อความซ้ำ ๆ อีก สามารถเลี่ยงโดยการละ เพื่อมิให้เกิดคำฟุ่มเฟือยมากเกินไป ทำให้เนื้อเรื่องกระชับน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

การเชื่อมโยงความโดยการใช้คำเชื่อม เป็นการเชื่อมโยงความในทุก ๆ บริบท ทุกสถานการณ์เข้าด้วยกัน จะเห็นการปรากฏคำเชื่อมประเภทต่าง ๆ หลากหลายในหนังสือนิทานร้อยแก้ว การใช้คำเชื่อมทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น เนื้อเรื่องต่อเนื่องกัน ทำให้เรื่องราวมีความสนุกสนาน กระชับ เข้าใจได้ง่าย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ยังมีความน่าสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความ และการศึกษาเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาอื่น ๆ อีก เช่น

1. เสนอแนะให้ศึกษาการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษา เพื่อจะได้เห็นกลไกการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยสมบูรณ์

2. เสนอแนะให้มีการศึกษาการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนเป็นวงชั้น ได้แก่ ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-3) ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6) ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-3) และช่วงชั้นที่ 4 (ม.4-6) แล้วนำมาเปรียบเทียบกัน เพื่อจะได้เห็นลักษณะร่วมและลักษณะต่างของกลไกทางภาษาที่ทำหน้าที่แสดงการเชื่อมโยงความในหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาษาไทย

3. เสนอแนะให้ศึกษาภาษาระดับข้อความ โดยพิจารณาในแง่ ความหมาย โครงเรื่อง และไวยากรณ์ และข้อความในภาษาระดับข้อความ เป็นต้น



บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2543). **หนังสือเสริมประสบการณ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จุฑามาศ มีชูवास. (2549). **การเชื่อมโยงความในวรรณกรรมคำวซอภาคเหนือ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- ถวัลย์ มาตจรัส. (2538). **เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มิตใหม่.
- ธรรมบุญ มุลาสินธุ์. (2550). **รูปแบบกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- นพวรรณ พันธุมธา. (2553). **ไวยากรณ์ไทย (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวรรณ พันธุมธา. (2543). **หนังสือเรียนภาษาไทย ท. 021 การพิจารณาหนังสือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2543). **หนังสือเรียนภาษาไทย ท. 021 การพิจารณาหนังสือระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- บันลือ พุกกะวัน. (2521). **วรรณกรรมกับเด็ก**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุปผา ทัศนชนิชฐากุล. (2552). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำใน แม่ ก.กา**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- ปานิสรา เปี้ยมุกดา. (2550). **การเชื่อมโยงความในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พรศิริ ตันติจิตจารุ. (2548). **การเชื่อมโยงความในหมายรับสั่งสมัยกรุงธนบุรี และสมัยรัชกาลที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- พระยาอุปทิศศิลปสาร (น้อม กาญจนาชิวะ). (2531). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

- พิณทิพย์ ทวยเจริญ. (2547). **ภาพรวมของการศึกษาสัตวศาสตร์และภาษาศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พูนสุข นาวิก. (2546). **การเชื่อมโยงความในบทความทางเศรษฐกิจ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- พูนสุข นาวิก. (2533). **ลักษณะการเชื่อมโยงความในภาษาระดับข้อความในภาษาถิ่นเหนือจังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- ลักขณา รอดสน. (2540). **การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง “เรือ...สายน้ำ...และชีวิตชาวปทุมธานี”**. สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2544). **การเชื่อมโยงความในภาษาถิ่นธานี**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- วรวรรณ ศรียาภัย. (2552). **รูปภาพที่ใช้อ้างถึงตัวแสดงบทบาทในวรรณคดีร้อยกรองของไทย**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วัชรภรณ์ วัตรสุข. (2537). **การใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเพื่อเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- วิจิตรนัฏ ภานุพงศ์. (2534). **โครงสร้างของภาษาไทย:ระบบไวยากรณ์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิไลวรรณ ธาณี. (2550). **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- สถาบันภาษาไทย. (2552). **หนังสืออุเทศภาษาไทยชุด บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 ชนิดของคำ วลี ประโยคและสัมพันธสาร**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์องค์การการค้าของ สกสค.
- สมถวิล พงษ์เกต. (2538). **การสร้างหนังสืออ่านประกอบเรื่อง “ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นศรีสะเกษ”** สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2537). **วจนะวิเคราะห์การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **นกพิราบ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ องค์การค้าของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แม่ไก่ดี**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ องค์การค้าของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แมวและลูกกระรอก**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์องค์การค้าของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ลูกกบ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ องค์การค้าของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ลูกแมว**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ องค์การค้าของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ลูกวัวสามตัว**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ องค์การค้าของ สกสค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **ลูกหมา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ องค์การค้าของ สกสค.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสารแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุนีย์ ลีลาพรพิณีจ. (2547). **ลักษณะการเชื่อมโยงความในสามก๊กฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน)**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- สุพัตรา เกาะแก้ว. (2546). **การเชื่อมโยงความในบทความทางเศรษฐกิจ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>
- สุพัตรา เกาะแก้ว และ พิสมัย อยู่โพธิ์. (2546). **การเชื่อมโยงความในบทความทางเศรษฐกิจ**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เสาวรัตน์ จันทร์เพชร. (2553). **ผลการจัดกิจกรรมการอ่านและการเขียนสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้สื่อประสม**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>

อนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น. (2549). **การใช้กิจกรรมภาพเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>

อัจฉรากร กัลยาจิตรโกศล. (2543). **ลักษณะการเชื่อมโยงความในกลอนนิราศของสุนทรภู่.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/advance.php>

อัมพร แก้วสุวรรณ. (2527). **วิเคราะห์แบบเรียนภาษาไทย.** รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.





ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	ศิริวรรณ คำภีระ
วัน เดือน ปี เกิด	30 มีนาคม 2505
ที่อยู่ปัจจุบัน	536 หมู่ 1 ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ

ประสบการณ์การทำงาน

พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2547-2550	อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2538	อาจารย์ 2 ระดับ 5 โรงเรียนบ้านโป่ง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2532	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านจำป่าหวาย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2528	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านด่าน อำเภอปัว จังหวัดน่าน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2556	ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
พ.ศ. 2526	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี